VARNALEKHA SERIES No. 17.

HISTORY OF JAPAN.

(SOCIAL)

BY

Nanduri Murtiraju, B. A.

జపానుదేశసాంఘికచరిత్ర.



ఇది

ఆంగ్లేయభాషాగ్రంథమునుండి

నందూరి మూర్తిరాజు బి. ఏ. గారిచే

సార్థకీకరింపఁబడి

మొదటికూర్పు 1000 ప్రతులు.

డి. వి. రమణారావు గారిచే

ప్రకటితము.

శ్రీసౌదామినీ ముద్రాక్షరశాలలో

ముద్రింపఁబడినది.

[illegible]

 వెల రు 0—8—0

To

His Majesty Edward VII Emperor of India.

This book is respectfully dedicated by his most obedient Subject.

N. Murtiraju.

పీఠిక.

ఏదేశంబును మున్ముందుఁ జూడక యనుదినంబు లోకనేత్రుండన్యదేశంబులఁ జూడనొల్లఁడో, యేదేశంబు పూర్వఖండమునకు శిరోభూషణంబై తనకీర్తిభానుని లోకమంతటఁ బ్రకాశింపఁజేయుచున్నదో, యేదేశంపు పరాక్రమతేజోశౌర్యంబులు ప్రాగ్దేశంబుల జనులహృదయంబులం దాశాలత లంకురింపఁజేసిన దోహదంబులయినవో యేదేశంబుఘాకఁ దలంచి వైరివిషయంబు లబ్బురంబుదోప గుండెనిబ్బరము జెడినవో యట్టిజపానుదేశనామము శిశుబాలవృద్ధులందఱి జిహ్వాగ్రములను నిరంతరము నాట్యముచేయుచున్నది. మొన్న మొన్నరష్యాయుద్ధమునకుఁ బూర్వమీపేరు భూగోళశాస్త్రమునం దక్క మఱెక్కడను వినరాదు. చిన్నదేశమయ్యు నిది తనకంటె ననేకమడుగులు విస్తీర్ణముచేతను, భాగ్యముచేతను, బలంబులచేతను బెద్దదియగు పశ్చిమదేశంబగురష్యాను బారఁదోలుటయే దీనిఖ్యాతి లోకమంతట వ్యాప్తమగుటకుఁ గారణము.

దీనికిట్టిపేరుకలిగి జనులకు దానియందు గౌరవము ప్రబలినంతోడనే దానింగూర్చిన గ్రంథములనేకములు (హూణభాషలో) వెలువడినవి. ప్రతిసభయందును దానిగుణంబులు ప్రశంసనీయము లయినయవి. ప్రతియుపన్యాసకులును దానిలక్ష్యముగాఁ బేర్కొనుచువచ్చిరి. అభివృద్ధినిగూర్చి యెవ్వరు ముచ్చటిం

చుకొన్నను దానిం దార్కాణముగఁ జేకొనుచుండిరి. నాప్రుల యందు జపానువస్తువులకు గౌరవము హెచ్చినది. పెక్కుమంది విద్య నేర్చుటకు జపానునకుఁ బోవ నారంభించిరి. ఇట్లు జపానుదేశము లోకమందఱికిఁ దెలిసినదేశ మయినది.

కాని, యాదేశముయొక్క సాంఘికస్థితి ఆచారములు సంసారపుకట్టుబాటు ఆదేశీయులమతభక్తి రాజభక్తి పితృభక్తి దేశభక్తి వారిబాలశిక్ష వారియాటపాటలు, ఉత్సవములు, పండుగలు భోజనాదికములు స్త్రీలస్థితి మున్నగువిషయములు హూణభాష నెఱుంగనియాంధ్రులకుఁ గగతలామలకములుగఁ దెలియుట కవకాశము కలుగలేదు. ఉన్న గ్రంథములు హూణభాషలోనున్నవి. కాని యాంధ్రభాషయందుఁ గానరావు.

విద్య నేర్చుకొనుట కాదేశ మేగివచ్చినవారు పైవిషయములను దెలియఁజేయు పుస్తకములను రచియించిన దేశోపకారులగుమరు గాని, వారట్టియుద్యమమే కారణముచేతనో గాని పూనుకొనరైరి. తాము స్వయముగ నేగియాదేశపుపద్ధతులఁ బరిశీలించివచ్చిన మనవారు వ్రాసిన గ్రంథములు విదేశీయులు వ్రాసిన గ్రంథముల భాషాంతరీకరణములకంటె మిక్కిలి యెక్కువయుపయోగములుగ నుండుననుట వాస్తవమే. కాని యట్టివి లేనప్పుడు భాషాంతరీకరణములతోడనే తృప్తినొందవలసివచ్చును. ఈభాషాంతరీకరణములయినను నావ్యాసులందలిసరియైన భాష

మున్ను, మఱియొక భాషలోనికి సుకరముగఁ దేఁజాలవుగాని చారిత్రాదికముల నొకభాషనుండి మఱియొకభాషకు సుకరముగనే జేయవచ్చుననుకొనియెద. దేశాటనము సేయుట, చేసి యచ్చటియాచారవ్యవహారములను సవిమర్శముగాఁ బరిశీలించుట యాపైని గ్రంథము వ్రాసి యొరులకుఁ దాము గ్రహించినవిషయములను సాకల్యముగ బోధపఱచుట యనునవి మనదేశస్థుల కింకను బాగుగఁ బట్టుపడలేదు. ఐరోపాదేశీయుఁ డెవ్వఁడైన నొకచిన్నపల్లెటూరికిఁ బోయివచ్చెనా దానింగూర్చి నొక పెద్దగ్రంథము వ్రాయును. మనవార లెన్నిమాఱులు కాశీయాత్రలు చేసివచ్చినను సరే విశ్వేశ్వరాలయమునఁ జరుగు నొకయుత్సవమునైనఁ దిన్నఁగ వర్ణింపనేరరు. దీనికిఁ గారణ మభ్యాసము లేకుండుటయే గాని శక్తి లేకపోవుట కాదు.

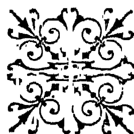
జపానుదేశముంగూర్చి యీయంశముల నాలోనే నొక మారుదలపోసికొనుచుండగ, "Peeps at many lands. Japan by John Finnemore" అను గ్రంథము 1909సంవత్సరమున ప్రవేశపరీక్షకు బఠనీయగ్రంథమయి నాతమ్మునిచేత నుండఁగాంచి దానింజదివి చూచితిని. జపానుయొక్క సాంఘికచరిత్ర దానిలోఁ గొంతవిపులముగ వర్ణింపఁబడినట్లు నాకుఁ దోఁచుటయే గాక యాదేశపుటాచారములకును మనయాచారములకును జాలవిషయములందుఁ బోలిక గనిపించుటచే దాని నాంధ్రీకరించు

దమను నభిలాష తోడనే పొడమినది. కాని వెంటనే యాపని నెఱవేర్చుటకు సేవావృత్తి నున్నవాఁడ నగుటయేగాక యొక్క చోట స్థిరముగ నుండక యూరూరఁ బనిగలిగి సంచారము చేయవలసిన రైవిన్యాసపరీక్షకుఁడనుగ నియమింపఁబడుటయుఁగూడ నపుడ తటస్థమగుటంజేసి నామనోరథము శీఘ్రముగ సిద్ధింపదయ్యె. ప్రస్తుతము నాకుఁ గొంతయవకాశము కలిగినందున సంవత్సరమునుండి నామదినున్న యీప్సితము నెఱవేర్చుకొనఁగలిగితిని.

[ఇట్టిగుర్తులనడుమనున్న వాక్యములు నాయభిప్రాయములను దెలుపునవిగాని భాషాంతరీకరణములుగావని విన్నవించుకొనుచున్నాఁడ.]

నందూరి మూర్తిరాజు,

20—6—[illegible].



శ్రీరామలింగేశ్వరాయనమః.

జపానుదేశసాంఘికచరిత్ర.



మొదటిప్రకరణము.



సూర్యుఁ డుదయించుచోటు.

ఆశియాఖండమునకుఁ బూర్వపూర్వమున మనకతిదూరమున జపానుదీవులు గలవు. 'జపాను' శబ్దమునకు సూర్యుఁ డుదయించుచోటని యర్థము. లోకమునకుఁ దూర్పుననుండి సూర్యుఁ డుదయించు ప్రదేశమయి యుండుటంబట్టి దాని కానామ మెంతయుఁ దగియున్నది. [జపానుశబ్దమునకు 'స్వభాను' అను సంస్కృతశబ్దమును వాడిన బాగుగా నుండు నని నాయభిప్రాయము. కొందఱుపండితులతో నాలోచింపగా వాడవచ్చునని యనుమతించిరి.]

జపానుదేశస్థుల కేతనములపైనిఁ గూడ సకలదిశలకుఁ దన తేజఃపుంజమును వ్యాపింపఁజేయు శ్వేతసూర్యుఁడు లిఖింపఁబడి

యుండును. మొన్న మొన్న రష్యా దేశస్థులతోఁ బోరి జపానీయులు గాంచిన ప్రసిద్ధవిజయము నాఁటినుండియు నీధ్వజము శాశ్వతమైన ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది.

కొన్ని విషయములలో నీజపానులు తమమిత్రులు, చుట్టములు నగునాంగ్లేయులతోఁ దమ్ముఁ బోల్చుకొనఁ గుతుకపడుచుందురు. బ్రిటను దేశ మైరోపాఖండమునకు సముద్రతీరమున నున్నకొన్ని ద్వీపముల సమూహమయి యున్నట్లు జపాను ఆశియాఖండమునకు సముద్రతీరమునఁ గొన్ని ద్వీపముల సమూహమై యున్నది. జపానులును హూణులవలెనే నేలమీఁదను నీటిమీఁదనుగూడ నసమానమైన యుద్ధము లొనరించి యందు నిందునుగూడ ధీరులు శూరులు, నని పేరు వడసిరి. ఇట్టికారణములను బట్టి తమదేశమును బ్రాక్సముద్రమందలి బ్రిటననియుఁ దమ్ముఁ బ్రాచ్యాంగ్లేయు లనియు జపానులు పిలుచుకొన నభిలాషపడుచుందురు.

జపాను దేశము కడువింతగను అతిశీఘ్రముగను, లోకములోనిగొప్ప దేశములలో నొకటిగ వృద్ధిజెందినది. ఏఁబదియేండ్లకుముందు జపాను దేశమెట్టిదో లోక మెఱుంగదు. వారితరులను దమదేశమునకు రానిచ్చెడువారు గారు. కాఁబట్టి జపానీయులనుగుఱించియు, వారియాచారాదులనుగుఱించియు నేమియుఁ దెలియకుండెను.

అప్పుడు వారి నావికాబలము కొన్ని పడవలు మాత్ర ముండెను. నేఁడో యినుపయోడలుగల గొప్పదండును వానిని నడుప నాంగ్లేయులకుఁ దీసిపోని చాతుర్యముగల నావికానాయకులను గలిగి శోభిల్లుచున్నది. మున్ను వారికాల్బలము రెండుకత్తులును విల్లమ్ములును దాల్చెడు కొన్ని పటాలములు మాత్రమే. ఇప్పుడు వారిబలములు లోకమున కద్భుతముఁ గలిగించుచు నత్యంతనవీనములగు నాయుధములతో శోభిల్లుచు నెంతటిగొప్ప దేశమువారును వారితో వైరమనిన నడలు పుట్టించుచున్నవి.

ఏఁబది యేండ్ల క్రిందటఁ జపాను సామంతరాజుల పరిపాలనమున నున్నది. అందుఘనులను 'డైమియో', లని పిలిచెడువారు. అట్టిపతి వానికి నొక్కొక్క కోటయుఁ గొంత సైన్యము నుండెడివి. వీరొకరితో నొకరు తెగక కలహించుచు వారిసామురాయిలును వీరి 'సామురాయి'లును, నిత్యము బోరాడుచుండెడివారు. 'సామురాయి', యని వారిసైన్యమునకుఁ బేరు. జపానాకాలమున 'రోజెస్', యుద్ధముల కాలమునందలి యాంగ్లేయదేశమును బోలియుండెను. ఈకుటుంబకలహములు ప్రబలయుద్ధములయి పోరులు జరుగుచుండెను. అదియంతయు నిప్పుడు నశించినది. అప్పటిడైమియోలిప్పుడు తగు పెద్దమనుష్యులుగా నుండిరి. సామురాయిసైన్యములు నిర్మూలము లయినవి. ఇప్పుడు జపాను

యరోపా దేశములవలె న్యాయాధిపతులు (Judges) ఆరక్షక భటులు (Police) న్యాయస్థానములు (Law Courts) కలిగి పాశ్చాత్యపద్ధతులమీఁదఁ బరిపాలింపఁబడుచున్నది. జపానీయులు తక్కిన దేశములలోఁ దమ దేశముయొక్క ఘనతను స్థాపించుటకు ముందునకు వచ్చినప్పుడు సాధారణప్రయత్నములను జేసియుండ లేదు. చేఁబట్టిన కార్యమును సాధించి తీరవలెననుదృఢనిశ్చయములతో బయలువెడలి యొక్కమారన్నిఁట ఘనులయిరి. నవీనోద్యమములయందును శోధనలయందును బూనికకలిగి ప్రవేశించిరి. ఇనుపదారులను విద్యుత్తంత్రులను నెలకొల్పిరి. బ్యాంకులు (నిధులు) వేర్ హౌసులు (సరకుకొట్టులు) మిల్సు (తిరుగలియంత్రములు) ఫ్యాక్టరీలు (కర్మశాలలు) వినిర్మించిరి. వంతెనలను గట్టి ఘంటాపథంబులను సృష్టి చేసిరి. న్యాయస్థానములను ప్రజాపరిపాలనసంఘములను నేర్పఱచుకొనిరి. ప్రజాపరిపాలన సంఘమునకు సభ్యులను ప్రజలే యెన్నుకొనుచుండిరి. ఎచ్చటఁ జూచినను వార్తాపత్రికలు వర్ధిల్లుచున్నవి.

జపాను మిగుల రమణీయమయిన దేశము. అందుఁగలచక్కనిపర్వతములనుండి యిర్వాకల నదులు ప్రవహించుచు నను మానముమ నెత్తైనగుట్టలనుండి జలపతనములుగాఁ (Water falls) బడుచుండును. ఆపర్వతముల క్రింద ఫలవంతములయిన సమప్రదేశ

ములును లోయలును గలవు. వానికొండలనుండి ప్రవహించునదులు నీటివసతిం గలిగించుచుండును. కాని పర్వతములెక్కువగాను సమప్రదేశము తక్కువగాను నుండుటచేతఁ గొలఁది భూమిమాత్రమే వ్యవసాయయోగ్యమయి జపానునకుఁ బేదరికముఁ దెచ్చుచున్నది. అందలిశీతోష్ణస్థితియును ఆగ్నేయదేశపు స్థితినిఁ బోలియుండును. కాని యందలివేసవి యుష్ణతరముగాను, శీతము కొన్నితావుల శైత్యతరముగాను నుండును. అందలిపర్వతములలో నగ్నిపర్వతములు మెండుగా నుండును. వానిలోఁ గొన్ని యిప్పటికిని బగులుచుండును. అందుచేఁ దరుచు భూకంపములు పుట్టుచుండును. ఒక్కొక్కప్పుడీభూకంపములవలన మిక్కుటమయిన హానిగలుగుచుండును. 1871 సంవత్సరమునఁ గలిగినభూకంపమునకు 10000 జనులు మడసిరి. 20000 మందికిఁ గాయములు తగిలినవి. 130000 యిండ్లు నశించినవి.

జపానునందలి యత్యున్నతమయినపర్వత మతిరమణీయమయినదిగ నూహింపఁ బడును. దానియందు జపానీయులకు మిక్కిలి ప్రేమ. వారు దానిని బుణ్యస్థలముగా భావింతురు. దానిపేరు ఫ్యూజిసాన్ (Fujisan) లేక ఫ్యూజియామా. అది సముద్రమునకును, రాజధానిపట్టణమగు టోకియోకును సమీపమున నున్నది. దానియాకారము మిక్కిలిచక్కని కోనువలె నుండి,

13000 యడుగులపొడవున నాకాశము నొరయుచుండును. సముద్రముమీఁదనుండి చూచువారికి మనోజ్ఞముగఁ గనిపించుచుండును. తీరముకంటెను నగరముకంటెను మున్ముందు తెళతెళ మెరయుచుండుచుఁ జుట్టుప్రక్కల నేమియు లేక, దాని మొదలెచ్చటనో తెలియక, పొడుగైనదానిశిఖరమమాత్రము ప్రయాణికునికి సముద్రముమీఁదికిఁ గానవచ్చును. జాపానులు ప్రకృతి సౌందర్యమందతిప్రేమ కలిగినవారగుట, వారు పూజిసామును బూజింతురు. అచ్చటిచిత్రకారులు విసుగులేక సదా దానిఁ జిత్రించుచుందురు. దానిచిత్రపటములు దేశదేశములందుఁగూడ వ్యాపించియున్నవి.

రెండవ ప్రకరణము.

బాలుర—బాలికలు.

బాల్యము జపానునందున్నంతసుఖకరముగ నేదేశమందు నుండదు. తల్లిదండ్రులు వారియందత్యాసక్తితోఁ బెంచెదరు. అందుచేత వారు మిక్కిలి మంచివారగుచున్నారు.

ఇది యతిశయోక్తిగాఁ గాన్పించినను కేవలము వాస్తవముగాని స్వవము కాదు. ఈజపానుదేశమందలి బాలురును బాలికలును పెద్దవారివలె నెమ్మదియును, శాంతమును, గలిగి వర్తింతురు. తెలిసికొనుశక్తి యుదయించినతోడనే వారి కుల్లాసవిషాదముల నడచిపెట్టుకొనుట యభ్యాసము చేయఁబడును. వారికిఁ బాధ కలిగి దుఃఖపడునప్పుడు నయితము వారేడ్చుటగాని ముఖవికారమున దానిఁజూపుటగాని జరుగదు. మఱియు నిక్లే వారు సంతోషముతో నున్నప్పుడు దానినిఁ బకపకనవ్వుటవలనఁగాని యుడావడివలనఁగాని వెల్లడిచేయరు. అట్లు చేసిన నది మోటుగా నెంచఁబడును. ఇట్టికట్టుబాటులలో మెలఁగుటవలన జపానుబాలికలును బాలురును, మిగుల నెమ్మది, శాంతము, గౌరవము, మర్యాద, విధేయత, మొదలగుసద్గుణములు గలిగి యెల్లప్పుడును బ్రతివారియెడలను గౌరవము జూపుచుఁ జిఱునగవు మొగములఁ దోలుతాడ సందఱకు ముచ్చటఁగూర్చుచుందురు.

బాల్యమున బడికిఁ బోకుండనుండుకాల మంతయు వారు విచ్చలవిడిగా నాటలాడుచు శైశవక్రీడలం దేలుచుందురు. పల్లెలయందును బట్టణములయందునుగూడ వీధులే వారికాటచోటులు. వారావీధులలో, బంతులాటలు, గాలిపడగలు, బొంగరములులోనగునాట లాడుచుందురు.

ప్రతిబాలికయుఁ దనతోఁబుట్టినగుపిల్లవానినో పిల్లనో తనవీపునఁ గట్టుకొని యుండును. ఎక్కడనో భాగ్యవంతులదాదులు తప్ప పిల్లలను జంకనెత్తుకొనువాడుక జపానునందు లేదు. పసిబిడ్డను తల్లిగాని యక్కగాని యొక శాలువతోఁ దనమూపునఁ గట్టుకొనును. అదియే యాపసిబిడ్డకు మంచముగను నుయ్యాలగను గూడ వినియోగించును. ఇట్లు వీపునఁ బిడ్డయున్నప్పటికిని నాబాలిక కది యాడుకొనుటకు లేశము నాటంకమును గలిగింపదు. అది యిటునటుఁ బరుగులెత్తుచు, స్నేహితులను దరుముచు ఖేలనము గావించుచుండ మూపుననున్న పసికూన ప్రక్కలకు వాలుచు దొర్లిపడునోయనునట్లుండును. గాని యదియేమియు బాధనొందక తృప్తికలిగి తననల్లనిచిన్నకన్నులఁ దెరచి యాటలనుజూచుచుండును. లేదా చూచిచూచి చల్లగ నిద్రవోవును.

దుస్తులను ధరించుటయందు బాలురను బాలికలు నొక్కరీతి నుందురు. అంతియగాక వారు సొగసుదమతల్లిదండ్రులవలె దుస్తుల ధరింతురు. జపానునందుఁ బిల్లలకు వేఱుగ కముదుస్తు లేదు. పెద్దవారు ధరించురకముదుస్తులే పిన్నవారికై చిన్నవిగాఁ జేయఁబడును.

వారిదుస్తులలోఁ బ్రధానమైనది 'కిమోనో', యనఁబడు నొక వదులైన యంగీని "ఓబీ" యనఁబడు

నొకదట్టీతో శరీరమునకుఁ గట్టుకొందురు. ఓబీని ధరించుట జపాను బాలిక కెంతో సంతోషము. భాగ్యవంతులపిల్లల యోబీలు విలువగలపట్టుతోడను, సరిగంతోడను నేయఁబడును. పేదలు దానిని తమస్థితికిఁ దగినంతవిలువగలదానిగఁ జేసికొందురు. దుస్తులతరువాత బాలికలకుఁ దమతలలయందు ధరించునగలు ప్రేమాస్పదములు. వారినల్లనికురులపై పవడము, కూర్మకర్పరము (Tortise shell) లోనగువానితో నమర్పబడిన సూదులు (Hair pins) దువ్వెనలు మొదలగుచక్కని జిలుగు చెక్కఁబడినయాభరణములను వారు పెట్టుకొందురు.

బాలుర యోబీ పనికుపయోగించునదియై బాలికలదానివలె నంతవిలువగలిగినదియై యుండదు. మిక్కిలి చిన్నతనమున బాలురదుస్తులు పసుపుపచ్చగాను, బాలికలదుస్తులు యెఱ్ఱగాను నుండును. అయిదేండ్లువచ్చినతరువాత బాలుఁడు "హాకామా" యనుదుస్తును ధరించి మురియుచుండును "హాకామా" యనునది యొకరీతి పట్టుషరాయి. దానిని లోపలియంగికి మీఁదుగాఁ బురుషులు ధరియింతురు. అయిదేండ్లు వచ్చినతరువాతఁ బ్రతి బాలుని నంతవఱకుఁ దన్నుఁగాపాడినదయామయుఁడైనయీశ్వరుని యాలయమునకుఁ గొనిపోయి మ్రొక్కింతురు. అప్పటికిఁ దనహాకామా చెంగులుగరగర చప్పుడుచేయుచుండ నొయ్యార

ముగఁ జనునప్పుడు తనకుఁ బసితనము పోయి పెద్దవాఁడ నగు చున్నానని బాలుఁడు గోటుపడుచుండును.

పాదములకు 'టాబీ' లను దొడుగుకొందురు. టాబీలు దళసరి తెల్లగుడ్డతోఁ జేయఁబడిన మేజోళ్లు. వానియందుఁ బొటన వ్రేలు దొడుగుటకు వేఱుగా నొకభాగముండును.

ఇవి బయటికిఁ బోయినపుడు మేజోళ్ళుగాను, ఇంటియందు బైజార్లుగాను వినియోగించును. జపానీయులు బూట్సును వాడుకచేయరు. వారు బయట నడుచునప్పు డెత్తయినకఱ్ఱచెప్పులను దొడిగి యింటికిఁ జేరినతోడనే వానిని గుమ్మముకడ విడిచి టాబీలతో నిల్లు ప్రవేశింతురు. దీనికిఁ గారణము మన కు దరువాత తెలియును. జపానుదుస్తులకుఁ జేబులు లేవు. వారు కూడఁ బట్టుకొనివెళ్లవలసినవస్తువులను దట్టీలోగాని కిమోనో చెంగులలోగాని దోపుకొందురు. కిమోనో చాలపొడవుగా నుండి యనసరమైనవస్తువులనుగూడఁ గొంపోవుటకుఁ జాలినవై శాల్యము గలిగియుండును.

కాని సొగసైనకిమోనోలును విలువగలిగినటోబీలును భాగ్యవంతులకేగాని పేదలకుఁ ధరింప వీలులేదు. పేదలదుస్తులు మిగుల సామాన్యముగా నుండును. కూలివాండ్రు వేసవి యందించుమించు దుస్తుల ధరింపక దిగంబరప్రాయులగు

యుందురు. పొట్టిపరాయిని మాత్రము దాచుకొందురు. కాని పోలీసువా డంతదూరమున నగపడినతోడనే యడావడిగ సీలి రంగునూలుకోటును బైనఁగప్పుకొందురు. ఎందుచేతనన సరియైన దుస్తు ధరించనివారినిఁ బట్టుకొనుటకుఁ బోలీసువారి కుత్తరువులు గలవు. కూలీలలో నాఁడువాండ్రు నూలుకిమోనోలను ధరింతురు. నలువదియైదు „సేనులు,, అనగా రమారమి రెండుషిల్లింగులు లేక రు 1—4—0 లకు వారి యూలుమగల కిరువురకు వారికి దగినచక్కనిబట్టలు దొరకును.

మూఁడవ ప్రకరణము.

బాలురు—బాలికలు (శేషము)

జపానుదేశపుబాలికలును, బాలురును బడికిఁ బోయినతోడనే గురువులకు నమ్రులయి నమస్కరించి దీర్ఘనిశ్వాసమును బీల్తురు. ఇది వారికిఁ గలగాఢమయినగౌరవమునకు గుఱుతు. ఇందుకు మారుగఁ గురువులు ప్రతినతు లిడి మర్యాద చేయుదురు. తరువాత పిల్లలు తమతమస్థానములం దాసీనులయి పాఠములను జదువుకొందురు.

వారిపుస్తకములు [illegible] నుండును. వానియందలియక్షరములు [illegible] తలక్రిందుగా ముద్రింపఁబడి యుండును. [illegible] యు పనినఁ బుస్తకమునకుఁ [illegible] జదువవలయును. మఱియు [illegible] టకు మాఱుగా [illegible] నుండును. [illegible] కాదు. పంక్తులు [illegible] యఁబడును. దీని నంతను [illegible] త్యద్భుతముగా [illegible] లురు కలముల నుపయోగింపక [illegible] గించెదరు. ఆకుంచెలను [illegible] చేతినైపుణ్యముల నారంభించి [illegible] లు వ్రాయుచుఁ బుటనుఁ [illegible] ఉత్తరములపైన విలాసము [illegible] దలక్రిందుగఁ [illegible] ష్యునిపేరుతో విలాసము [illegible] చంద్రపురంతాలూకా [illegible] రాజుగారు అని వ్రాయుదురు. [illegible] విలాస ములను వ్రాయువారు [illegible] గ లదు.

ఒకవిశేషము గలదు. జపానుపిల్లలు బడియందు నేర్చుకొన్నన్నివిషయములింటికడఁగూడ నేర్చుకొందురు. ఇంటివద్ద తల్లిదండ్రులు వారికి మర్యాదలును సత్ప్రవర్తనమును జక్కఁగ శ్రద్ధతో నేర్పుదురు. ఇతరులయెడల నడువవలసిన విధానము జపానునందు సులభముగఁ బట్టువడు నది కాదు. [illegible]స్వభావము, నెమ్మది, మర్యాదయు మనకు దెలిసినట్లుండినఁ జాలదు అచ్చటివిడువడి యెంతయుఁ గ్లిష్టములయిన యాచారములతోఁ గూడియున్నది. ఎన్నిసారులు వంగినమస్కరించవలెనో యనియెట్లు చేయవలయునో యని యంతయుఁ జక్కఁగా నుండును. అధికులకు న్యూనులకు వేఱువేఱురీతిగ వందనములు సేయవలయును. స్థితిగతులనుబట్టియుఁ దర్జానుబట్టియు నొకనిని వేఱువేఱువిధముగఁ జేయవలసియుండును. ఒకబాలిక అతిథికిఁ దేనీళ్ళగిన్నె నిచ్చువిధమునుబట్టి యామె యేతరగతిలోనిదో తెలియవచ్చుచుండును. కడుచిన్ననాఁటినుండియుఁ బిల్లలకీయాచారములు గఱపఁబడుటచే వారెన్నఁడు నందుదప్పరు.

పసిబిడ్డలకు నడచుట, వంగినమస్కరించుట, పెద్దలకు సాష్టాంగము చేయుట, చేసితిరిగిలేచుట, యివియన్నియు నెంతో ముచ్చటగఁ దాధరించిన కిమోనోచెంగులు చెదరనైనఁ జెదరకుండఁ జేయఁబడును.

ఒకరికడ నెట్లు కనిపెట్టియుండవలయునో, గదిలోఁ బ్రవే శించుటయెట్లో, ఏదేని వస్తువును పైనఁబెట్టవలయునన్న నెట్లో, ఏదియైన నాహారపదార్థమును సరియైనపద్ధతి ప్రకారమెట్లుండి యవలయునో, యివియన్నియు బిల్లలకు నేర్పఁబడును. ఒకజపాను షాపులోనికిఁ గొన్నివస్తువులను గొనఁబోయిన యొకలేఖరి యి ట్లు వ్రాయుచున్నాఁడు. షాపులోని కతఁడు ప్రవేశించినతోడనే యజమానియు నాతనిపుత్రకళత్రాదులు నతనికి నమస్కరించిర ట. రెండేండ్లపిల్లవాఁడొకఁడు, తనసోదరివీపున నిద్రించుచుండె నీపెద్దమనుష్యునికి వందనమాచరించుటకు వానినిగూడ లేపిరి. ఆబిడ్డ దులికిపడనైనఁ బడక, యేడువక, నెమ్మదిగ లేచి తన్నుం దులకు లేపిరో తెలిసికొని క్రింద నిలిచి తనతల్లిదండ్రు లెట్లు నతిఁ జేసిరో యారీతిని సరిగఁ దనఫాలము భూమిసోఁక నమస్కరించెను. ఇదియైనపిమ్మటఁ దనసోదరిమూపుపైన శాలువలోఁ బండుకొని నిముషములో మఱలనిద్రించెను.

పువ్వుల నమర్చుట, వానితో నలంకారములను జేయుట, బాలక లింటనేర్చుకొను విద్యలలో ముఖ్యమయినవి. జపానీయు లగృహములలోఁ బ్రతివస్తువులు మిక్కిలి చక్కగఁ నమర్పఁబడి చుట్టునున్న వస్తువులతోఁ జెలిమిసేయుచుండును. ఒకపింగానిగిన్నె లోఁ బూలగుత్తి నమర్పవలెన్న దాని కెంతో యాలోచనము ను, జాగ్రత్తయును, గావలయును. పువ్వులను పూలగుత్తులను

మిగులరమణీయముగ సమర్చువిధానము పిల్లలకు శ్రద్ధతో నేర్పఁబడును. పనియందుచాతుర్యమును సంపాదించుటకుఁ బెక్కుగృహములం దాయావిధానములును, బొమ్మలును, గలపుస్తకములుండును. ఈవిద్యయందు నేర్పును, అభిరుచియును జపానీయులందందఱికిని నిరుపేదలకుఁగూడ సామాన్యముగఁ గలవు. ప్రసిద్ధికెక్కినయొకశిల్పి యిట్లువ్రాయుచున్నాఁడు.

« ఈజపానీయులసహజమయినశిల్పవిద్యానైపుణ్యము నాకీక్రిందిరీతిని గోచరించినది. నాకడఁ గొన్నివిసనకఱ్ఱలు గలవు. వాని నేనొకనాఁడు గోడ కమర్చుచుంటిని. నాతోఁగూడ జపానుసౌకరొకఁడు కలఁడు. నేనాపనిని జేయుచుండ నాకుఱ్ఱవాని కదియంతగా రుచియింపనట్లు వానిముఖవికారమున నాకుఁ దోచినది. రానురాను వానికాయతృప్తి మిక్కుటమయినందున దానికిఁ గారణమేమని నేను వాని నడిగితిని. అందులకు వాఁడు నేనమర్చెడుపద్ధతి తనకు నచ్చలేదని నిష్కపటముగఁ బల్కెను. అట్లయిన నాతోఁ జెప్పవేమి యని నేనడుగ వాఁడు "[illegible]నుండి వచ్చినశిల్పివి. అట్టివానితో నేఁజెప్పరా''దని నుడివెను. కాని నేను వానిహెచ్చరించి నీయిష్టవచ్చినట్లు వాని [illegible]మని నియోగించిన వాఁడట్లొనరించుటయు నేను దానినుండి చక్కనిపాఠమును నేర్చుకొంటిని. వాని కాపని రెండుగంటలు

పట్టినది. అట్లుముగించినతరువాత నది యెంతో చిత్రముగ నుండె ను. ఏది యెక్కడ నుండవలెనో యచ్చట నుండెను. దీనిని గడిపినను అంతకును భంగముగలుగున ట్లున్నయు నుచితస్థానము లయం దుండెను. నేను నమ్రుఁడ నయి యీపాత్రను నేర్చుకొని జపానుదేశస్థులకు శిల్పకౌశల్యము సహజమనియు, వారియం దావిద్య జీవకళలతో నున్నదనియు మునుపటికంటె గట్టినమ్మ కము గలిగినవాఁడ నైతిని. ”

నాల్గవ ప్రకరణము.

బాలుఁడు

జపానుదేశపుబాలుఁ డింట నిరంకుశాధికారమును గలిగి యుండును. అందలిస్త్రీలస్థితి తక్కిన ప్రాగ్దేశములందువలె నుండు ను. బాలుఁడు చిన్నతనమునుండియును పెద్దవాఁడైనతరువాతను భార్యమీఁదను సోదరీజనంబులమీఁదను నిరంకుశాధికారమును జెల్లించుచుండును. ఇప్పుడిప్పుడు పైతరగతులలోనిజనులుమా త్ర మంతకంటెఘనముగఁ జూడఁ బ్రారంభించుచున్నా రనుట

నిశ్చయము. భాగ్యవంతులయిండ్లలోని స్త్రీలు బాగుగ విద్య నేర్చి పశ్చిమఖండమువారివలె దుస్తులను ధరించి వారియాచారముల నవలంబించుచున్నారు. వారు తమభర్తలతో భోజనమునకుఁ గూర్చుండుట, బండ్ల నెక్కుట, లోనగుపనులను జేయుచున్నారు. వారిని బురుషులు ఆంగ్లేయస్త్రీల నాంగ్లేయపురుషులు చూచినట్లే చూచుచున్నారు. కాని మధ్యతరగతులయందును, అధమజాతులయందును బూర్వపుపద్ధతులే యింకను నిలిచియున్నవి. స్త్రీ కేవలము దాసీప్రాయముగ నుండును. గొప్పకుటుంబములలోఁగూడఁ బైన నాంగ్లేయాచారములు గనపించినను, ఇండ్లలోమాత్ర మింకను బూర్వాచారములే యనుసరింపఁబడుచున్న వని చెప్పుదురు. పశ్చిమదేశపురీతి వస్త్రముల ధరించి బయట నాదేశపుస్త్రీవలెఁ గౌరవింపఁబడినను నిభార్య యింటికిఁ జనినతోడనే యాదుస్తులను విడిచి కిమోనో, ఓబీ, ధరించి మున్ను దనయమ్మమ్మవలె భర్తకుఁ బరిచర్య సేయుటయే గౌరవమని భావించును.

జపానుదేశమునఁ బురుషునికి ప్రాముఖ్యత యెక్కువగుటకుఁ గారణము వారిమతాచారములు. వారికర్మలలోఁ బ్రధానమయినది పితృపూజ. పితృదేవతలను వారు కులదైవముగఁ గొలుతురు. అందుఁ బురుషులనుమాత్రమే పూజింతురు.

గతించినస్త్రీల కెన్నఁడును వారు శ్రాద్ధమును బెట్టరు. ఆస్తి కూఁడ పురుషవారసులకే సంక్రమించును. కాఁబట్టి జపానీయుఁడెప్పుడును దనయాస్తిని బొందఁగలపుత్రసంతానమున్నకై యెదురు చూచుచుండును. గనుక వారిలోఁ బుత్రజననము మిగులసంతోషకరము. ఇట్లని బాలికలను నిరసించుటగాని చీనాదేశములోవలెఁ జంపివేయుటగాని జరుగునని మనము తలంపరాదు. అట్లెన్నఁడును జరుగదు. ఆఁడుబిడ్డకూడ మగబిడ్డవలెనే మిక్కిలి ప్రేమతోఁ జూడఁబడును. కాని వంశమున కంత ప్రధానముగాఁ బరిగణింపఁబడదు.

మూఁడేండ్ల ప్రాయమున బాలుని దేవాలయమునకుఁ గొంపోయి మ్రొక్కింతురు. పిమ్మట నైదేండ్లు వచ్చినతరువాత మరల నాలయమునకుఁ దీసికొని వెళ్లెదరు. ఈయైదవయేఁట నాతఁడు పురుషచిహ్నమయిన (హాకామా)ను ధరించి మగవాఁడనైతిననుకొనును. ఈప్రాయము మొదలుకొని సంపదగలుగువారు తమబాలుని బడికిఁ బంపి యున్నతవిద్యను జెప్పించుదురు. పేదవారలు పొట్టపోసికొనుటకుఁ బాటుపడనేర్తురు. ఐరోపానుండి జపానునకుఁ బోయి చూచిన ప్రయాణికుల కందఱకు నచటిచిన్నపిల్లలు చేసెడుపనులనేర్పు మిగుల వింతను గలిగించును. పసిపిల్లలు పుస్తకములకు బైండుకట్టుట, కాగితపులాంతరులను జేయుట, వానిమైఁజిత్తరువులను వ్రాయు

ట, పింగాణిగిన్నెలను జేయుట, సంవత్సరాదినాఁడు దయ్యములుపోఁకకుండ నింఢ్లముందు వ్రేలాడఁగట్టుగడ్డిపగ్గములను పేనుట, చాప లల్లుట, మొదలగు లెక్కలేనిపనులను జేయుచుందురు. దంతముల పముగ్చుపని నేర్చుకొనుచుండుపిల్లలఁ జూచుట కెంతో వినోదముగ నుండును. జపానుదేశమునందు దంతపుపనివాఁ డేయుపకరణము నక్కఱలేకయే పుష్పిపన్ను లోనగువాని నతిసుకరముగఁ దన వ్రేళ్లతో నూడఁదీయఁగలఁడు. వాని శిష్యులాపని నొకబల్లకు గ్రుచ్చఁబడిన మేకులనూడఁదీయుట మూలమున నేర్చుకొందురు. మొదట సత్తుమేకులతోఁ బ్రారంభించి తుదకుగట్టిగా కొయ్యలో దిగఁగొట్టఁబడినయినుపమేకుల నూడఁదీయఁగలుగువఱకు నేర్చుకొందురు.

తరుచు వారికి సెలవులు దొరకుచుండును. జపానీయులకుఁ బెక్కుపండుగలు గలవు. అవి వచ్చినప్పుడు తల్లిదండ్రులును బిల్లలునుగూడ తమతమ వ్యాపారములను మాని వినోదమునకై యేదేనియొకతోఁటకుఁగాని యాలయమునకుఁగాని పోవుదురు. వారికి జండాలపండుగయనియొకగొప్పపండుగగలదు. అదియైదవ నెలయందైదవదినమున వచ్చును. దీనినిగుఱించి మఱల ముందు చెప్పుకొందము.

ప్రతిబాలునికిని పితృభక్తియు, రాజభక్తియు, విధాయ కధర్మము లని చిన్ననాఁటనే బోధింపఁబడును. జపానులసృష్టి యం దీధర్మము లన్నిఁటికంటెను ప్రధానముగణ్యములు. ఎట్టిదైన నుపేక్షింపవచ్చునుగాని యీధర్మములనుమాత్ర మెన్నఁడు మఱవరాదు. శైశవమునుండియు వానికిఁ దల్లిదండ్రులసంరక్ష ణార్థమై యసాధారణములయినకార్యముల నొనర్చి యనేకకష్టముల పాలయినబాలురకథలు గరతలామలకములుగ నేర్పఁబడును. "ఇరువదినలువురుసత్పుత్రు" లని యొకగ్రంథము కలదు. దాని యందు సత్పుత్రులచరిత్రము లనేకములు వర్ణింపఁబడియున్నవి. ఆగ్రంథము జపానునం దింటింట నందఱు బఠింతురు.

జపానునుగుఱించి ప్రమాణికుండైన ప్రాఫెసరు ఛాంబర్లేను కొన్నియుదాహరణములను జెప్పియున్నాఁడు. అవి విరుద్ధముగాఁ దోఁచును. వాని నీక్రింద వివరించుచున్నాఁడ. "ఒకసత్పుత్రునికి సవతితల్లి యొకర్తుకలదు. ఆమె మిగుల క్రూరురాలు. ఆమెకుఁ జేపలయందు మిగుల నభిలాష. చెరువులన్నియు గడ్డకట్టి మంచై పోవుటచే నెచ్చటను మత్స్యములు లభింపవయ్యె. ఆమె క్రూరు రాలయి తన్నెంతబాధించినను నోర్చుకొని యాయుత్తమపు త్రుఁడు చేఁపలకై చెరువునకుఁ బోయి యామంచుమీఁదదిగంబ రుఁడై పరుండెను. అతనిశరీరోష్ణముచే మంచు కరఁగినందున

లోననుండి రెండు చేప లూపిరి విడుచుటకుఁ బైకివచ్చినవి. వానిం బట్టి తెచ్చి యాబాలుఁడు తనసవతితల్లికిచ్చెను,, ఇంతకంటెను జిన్నవయస్సుగల యింకొక బాలుఁడు దనతల్లిదండ్రులకు దోమల బాధ దప్పించుటకుఁ దాను రాత్రియెల్ల వస్త్రవిహీనుఁడై నిద్రించి దోమలన్నియు, దన్నుకట్టునట్లు జేసికొని తల్లిదండ్రులకు సుఖనిద్రఁ గలుగఁజేసెనఁట!

మూఁడవవాఁ డింకొకఁడు తనతల్లిని బోషించుటకుఁ గొడుకును జంపసంసిద్ధుఁడు కాఁగా భగవంతుం డనుగ్రహించి వానికి బంగారుతో నిండినయొకబిందె నిచ్చెనఁట! దానితో నాకుటుంబము కలకాలము సుఖముగాఁగాలక్షేపము సేయఁగలిగి రఁట! "రొకేయిషి" యనువానికథ యన్నింటికంటెను విరుద్ధముగ నున్నది. ఈతఁడు వయసున డెబ్బదియేండ్లవాఁడయ్యును తొంబదియేండ్లుగల తనతల్లిదండ్రులు ముసలివారమైతి మని వగవకుండఁ దాను పసిబిడ్డదుస్తుల ధరించి నేలఁ బ్రాకుచుండెడివాఁడఁట! ఇంతపసిబిడ్డ యుండగఁ దామెట్లు ముదుసలివార మని తల్లిదండ్రులనుకొనుట కాతఁ డట్లు చేసెనఁట!

జపానీయునకు రాజభక్తి మిక్కిలి ముఖ్యమయినది. ఏమనిన—దానియందు దేశభక్తి కూడఁ గలదు. తన ప్రాణము తన దేశముదనియాతఁడు తలంచుటచేత దేశముకొఱకుఁ బ్రాణము

ర్పించుటకు సిద్ధముగా నుండుటయే కాక యట్లర్పించుటకు గర్వ పడుచుండును. ఇది మొన్నటి రష్యాయుద్ధమునందు సంపూర్ణముగ నిదర్శనమై కనబడినది. అనేకమారు లనేకవేలమందు నిశ్చయముగ మృత్యుముఖమునఁ బ్రవేశింపవలసిన స్థానము. ఒక్కరును సంశయింపరైరి. ఒక్కరును గలయుండిన సహితేయుటఁ దలంపరైరి. ప్రతిపంక్తియు యుద్ధమునకుఁబోయి తిరిగి రామని సూచు లకుండఁ గడపటివాని "బంజై" యనుయుద్ధప్రశంసనమునఁ గన్నుఁ బోరి నుడిసిరి. ఇది చిన్ననాటినుండియు బాలురకుఁ దమగురువులు అకును దేశమునకు అకును ప్రాణము లర్పించుట కర్తవ్యమని బోధించిన సద్బోధకు ఫలము.

ఐదవ ప్రకరణము.



బాలిక.

జపానుదేశమునఁ బాలునిగుణములలోఁ బ్రధానమైన నది. విధేయతయైయుండును. ఇకఁ బాలికజీవిత మంతయు విధేయతయే గాని మఱియొకటి లేదు. శైశవదశ మొదలుకొనియు

నామె తనసంబంధులలో నెవ్వరో యొకరికి విధేయురాలయి యుండుట విధి. జపానుదేశమం దింటింటఁ బ్రతిబాలికయు గంఠపాఠముగఁ జదివెడుగ్రంథ మొకటి కలదు. దానిపేరు "ఆన్నా దైగాకు" "స్త్రీలకునతరమైనవిద్య" యని దానికర్థము. బాలికలకును స్త్రీలకును నది నీతిశాస్త్రమై యున్నది. స్త్రీ పురుషునికి విధేయురాలయి యుండవలయు ననిదానిలోని మొదటిపాఠము. వివాహము కానప్పుడు తండ్రికిని, వివాహమైనతరువాత మగనికిని, కుటుంబమునందలి పెద్దలకును, వితంతువైనప్పుడు కుమారునికి స్త్రీ విధేయురాలయి యుండవలయును. మనమనుస్మృతియు నిట్లే బోధించుచున్నది. మూడేండ్లు వచ్చువఱకు జాపాను బాలికకు వివిధరీతులుగ క్షౌరకర్మను జేయించుచుందురు. మూడేండ్లుదాఁటినతరువాతఁ జుట్టు నెనుగనిత్తురు. ఏడేండ్లు వచ్చువఱకు మెత్తనిపట్టు "ఓబీ"ని గట్టుదురు. ఇది శైశవపుదట్టీ. పదేండ్ల ప్రాయమునఁ దపుచును, విశాలమునగు "ఓబీ"ని, దాని కొక పెద్దపల్లువంటియాకారముగలదుస్తును గట్టి ధరింతురు. అప్పటినుండి యాబట్ట లన్నియు యథావిధి స్త్రీదుస్తులయి యుండును. ఇప్పు డామె మూజూమ్ లేక మూస్మె యని పిలువఁబడుచు నత్యుల్లాసముగఁ దిరుగుచుండును. ఆమె యెప్పుడును బెద్దదిగాఁ గనఁబడదు. ఏమన బాగుగ నెదిగినపిమ్మట నాలుగడుగులమెనిమిదంగుళములకంటె నెక్కువపొడ వుండదు. అయిదడుగులపొడవున్న స్త్రీ జపానుదేశమున రాక్షసియే.

వింతవింతరంగులుగలనీటుదుస్తులను గట్టుటకుజపానుతోస ణాల కిదియే తరుణము. పెండ్లియైనతరువాత బ్రశాంతమైనయుడుపులను ధరించవలెను. కొందఱు ముసూమేలు (జపానుబాలికలు) గలిసి యేదేనియుత్సవమునకుఁగాని తీర్థమునకుఁగాని పోవుచుఁ జూడఁ జక్కనిపూలచెండ్లు గంతులు వేయుచున్నట్లు తోఁచును. వారు, నలుపు, తెలుపు, నీలము, ఎఱుపు, పసుపు, లోనగు స్వవర్ణములవింతవింతచిత్రములతో నిండియుండు చిత్రవిచిత్రములయిన కిమోనోలను ధరింతురు. ఇట్టి వానలు రాగానొక చిన్నజల్లు వచ్చినమైన వారందఱుఁ దమకిమోనోలను మోకాళ్లవఱకు ఎత్తి గట్టుకొన లోనఁదాఁగిన క్రిందికిమోనోలు ప్రకాశమానమైనరంగులుగలిగి యార్ద్రపుష్పవాటికవలెఁ గాన్పించును.

ఇవి వింతదుస్తులను ధరించుటకే గాక దేవాలయములు తీర్థములు, మొదలగువినోదములఁ జూడఁబోవుటకుఁగూడఁ జపాను బాలికలకుఁ దరుణము. ఏమనిన వివాహమయినతోడనే చాల కాలమువఱ కామె కిట్టివినోదముల ననుభవించుటకు వీలు లేదు. తనకొడుకు పెరిగి కోడలు కాపురమునకు వచ్చి తనపను లన్నియు నామెపై వేసుకొనువఱకుఁ జపాను దేశమున నిల్లాలు గృహకృత్యముల నెఱవేర్చుకొనుచు నింటనే యుండవలయును. తనస్థానము

సంబనిచేయుటకుఁ గోడలు వచ్చినతరువాతనామె గుళ్లకు గోష్ఠ
ములకుఁ దీర్థములకు, సార్థములకు నాటకములకుఁ బాటలకుఁ
బోవుటకు వీలుపడును.

జపానున వివాహము బాల్యముననే స్త్రీపురుషులయభిప్రా
యప్రకారమిది బాల్యవివాహములుగాని మన కవి ప్రౌఢవివాహ
ములే జరుగును. బాలికకుఁ బదునాఱు, పదునేడువత్సరముల
యీడునఁ బెండ్లియగును. ఇరువదియేండ్లవఱకు వివాహముగా
కుండుట దురదృష్టముగా నెంచఁబడును. వివాహముకాఁగానే
బాలిక తల్లిదండ్రులనుండి పూర్తిగా విడిపోయి యత్తవారింటి
కేగును. ఇందుకు గుఱుతుగా నాబాలిక విచారసూచకముగు తెల్ల
కిమోనోను ధరించును. ఇంతేకాక పెండ్లికూఁతు రత్తవారిం
టికిఁ బోవునప్పుడు శవమును స్మశానమునకుఁ గొంపోవునప్పు
డువలెఁ బ్రాయశ్చిత్తాగ్నులను వెలిఁగింతురు. ఆబాలిక నాఁటి
నుండి పుట్టింటివారికి మృతసమాన యనియు, నింక దానిజీవిత
మంతయు నత్తవారింటఁ గడుపవలయు ననియు దీనిభావము.

వీరివివాహకర్మ యతిసూక్ష్మము. బహిరంగమయిన
యుత్సవముగాని మతకర్మగాని లేదు. ఒక్కొక్కదానికి రెం
డు రెండుచొప్పున కొమ్ములుగలమూఁడుపాత్రములతో వధూ
వరు లుభయులు ముమ్మాఱుముమ్మాఱు మధుపానముఁ జేయు

టయే ప్రధానమైనకర్మ. ఈపాత్రములలో "సాకె" యను సుగంధమయిన యన్నపుసారాయమును బోయుదురు. ఇప్పటినుండి వధూవరులు లౌకికసుఖదుఃఖముల నొకరు పంచుకొని యనుభవింతు మనుట దీనిభావము. ఇట్లు మధుపానము సేయుటతో వివాహము సరి. [వీరివివాహకర్మ యూరోపియనునికంటికి సూక్ష్మమయినదిగఁ దోఁచినప్పుడు కర్మబాహుళ్యము గలమన కెట్లుగ నిపించునో చెప్ప నక్కఱ లేదు. ఈవిషయమును స్త్రీయత్తవారింటికిఁ బోయినతోడనే పుట్టినింటివా రామెను మృతిసమానగ నెంచి యేడ్చి యపరకర్మవంటికర్మఁ జేయుటయు మనయాచారములకుఁ బ్రబలవిరోధమును గలిగియున్నవి. తక్కినస్త్రీధర్మము లన్నింటియందును మనకును జపానీయులకును జాల సంబంధము గనఁబడుచున్నది.]

ఇట్లు వివాహమయిననాఁటినుండి యామెపడుచు తనసొగసుదుస్తులకును, ఆటపాటలకును, నీళ్ళు వదలుకొనవలెను. ఆమె ధరించువస్త్రములు పావురమురంగుగాని, బూడిదరంగుగాని కలిగి ప్రశాంతములయినయంచులతో మనోహరముగా నుండును. ఆమె యుదయమున లేచినతోడనే తలుపులను దెరువవలయును. ఈపని నామె సేవకులచేఁ జేయింపరాదు. అత్తమామలు దనయింట నివసించుచున్నప్పుడు వారికిఁ గావలసినపనుల

న్నియు నామె స్వయముగఁ జేయుట గౌరవాస్పదముగ నెంచు కొనవలయును. ఆమె తనయత్తగారికి దాసివలె సేవలొనర్పవల యును. ఇట్లింపఱకును నొదిగి చాకిరిచేసినయిల్లాలు తనకోడలు వచ్చినతరువాత నామెపాలిటికిఁ బెద్దపులివలె నుండి పనులను జే యించుచు నామెను దుఃఖములపాలు సేయుననుట వింతకాదు. అత్తకు బానిసకాలము దాఁటిపోయినది. ఇప్పు డామె వేకువ లేచి తలుపులు తెఱవ నవసరము లేదు. ఆమె పన్నుండి కోడలి చే నుపచారములు చేయించుకొనవచ్చును. ఆమెయిష్టమువ చ్చినట్లు అక్కడకు నిక్కడకుఁ బోవచ్చును. వినోదముల నన్నిం టిని దాఁటిపోనీక యనుభవించును. ఇప్పటినుండి యామె మఱి లసుఖపడుట కారంభించును.

అతివేగముగల ప్రవాహముతో జపాను నాక్రమించుచున్న పాశ్చాత్యప్రభావముముందర నీపద్ధతు లెందాకనిలుచు నని యొకసంశయము కలుగుచున్నది. ప్రేళ్లుపారి పాదుకొనియున్న యాపద్ధతుల కిప్పటివఱకుఁ జలన మేమియుఁ గలుగలేదు. కాని తననిండుజవ్వనమునాఁటి మేలుదినములను అత్తమామలకును మగనిచుట్టాలకును బ్రతిఫలములేనిపరిచర్యలతోఁ గడుపుటకొల్ల కజపానుబాలిక ముందుముందు తిరుగఁబడక మానదని తోఁచు చున్నది. అయిన నిప్పటికిమాత్రము ప్రాచీనాచారములు దృఢముగ నెలకొని యున్నయవి.

పూర్వము వివాహమైనప్పుడు స్త్రీని సాధ్యమైనంత వఱకు గురూపిణిగాఁ జేయుట వాడుకగా నుండెను. కానఁ బరులెవ్వరు దానిపై దృష్టి సారింపరాదని వారితాత్పర్యము. విధాయకముగ వారు పండ్లకుఁ గప్పు వేసికొనెడివారు. దానివలన వారు నవ్వినప్పు డత్యసహ్యముగా నుండెడిది. ఇప్పటికిని బండ్లకుఁ గప్పు వేసికొను స్త్రీలు చాలమంది గనఁబడుదురు. కాని యీయాచార మిప్పుడు నశించుచున్నది.

స్త్రీకి వైధవ్యము తటస్థించిన యెడల నామె తన దుఃఖమును దన యాకారమువలనఁ దెలియఁజేయవలయును. ఆమె ముంగురులను దీయించుకొనవలయును. విషాదసూచకములగు వస్త్రములను ధరించవలయును. జపానునందు, బాలిక చక్రవాకమనియు, ఇల్లాలు పావురమనియు, వితంతువు కాకియనియుఁ జెప్పుకొందురు. స్త్రీధర్మములలో హిందువులకును, జపానీయులకును జాల సమానధర్మములు గనిపించుచున్నవి. పతికి సేవచేయుట, అత్తమామలకు బరిచర్యలొనరించుట, గృహకృత్యములను నెఱవేర్చుకొనుట, కన్యయై తల్లిదండ్రులకును, గృహిణియై భర్తకును, వితంతువై కుమారులకును విధేయురాలై యుండి జీవయాత్రను బరమార్థప్రధానముగాఁ గడపుట, క్రీడావినోదంబులను మితిగలిగి యనుభవించుట మున్నగు ప్రధానధర్మము లన్నియు మనకును వారికిని సమానములుగా నున్నవి. వితంతుశోకము [illegible] కీర్తి నున్న

వి. ఈధర్మములు గ్రంథకర్తగారగు ఫిన్నెమోర్ దొరగారికి
వెగటుగాఁ దోఁచి యచటిస్త్రీజీవితము దాస్యతుల్యమని వ్రాసి
నారు. గాని యది మితిమీరిన స్వాతంత్ర్యములు పరమార్థచింత
యంతగా లేక వివాహమైహలౌకికమేగాని పారలౌకికము గాద
నియు నది యొకనిబంధన(కంట్రాక్టు) మాత్రమే యనియు, మొ
దలగు నభిప్రాయములుగల స్త్రీలుగలయైరోపియనులకును అ
ట్టితలంపులు గలిగినకొందఱుమనవారికిని దాస్యతుల్యముగను
సుఖానందరహితముగను గానిపించును గాని సవిమర్శముగా
నాలోచించినయెడల నట్లనుటకు వీలుపడదు. శరీరపాటవము
బాగుగ నున్న యౌవనసమునఁ బొంగిపొరలి వెల్లువలైపారు నిం
ద్రియవాంఛలను మితికి లోఁబఱచుకొని శక్తులుడిగి నయను
మీఱియున్న యత్తమామలకును, ప్రత్యక్షదైవమై తన కెల్లవిధ
ముల సుఖము నాపాదింపఁ బడఁగల[illegible] బడి యిహపర
ముల సాధించుభర్తకును శక్తివంచనలేకుండ పరిచర్యలుచేసి
పరమార్థమును సంపాదించుకొని తనకు దేహదార్ఢ్యము తగ్గి
నప్పుడు తనకోడలిచే మరల నుపచారములు చేయించుకొను
చు సుఖపడవీలుపడిన జపానీయస్త్రీలధర్మములు సర్వధా శ్లా
ఘనీయమైయున్నవి కాని, నింద్యములు కావని తోఁచుచు
న్నది. దీనింగూర్చి విపులముగఁ జర్చించుట కిది తావు గాదని
యభిప్రాయమును సూచించి విడిచితిని.

ఆఱవ ప్రకరణము.

---:o:---

గృహము.

జపానులగృహము సామాన్యముగ నుండును. [illegible]తోఁగాని పెంకులతోఁగాని చేయఁబడిన కప్పును, దానినిలుపుటకుఁ గలస్తంభములును, మాత్ర మింటికిఁ బ్రధానభాగములని చెప్పవచ్చును. పగటిపూట నానాకాగితపుఁదట్టీలును, రాత్రివేళ చలిబల్లచెక్కలును గోడలుగ నమర్పఁబడును. ఇండ్లన్నియును సాధారణముగ నొకేయంతస్తును గలిగియుండును. వీరియిండ్లింత పొడుగా నుండుటకు బలమయినకారణములు రెండుగలవు.

అందు మొదటికారణము తరుచుగా నుండు భూకంపములు గలుగుట. అవి కలిగినప్పుడు భూమి కదలి యిండ్లు విరిగి [illegible] బడుచుండును. అట్టిస్థితిలో బలమయినరాతి గోడలతోఁ గాని యిటుకగోడలతోఁగాని యిల్లుండుట హానికరమును, దిరిగికట్టుకొనుట మిగులవ్యయహేతువు నగును. రెండవ కారణ మాదేశమున నగ్నిభయ మెక్కువ. అచటిజనులకు జాగ్రత లేదు. వారు కాగితదీపములను కాగితపుఁదెరలను వాడుదురు. అందుచేత దీపములు పగిలి నానావిధ కాగితపుగోడ లంటుకొనును. అది యన్నిప్రక్కలకు వ్యాపించి కొన్నివీథులు

గాని యొకపేటగాని లేదాయొకయూరుగాని పరశురామప్రీతి యగును. జపానీయుఁడు దీనికేమియు సంచలింపఁడు. వెంటనే కొన్నిరాటలు పాతి మునుపటిపెంకులతోడనో క్రొత్తపూరిగడ్డితోడనో పైకప్పు నేర్పఱచి తనకాగితపుగోడలతోడను బల్లచెక్కలతోడను గీమును మరల సిద్ధముచేసికొనును.

వారిలోఁ బేదవారియింటికిఁ బగలొకపెద్దగది మాత్ర ముండును. రాత్రి యజమాని తనకుటుంబమున కెన్నిపడకగదులు కావలయునో యన్నిగదులుగ దానినే విభజించును. ఇంటియడుగుభాగము నేలపై నొకయడుగెత్తున నుండును. దాని మీఁద నిలువుగాను అడ్డముగాను గాడు చెక్కఁబడియుండును. 'షోజి' యనుపేరుగల, కాగితములతోఁ గప్పఁబడినచట్రము లీగాళ్లలో వేయుటకును దీయుటకును వీలుగా జరుగుచుండును. ఈ కాగితపుబల్లలు గదికి మధ్యగోడలవలె నేర్పడును. ఇంటిముందుభాగము సాధారణముగ వీథివైపునకుఁ దెఱచియుండును గాని మఱుగుకావలసినప్పు డొకకాగితపుతెఱ వేసికొందురు. రాత్రులందు 'ఏమేడో' యను మ్రానుతలుపులు కాగితపుతెరలను గప్పును. ఈతలుపు లొకదాని కొకటి యాధారముగ నిలిచి కడపటిదాని కొకగడియ వేయఁబడును.

జపానీయులకుఁ బరిశుభ్రమయినగాలియందును, ఎండయందును మిగుల నభిలాష. మిక్కిలిగ వర్షించుచున్నప్పుడును జలి వేయుచున్నప్పుడును దప్ప తక్కినసమయములయందును వారియింటిముంగిలి యెప్పుడును దెఱువఁబడియుండును. ఎండ వేఁడిమి సహింపరానప్పుడొక తెరను సిడకొలకు వేసికొందురు. ఆ తెరమీఁద దరుచుగా నింటియజమానిపేరు వ్రాయఁబడియుండును. ఇంగ్లీషువారు నిట్లే తమపేరును దమయింటిసింహాద్వారపుతలుపుమీఁద నిత్తడిరేకుపై వ్రాయించికొందురు. ఈ జపానీయులయిండ్లలోనిసామానుకూడ సామాన్యముగా నుండును. దళసరిగలిగినచాపలు క్రిందఁ బఱువఁబడి యుండును. ఇవి కుర్చీలుగను, పరుపులుగను గూడ వినియోగించును. వారుకూర్చుండుటయు నిద్రించుటయుఁగూడ వానిమీఁదనే. భోజనమునకొకచిన్నపీట చాలును. కాఁబట్టి యీదేశమున దంపతులు కాపురముచేయుట కడు సూక్ష్మముగఁ జేలును. దీనింగూర్చి మిసెస్ బిషప్పనునామె యిట్లు వ్రాయుచున్నది. "ఇతర దేశములకీతి యిండ్లను సామానులను, జీవించుపద్ధతులను జపానీయులవలంబింపక నిరసించుటకుఁ గలబలమైనకారణములలో నొకటి దానివలనఁ బాల్యవివాహములు చేసికొనుటకు వీలు లేనట్లుగ వ్యయమెక్కువగుటయై యున్నది. ప్రస్తుతము సామాన్యులలోనిదంపతుల కావశ్యకముగఁ గావలసినవి. పట్టిచాపలు పఱచిన

గదియొకటి. (అదివిభజనార్హమైనను సరియే కాకున్న సరియే) రెండు కొయ్యతలగడలు; కొన్ని దూదిపొంతలు; పగలుతలదాఁచుకొనుట కొక తెర. (జరుగుటకు వీలయినది) ఒకకొయ్య బింది; ఒకయినుపకాగు; చలిగాచుకొనుటకు వండుకొనుటకు నొకపొయి; ఒకటిరెండుతొట్లెలు; ఒకటిరెండు తేనీళ్లకుండలు; కొన్ని తువాళ్లు; తుడుచుకొనుట కొక వెదురుచీపురు; పొగద్రాగుటకు గొట్టము; ఒకయినుపకుండ; కొన్ని అలమారులు; ఇవి యన్నియు రెండుపౌనులకుఅనగాముప్పదిరూపాయలకు లోపు మొత్తమునకు దొరకును.

ఇట్లు కాపురచేయుదంపతులు మిగులసౌఖ్యముగాఁ గాలముగడపుచుందురు. అవసరమైనచో నింతకంటెను దక్కువవెచ్చముతోఁ గాపురము సేయవచ్చును. కూలివాండ్రచ్చట పదిహేనురూపాయలమొత్తముతోఁ జక్కనికాపుర మేర్పఱచుకొనవచ్చు నని ప్రమాణికులు చెప్పుచున్నారు.

భాగ్యవంతులయిండ్లుకూడ నీరీతిని సామాన్యముగనే యుండును గాని యందలికలప విలువగలిగినదై యందలిసామానుకూడ విలువగలకఱ్ఱతో జేయఁబడి యుండును. నరంబీమీఁద జిలుగుచెక్కఁబడి క్రింద నరుదైననునుపుబల్లలు గూర్పఁబడియుండును. గదులమధ్య, వాకిండ్లకుకూడఁ దెఱలనే వాడుదురు.

రాత్రులు వానిని 'ఎమేడో' లనుబల్లలతో మూయుదురు. తలుపులుగాని ద్వారములుగాని వేయరు. ఒకగదిలోనుండి యింకొకగదిలోనికిఁ బోవలసినయెడల తెరలను తొలగించుకొని పోయి మరల వానిని వేయుచు నీరీతి నొకగదిలోనుండి యింకొకగదిలోనికిఁ బోవలయును. ఈషోజీలమీఁద (తెరలు) సందముగాఁ జిత్తరువు చెక్కఁబడియుండును. ప్రతిగదిలోను నొక 'కాకిమోనో' వేలాడఁగట్టఁబడి యుండును. కాకిమోనో యన నొక పట్టుగుడ్డమీఁదఁ జక్కఁగ వ్రాయఁబడినబొమ్మ. దానిమీఁద సాధారణముగఁ బుష్పించిన ద్రాక్ష (Cherry) తీఁగను వ్రాసికొనుటయందు వారికభిలాష. దీనిని పట్టుసన్నపుమీఁద వ్రాసినప్పు డెంతో మనోహరముగా నుండును.

వారిండ్లను బొగగొట్టము లుండవు. ఇంగ్లండులోవలె దీనికిఁ గారణము జపానీయులకు యూరొపునందువలె నెప్పుడు నిప్పుండుచో టుండదు. వారివంట బొగ్గులమండెపు నొక సామాన్యపుపొయ్యిమీఁదఁ జేసికొందురు. దానిపొగ కాగితపుగోడల సందులలోనుండి విచ్చలవిడిగాఁ బోవును. చలికాలములో ముడుచుకొనికూర్చుండి చిన్నచిన్న హిబాచీల నచ్చటచ్చట వేలాడఁగట్టుకొందురు. హిబాచీలనగా నొకవిధమయినలోహపుపాత్రలు. వానిలో బొగ్గులు మండుచుండును.

గదులలో కుర్చీలుగాని బల్లలుగాని యుండవు. క్రిందఁ జక్కనిచాపలు పఱచియుంచుదురు. అవి మంచువలెఁ దెల్లగాను ఘుక్కములవలెమెత్తగాను నుండును. ప్రమునవి రెండుమూఁడంగుళములు దళసరిగలిగి యుండును. వాటిని మెత్తనిగడ్డితో నల్లుదురు. వీనిమీఁద జపానీయులు బాసినపట్టు వేసికొని కూరుచుందురు. భోజనసమయమునం దెత్తులేనిచిన్నపీటలను వేసికొందురు. భోజనమయినతరువాత మఱల నాపీటలు దీసివేయుదురు. వారెప్పుడును గుర్చీలను వాడరు. పాశ్చాత్యపద్ధతుల నవలంబింపఁగోరుజపానీయుఁడు కుర్చీమీఁదఁ గూర్చుండుటను, ఐరోపాదేశీయుఁడు నేలమీఁద బాసినపట్టువేసికూర్చుండుటనువలె జాగ్రత్తగా నేర్చుకొనవలసియుండును.

పండుకొనవలసినప్పుడు గదిమారదు. పగలు కూర్చుండుటకుపయోగించుసావిడే రాత్రి పడకగది యగును. అలమారులో నుండి కొన్నికోయ్యతలగడలును బొంతలును దెచ్చి బొంతలను బఱచి తలగడల నుచితస్థానములం దుంచుదురు. దీనితో పాను పేర్పడును. మన కీతలగడలుమిగుల యిబ్బందిగా నుండును. అవి మెడనానుటకు వట్టి కఱ్ఱముక్కలు. వానినుపయోగించిన యైరోపాదేశీయ ప్రయాణికులు తలుపుగంధిమీఁద మెడబెట్టుకొని నిద్రించుటలాగున నుండు నని చెప్పిరి.

వారు చాపలమీఁదనే కూర్చుండి చాపలమీఁదనే పరుండుదురు గావున వారింటియందు బూట్సుమొదలగుజోళ్లను దొడగకుండుటకుఁ గారణ మదియని మనకుఁ దెలియుచున్నది. అట్లు తొడిగినయెడల వారియందమైనచాపలు మలినమై పోవును. కాఁబట్టి వారు జోళ్లను గుమ్మమువద్ద విడిచి యింటిలోఁ టాబీలు లేక మేజోళ్లతో నడతురు.

పదవ ప్రకరణము.

గృహము (శేషము)

ఒకవేళఁ గొందఱు భాగ్యవంతులగుజపానీయులకుఁ జక్కని చిత్రములు వ్రాయఁబడిన తెరలును, అందమయిన గిన్నెలును, జిలుగుచెక్కిన మేజాబల్లలును, లోనగుసామానులున్నను వాని నింటిలో నుంచరు. వానినిఁ బ్రత్యేకముగ నొకయింటిలో నుంచి కావలసినప్పుడు సేవకునిఁ బంపి తెప్పించుకొందురు. ఆ వస్తువు పనితీరినతోడనే దానిని మఱలఁ గొనిపోయి యాయింటియందు భద్రముసేయుదురు.

ఈయింటికి «కొట్టు» అని పేరు. అదిసున్నముతోఁ గట్టఁబడి నల్లరంగు వేయఁబడి యుండును. దానిమీఁద యజమానుని యొక్క పేరు పొడియక్షరములతోఁ దెల్లరంగున వ్రాయఁబడి యుండును. దాని కగ్నిభయము లేదని గృహస్థుల ద్రవ్యముల నందు దాఁచుకొందురు. కాని వానికి నగ్నిభయము లేదు. దాని యందనేకవిధములయినచక్కనిసామానులును, నగలును గుప్తములయి యుండునుగాని వానికెప్పుడో యరుదుగాఁగాని సూర్యరశ్మి సోఁకదు.

జపానీయులు తమయింటిని సర్వదా తమకుఁ గలయలంకారములతో నలంకరించుకొని నివసింపరు. చక్కనిపింగాని గిన్నెలు కొన్నిరకములున్న నొక్కప్పు డొకరకము నింకొకప్పు డింకొకరకమును దీసికొని వాడుకొందురు. ఒకరకము తెలు కొకమారిదిగిన్నె లుండవలెను. ఈరీతిగా మార్పుగలిగినప్పు డెల్ల నింటియందున్న బాలికలు వానినన్నింటిని జక్కనివిధముగా నమర్చుటకుఁ దమనేర్పునంతను వినియోగించుచుందురు. ఇంటి కతిథి వచ్చినప్పుడు రోజుకొకవిధముగ నాతఁ డుండుగది నలంకరింతురు. ఒకగిన్నెలో నెప్పుడును గ్రొత్తగాఁగోసినపుష్పములును లతలును సిద్ధముగనుండును. దీని నెప్పుడును «టోకొనోమా»కు ముందుంచుదురు. "టోకొనోమా" ప్రతిజపానీయునియింటను నుండును.

అదియొకవిధమైనచిన్నగది. మనకు "దేవుఁడుపట్టు" అని చిన్నయఱుగొకటి పడమటింట నుంచును. ఆశబ్దమునకు "ప్రక్కవేయుచోట"నియర్థము దాని నతిథిమందిర మని చెప్పవచ్చును. చక్రవర్తియగు మికాడో తమయింటి కెప్పుడయిననతిథిగావచ్చినప్పుడు వారి నచట విడియించు టాగదిని వేఱుగానుంచుట కుద్దేశము. ఇట్టింటను జక్రవర్తికొఱ కొకగది సిద్ధపఱచియుంచుట జపానీయులస్వామిభక్తిని దెలుపుచున్నది. వాస్తవముచేతఁ జక్రవర్తి వచ్చునెప్పుడును తలఁస్థింపదు గనుక "టోకొనోమా" నామమాత్రమే యయియున్నది.

అది సాధారణముగా గొన్ని యడుగులపొడుగును, గొన్ని యంగుళములవెడల్పును గలిగియుండును. దానిమీఁద నింటి యందున్నవానిలోని కెల్లఁ జక్కనిదైన "కాకిమోనో" వ్రేలుచుండును. దానికి ముందొకగిన్నెలోఁ బుష్పము లొకవిధముగ నమర్చఁబడి యుండును. ఆయమర్చినరూపమున కొక యంతరార్థ ముండును.

రాత్రులు గదులలోఁ గాగితపులాందరులో క్రొవ్వువత్తులతో దీపములు బెట్టుకొందురు. ఆలాంతరు నొకలక్కపీటమీఁద నుంచుదురు. దీనివెలుతురు కాంతిహీనముగ నుండుటంబట్టిచాల మంది యూరోపాదేశీయములగునదీపముల నుపయోగించుచు

న్నారు. కాని, మిక్కిలి చౌకరకముదీపముల నుపయోగించుట చే పాపము ప్రమాద మెక్కువగ నున్నది. చిన్న చిన్న గుడిసెలు గట్టుకొని యూరి వెనుక నివసించుకూలిజనులయిండ్లు నిశ్చయ ముగఁ జలనగృహములయి యున్నవి. వారు తమసామానులనే గాకయిండ్లనుగూడఁదమతోఁ గొనిపోయి తమకువలసినచోట గృహమును, సామానును మరల నమర్చుకొందురు. ఇట్లు గృహ ములతోఁ బ్రయాణములు సేయుట సాధారణముగాఁ గానవచ్చు ను. మగవాఁడు కాగితపుటింటిని, ఆఁడుదిసామానును మోసి కొని ప్రయాణముచేయుచుందురు. ఇట్లు కొన్నిగంటలు ప్రయా ణముచేసి తమ కిష్టమయినచోట గృహసహితముగ వసియిం తురు.

ఎనిమిదవ ప్రకరణము.



దినచర్య.

జపానుగృహములందు మొట్టమొదట వేకువను మే ల్కాంచునది గృహిణి. శయ్యనుండి లేచినతోడనే యామె రాత్రియంతయు వెల్గుచున్నదీపముల నార్పివేయును. జపానీ

యు లెవ్వరును దీపము లేకుండ నిద్రింపరు. ఆన్ డన్, అని యా దీపములకుఁ బేరు. అది పొడుగుగా నుండి కాగితముతోఁ జే యఁబడును. దీపము నార్పినపిమ్మట కఱ్ఱతలుపులను దీసి సేవ కులను బిలుచును.

ఇఁకఁ బ్రాతఃకాలభోజనము సమర్పవలయును. ఒకవిధ ముగా నిది మిగుల సుకరమయినది. దీనికి మేజాబల్లగాని, దాని మీఁదికిఁ గుడ్డగాని, యక్కఱలేదు. బల్లలును గుడ్డలును వారె ఉుంగరు. అన్నముఁకికి, తేనీళ్ళు కాఁగినతోడనే భోజనము సిద్ధ మగును. కాని, యొకవిషయమున నామె మిగుల జాగరూకత గలిగి యుండవలెను. కుటుంబమునందలి మనుష్యులతారతమ్య మునుబట్టి లక్కతోఁ జేయఁబడిన యన్నపుగిన్నెలును, దినుటకు వారుపయోగించెడుపుల్లలును, సరియైనవరుసలో నుంచవలెను. ఈవరుసలో నేమాత్రము పొరబాటు జరిగి కుటుంబములోని వారికిఁగాని, యతిథికిఁగాని, యుక్తస్థానము దప్పినయెడల నది మిక్కుటమయినయగౌరవముగాఁ జూడఁబడును. భోజనము కంటె వేయిమడుఁగు లీగౌరవ మెక్కువ ప్రధానముగా నెంచఁబ డును. అడుగంటినయన్నమును గాటువ్రాయిన తేనీళ్ళను బెట్టి ననుసరే. యవి యుచితమర్యాద ననుసరించి చేయనంగఁబడినఁ జాలును కాని, త్రిగుణగౌరవాస్థానికంటె ముందుగా ద్విగుణగౌర

పాగ్హానికి భోజనము బెట్టినయెడల నది యాకుటుంబమున కెన్నఁ డును దొలఁగనియు ప్రతిష్ఠఁగలిగించును. [ఈయెగువపీటలు దిగువ పీటలుమర్యాద మనదేశమునందును గలదు]

ప్రాతఃకాలభోజన మయినపిమ్మట యజమానుఁడు దన పనిమీఁదఁ బోవును. వర్షము లేకయున్నయెడల భార్య పెనిమిటి వ్యాపారమునకుఁ బోవుటకు గడ్డిపాదరక్షలను దొడుగుటకు సిద్ధముగా నుంచును. వర్షము గురియుచున్నయెడల నెత్తైనకఱ్ఱచెప్పులను, నూనెకాగితపుగొడుగును నిచ్చును. పిమ్మట నాతనిని బరిచారికలును భార్యయు ద్వారమువఱకు సాఁగనంపి మోకాళ్లు నలువుకొనుచు నసేకనతు లొనరించి దీవించి వెనుకకు వత్తురు.

అట్టిసమయములో దాసీజనంబులుగూడ యజమానురాలితోఁగూడ వర్తించుట మనకు విరుద్ధముగ దోఁచవచ్చును. కాని జపానునందలిసేవకులు తక్కినచోట సేవకులవంటివారు గారు. వారు కుటుంబమునందలిపిల్లలవలెఁ జూడఁబడుదురు. గృహదాస్యము జపానునఁ దతిగౌరవమయినవృత్తి యయి వర్తకముకంటె ఘనతరముగ నెంచఁబడును. గృహసేవకుఁడయియుండి వర్తకమువలన జీవించువానిపిల్లను బెండ్లియాడినయెడల నాతనికిఁ గులగౌరవము తగ్గును. మొన్నమొన్నటివఱకును జపాను

నందు వర్తకము హీనజాతులవారల చేతులలోనుండి వారిని కూలీలకో సమానులనుగాఁ జూచుచుండిరి.

గృహసేవకుల కిట్టిగౌరవము కలుగుటకుఁగారణములు రెండు. అందు మొదటి దెంతగొప్పవారియింటనుగూడ భార్య భర్తకును, అత్తమామలకును, దాను స్వయముగ నుపచారములు సేయవలయు ననునాచారము. దీనింబట్టి గృహసేవ యతిఘన మయినపదవికి వచ్చినది. రెండవది జపానుసేవకులలో నఁజాలమంది సత్కులములయందుఁ బుట్టినవారలయి యుండుట. ఒక్కతరమునకు ముందు వారిపూర్వులు "సామురాయిలు"గా నుండిరి. మొన్న మొన్న జపాను సామంతరాజులయధికారములో నున్నప్పుడే సామురాయీలస్థితి 1745వ సంవత్సరమున స్కాట్లండులోని ప్రముఖులస్థితితో సమానమై యుండెను.

డైమియోలకుఁ బెద్దసంస్థానములును, విస్తారము రాఁబడియు నుండెడిది. ఈరాఁబడి ధాన్యమునుబట్టి లెక్కింపఁబడును. ఒకడైమియోకు 100000కోకుల ధాన్యము వచ్చును. కోకు అనగా 132పౌనులు. ఈయాదాయముతో నాతఁడు తన సామురాయిసైన్యము నంతను బోషింపవలయును. ఈసామురాయిలును స్కాట్లండువారును, సమానస్థితిలోనివారుగా నుండిరి. నిరుపేద యగువాఁడుగూడఁ దన్నుఁ బెద్దమనుష్యునిగఁ బరి

గణించుకొని తన డైమియోయొక్క వంశస్థునిగా నెంచుకొనును. వానికి వర్తకమును, చేతిపనులును, నసహ్యకరములుగా నుండును. యుద్ధమును, దనయజమానునిఁ గాపాడుటయు, నాతనివిధులు. గాని తనయజమానునియింట సేవకుఁడై యుండు టెంతయు శ్లాఘాపాత్రము. ఈరీతిని గృహసేవ గౌరవమైనవృత్తులలోఁ జేరినదయ్యె. సామంతరాజ్యము నశించి డైమియోలు జనసామాన్యములోఁ గలిసిపోయి సామురాయిలు విడిపోయినప్పు డీకడపటివారు సకుటుంబముగ నుదరపోషణమునకుఁ బాటుపడవలసివచ్చినందున వారిలోఁ జాలమంది గృహసేవకు లయిరి.

ఇట్లు గృహసేవకులుగాఁ దలఁచిన బాలురును, బాలికలును దశువిధులయందేగాక మర్యాదలయందుఁగూడ శిక్షితులు గావలయును. వారు తమయజమానునితో నెంతటిచనవును గలిగియుండవలయునో యాతని కెంతదూరమున నుండవలయునో యిట్టియంశములను నేర్చుకొనవలయును. జపానీయపరిచారిక క్రిందికి వంగి యజమానురాలికి నమస్కరించి యామెతో నెప్పుడునధికారితో మాటలాడుగౌరవముతో భాషించుచుండును, గాని యజమానురాలింటికి వచ్చిన చుట్టపక్కములతో మాటలాడునప్పు డాసంభాషణలో సేవకురాలుగూడ గలిసిపరియాచకములుగూడఁ బల్కవచ్చును.

ఇట్టిస్థితిలోఁ బరిచారికలకు మితిమీరిన స్వాతంత్ర్యము చిక్కునని తోఁచునుగాని వారెప్పుడు నట్టిస్వతంత్రతను దీసి కొనరు. వారి కట్టుబాటులును జక్కనిశిక్షయు నెంతవఱకుఁ దామమువనవుగలిగియుండవచ్చునో యామితి నెన్నఁడును మీరరు. తమయజమానులు తమ్ము సేవకులను బిలిచినట్లు పిలిచినను వారింటికివచ్చెడు నతిథులు బంధువులును మాత్రమీసేవకులను దమతో సమానగౌరవ మిచ్చి మీరుమీరని బహువచనములో మన్నించి మాట్లాడవలె నన్న నియమమునుబట్టి యీసేవకులస్థితి మనకుఁ దెలియవచ్చును. యజమానురాలింటలేనప్పుడు పరిచారికలే యింటికి వచ్చినవారి నాదరించవలెను. దీనిని వారు చక్కనిపద్ధతుల ప్రకారము మర్యాద తప్పకుండఁ జేయుదురు.

ఒకదొరసాని యిట్లు వ్రాయుచున్నది. "నేనొకప్పుడు చాలదినములు సముద్రముమీఁదఁ బ్రయాణముసేసి యొక భాగ్యవంతుఁడయినజపానీయునియింట బసకు దిగితిని. వారిభాషలో నొకమాటయైన నాకుఁ దెలియనిదాన నగుట నాయింటియందు మాకు స్వాగతమొసంగినయాబిడకును నన్నటకుఁగొనిపోయిన నామిత్రమునకును జరిగినసంభాషణ మేమియు నాకు బోధపడ లేదు. ఆమె బూడిదరంగు 'కిమోనో'యును, నడిమివయసువా

రుధరించు 'ఓబీ' యును ధరించినది. ఆమె నాకొరించినమర్యాదయు, నాదరణము నేను దొడుగుకొన్న బూట్సునవలెనే నాకతి భారముగాఁ దోఁచినది. నేనాబూట్సు విడుచుట కామె యంగీకరించినదికాదు. ఆమె మెత్తని తెల్లమేజోడుతోఁ బోల్చిచూడఁగా నాబూట్సు చాపలమీఁద టక్కుటిక్కుమని చప్పుడగుచుండెను.

"నా చెలియామెను మీరని మన్నించుచునతిథి యింటి యజమానితో మాట్లాడునట్లు మాట్లాడుచుండెను. మేము క్రిందఁగూరుచుండి తేనీళ్లు పుచ్చుకొంటిమి. నాసఖి యామెతో ముచ్చటించుచుండెను. ఇట్లుండగా వీధిలో బండిచప్పుడు వినఁబడెను. తోడనే క్రిందఁబల్లచప్టా చేయఁబడినమార్గముమీఁద నడుగులచప్పుడు వినవచ్చెను. వారిని జూచినతోడనే "ఓ కెయిరి ఓకెయిరి,, యనుసంతోషవచనములు వినవచ్చెను. దీనికి "ఘనులు దయచేసిరి" అని యర్థము. మాకుసత్కారముచేసినయిల్లాలు వారింజూచి సవినయముగ లేచి చిరునగవుప్పఁ దాఁజేసిన మోటుమర్యాదకు మన్నింపుఁడని మమ్ము వేఁడుకొని వచ్చినవారికి స్వాగత మొసంగుటకు వారికడ కేగినతోడనే నాయనుఁగు "ఆమెవచ్చినందులకు సంతోషించుచున్నా" ననెను. "ఎవరు వచ్చిర"ని నేనడిగితిని. 'మనముచూడవచ్చినామె' యని యా

మొ చెప్పెను. అట్లయిన నీతనవలెను మర్యాదలు జేసిన సాధ్వి యెవ్వరంటిని. దానికి నాస్నేహితురాలు సవ్వి యామెకరిచా రిక యనిచెప్పెను.

ఈవిషయమునుగూర్చియే యింకొకరిట్లు వ్రాయుచున్నారు. జపానీయులలోని పెద్దసేవకులు మంచిమర్యాద కలవారై యుండవలెను. ఎందుచేత ననఁగాఁ దమయజమానుఁడింట లేనప్పు డింటికి వచ్చినయతిథులకుఁ గౌరవసత్కారములు చేయుట వారికి విధి. వారువచ్చినయతిథులకుఁ దమమోకాళ్లు నలుపుకొనుచు నమస్కరించి యతిథులను లోనికిఁ గొనిపోయి యాసీనులం జేసి యైదారుగిన్నెల తేనీళ్లిచ్చి వారికడఁ దమయజమాని వచ్చువఱకు నుచితవినయముతో ముచ్చటించుచుఁ గూరుచుందురు. యజమాని వచ్చినతరువాత గూడ వారుండియతిథులకును గృహస్థులకును జరుగుసంభాషణలోఁ దామునుగూడఁ బ్రవేశించి హాస్యసందర్భమునఁ దప్పక నవ్వుచుందురు.

ఈగృహసేవకులు మనదేశమునం దుత్తములయినవంటబ్రాహ్మణులు వంటలక్కలు మున్నగువారితోఁ బోల్పఁదగియున్నారు. కాని మనదేశమున పరిస్థితి చాలభాగము చెడినది

తొమ్మిదవ ప్రకరణము.

—:o:—

దినచర్య (శేషము)

ఇప్పుడు భర్తను వ్యాపారమునకుఁ బంపి వచ్చినభార్య నుగూర్చినతరువాయి చెప్పుకొందము. అట్లు భుజించినపిమ్మటఁ దాను కాగితపుతెఱల నన్నింటిని దీసివేయును. అప్పుడాయిల్లంతయు నొకపెద్దగదియయి యందులోనికి గాలి పూర్తిగా వచ్చును. పఱుపు లన్నియుఁ దీసివేసి యలమారులోఁ బడవేసి కఱ్ఱసామానును దుడిచివేయును. గిన్నెలలోనున్న చిన్నటిపువ్వు లన్నియు వాడియుండును గనుక క్రొత్తపువ్వులను గొనితెచ్చి వానియందు మరలఁ జక్కగా నమర్చుటామెకొక పెద్దపని.

వారియింట వంటచేయుట యైరోపాదేశీయులకువలె నంతకష్టమయినపని కాదు. బియ్యము, తేయాకు, ఊరుగాయ, కూరలు నివి సిద్ధముగా నున్నయెడలఁ జాలును. యూరోపియనులు రొట్టెను దినునట్లు జపానీయులు బీదలును భాగ్యవంతులునుగూడ నన్నమును తిందురు. ఆయన్నము మిక్కిలిప్రియమయి పరిశుభ్రముగానుండి మెఱయుచుండు పళ్ళెములతో వేఁడిచల్లారకుండ నందఱకును వడ్డింపఁబడును. ఎంతసామాన్యమయినభోజనమయినను సొగసుగా వడ్డింపఁబడును. ఆయన్నముతో నూరుగాయలు

పచ్చళ్లు మొదలగుననేకరుచ్యపదార్థములు వారు భుజింతురు. భోజనము యువారినడుమ నొక (హిబాచీ) పొయ్యిమీఁద తేనీళ్లు కాఁగుచుండును.

జపానుగృహిణి సంతకుఁ బోయినపుడు బియ్యపుముకాణము, చేఁపలయుంగడి కూరలమ్ముచోటు నివి యామెకు ముఖ్యములు. [మనదేశమందలి శూద్రజాతిలో ననాగరికులయందీయాచారము కలదు.] చేఁపలయంగడికడ సముద్రమునుమీఁద వచ్చినదెద్దియు నుపేక్షింపఁబడదు. అక్కడ చేఁపలనేగాక యింక ననేకవిధములయిన జలచరములను వారు విలుతురు. (Sea weed) సీవీ అనునది వారికి సాధారణమైన భోజనపదార్థము. దానిని పచ్చిదిగానే తిందురు. ఉడకబెట్టుకొనియు నూరుగాయ పెట్టుకొనియు వేయించుకొనియుఁగూడ భుజింతురు. దానితో వారు పులుసుచేసుకొందురు. యూరోపియనులు వ్యర్థములని విడిచిపెట్టుజలచరములరకములను గొన్నింటిని వారాసక్తితో భుజింతురు.

కూరలదుకాణముమీఁదఁ జిక్కుడుకాయలు బఠానీలు బంగాళాదుంపలు జొన్నలు కర్బూజపండ్లు దోసకాయలు వెల్లుల్లి నీరుల్లి మిరపకాయలు మొదలగు ననేకవస్తువులుండును. జపానుదేశస్థులు భూమిమీఁదఁ బెరుఁగు ప్రతివస్తువును తిందురు.

అల్లము నెమురు మొవ్వ వీనినిగూడ సంతోషముతో భుజిం
తురు.

కాని, జపానీయులకూరగాయలు యూరోపియనుల కే
మియు రుచింపవు. వారిలో ముఖ్యమయిన 'డైకోను' అను నొ
కవిధమయిన వేరు పాశ్చాత్యులకు బొత్తిగాగిట్టదు. అచ్చటిపేద
వారలకెల్ల నిది మిగులరుచ్యమయినపదార్థము. పరదేశీయుల
కిది కడు వెగటు. ఇది మిక్కిలి పెద్దదిగా నెదిగియొక్కొక్కటి
యొకగజము పొడుగును, మనుష్యునిభుజమంతటిలావును గలిగి
యుండును. క్రొత్తది జబ్బుచేయదు. కాని దానినిజపానీయు
లూరుగాయఁ బెట్టుకొందురు. (అది కొంచె మెండనిచ్చి యు
ప్పులో నూరవేయుదురు. తరువాత మూఁడుమాసము లట్లుండ
నిచ్చెదరు. ఆకాలములో నది చాలరసమును బీల్చుకొనును.
అప్పుడు దాని కెక్కడలేనిదుర్వాసనయును, గలిగి యది భుజించు
చుండ నింటనుండుటకూడ మిక్కిలి కష్టముగా నుండును. అం
తటిదుర్వాసనగలవస్తువింకెద్దియు నేనెఱుంగను.' అని మిసెస్
బిషప్పను నామె వ్రాయుచున్నది.

తరువాత నూరుగాయదుకాణము ప్రధానమయినది. జపా
నీయులు తమరుచిలేనిభోజనముతో ననేకరకములయూరుగాయ
లను పచ్చళ్లను వినియోగించుకొందురు. అందుఁ బ్రధానముగ

నది ‹‹సోయి›› యనునది. దానిని బులిసినగోదుమపిండితోడను జిక్కుడుకాయలతోడను జేసి యందు రుచికలుగుటకై యొక ప్పుడు ‹సాకె› యనుమధువునుగూడఁ బోయుదురు. ఇది యనేక పదార్థములతోఁ గలుపుకొందురు. తరుచు చేఁపల నందులోను డక బెట్టుదురు.

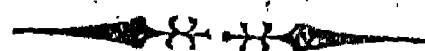
ఇట్లు సంతపనిఁ జేసికొని యజమానురాలు వచ్చునప్పటి కిఁ బరిచారికలు దమపనులను జేసి సిద్ధముగ నుండవలెను. జ పానీయులయిండ్లలోఁ బరిచారికలు చేయవలసినపను లేవి యుం డు నని యూరోపియనువనితలకు సంశయము గలుగును. పొయ్యి వెలిఁగింపనక్కఱ లేదు. పరిశుభ్రపఱచవలసిన కత్తిసామాను లేదు. తుడుచుటకుఁ దివాసులు లేవు. కడిగిబాగుచేయు టకు నారగుడ్డ లేదు. (Linen) కాఁబట్టి జపానుపరిచారికలు మాటలు చెప్పుకొనుటయందును జతురంగ మాడుటయందును గ్రొత్తకిమోనోలు గట్టుటయందును దమకాలమును వినియో గించెదరు. విధిగా పనులకుఁ గావలసినవారికంటె నెక్కువమం దిపరిచారిక లుందురు. దీనికిఁ గారణము వారు చవుకగా దొర కుటయే. అన్నవస్త్రముల నిచ్చినఁ గావలసినంతమంది బాలికలు పరిచర్యకుఁ గుదురుదురు. పెద్దవానికిని 7—8షిల్లింగులకంటె ననగా 5—6రూపాయలకంటె నెక్కువజీత మక్కఱ లేదు.

ఎవ్వరైన నొకనౌకరు తనపనిని మానుకొనునప్పుడు తన యజమానితో నట్లు స్పష్టముగఁ జెప్పడు. అట్లుచెప్పుట మోటుతనముగ నెంచఁబడును. అందుకుబదులుగాఁ దనయింటికిఁ బోయి చూచివచ్చెదననియో జబ్బుగా నున్న చుట్టములను జూచి వచ్చెద ననియో సెలవు పుచ్చుకొని వెళ్ళును. పిమ్మట తిరిగి రావలసినదినమునాఁటికిఁ దానట్లురాలేకపోవుటకు పెద్దక్షమాపణను బంపును. దీనికర్థము దానునౌకరీని మానుకొనె ననుట.

ఇట్లే యజమానురాలును నౌకరును మానుకొనుమని చెప్పదు. నీపరిచర్య నంగీకరించుటకుఁ బ్రస్తుతము వీలులేకున్నదని యొవరిచేతనో మర్యాదగాఁ జెప్పించును. సాయంకాలమునఁ గుటుంబమందఱు పరిచారికలతోఁ గూడ పెద్దగదిలోఁ జేరుదురు. యజమానియు యజమానురాలును ప్రొయ్యికడఁ గూరుచుందురు. పరిచారికలు కుట్టుకుట్టుకొనుచుఁ గాని, యేమైన కబురులు చెప్పుకొనుచుఁ గాని, కొంచెము దూరముగాఁ గూరుచుందురు. అప్పు డందఱుగలిసి లోకాభిరామాయణము చెప్పుకొనుట గాని, లేదాయజమాని యేదేనికథలపుస్తకము జదువుకొనుట గాని, జరుగును. హాస్యము వచ్చినపుడు పరిచారికలుగూడ స్వేచ్ఛగా నవ్వుచుభాషింతురు.

పండుకొనవలసినసమయము కాఁగానే యలమారులలో నుండి బొంతలను దీసి తల యుత్తరపునైపున నుండకుండఁబఱచెదరు. చచ్చినవారితల నుత్తరపునైపున కుంచుదురు. కావున నట్లు పండుకొనుట దురదృష్టముగా నెంచఁబడును. తరువాత కొయ్యతెక్కెములను బెట్టుకొని ప్రతివారును నిద్రింపఁబోవుదురు. ఇట్లు దినచర్య యంతమగును.

పదియవ ప్రకరణము.



ఆటలు.

జపానుదేశమునందు పిల్లల కనేకవిధములయినయాటలు గలవు. అందుఁగొన్నిఁటియందు పిల్లలేగాక తల్లిదండ్రులును తాతయవ్వలును గూడ పాలు పుచ్చుకొందురు. తాతగారు దన మనుమనితోపాటు తానుకూడ నుత్సాహముతోఁ గాలిపటగ నెగరవేయును. బాలికలు బంతులు బొంగరముల నాడుదురు. బొంగరములాట యిట్లుండును. ముందొకబాలుఁడు తనబొంగరమునకుఁ ద్రాడును జుట్టి నేలపైఁ ద్రిప్పును. అది గిరగిర దిరుగు

చుండ రెండవవాఁడు తనబొంగరమును దానికిఁ దగిలి దానిం గొట్టునట్లు వేయును. ఈరెండవదాని దెబ్బ తగిలి మొదటిబొంగరము కొన్నియడుగులదూరము పోవును. మిడుతలను బట్టుకొని వెదురుపంజరములందు బెట్టుట, మిణుగురుపురుగులను బట్టుకొనుట మొదలగునవి చక్కనియాటలు. ఇందుఁ గడపటి దన్నివయస్సులవారి కానందకరమయినది. రాత్రులందు మెరయుచున్న పురుగులను వెంబడించి తేలికయయిన విసనకఱ్ఱలతోఁ బట్టుకొందురు.

ఎక్కడనైనఁ జిన్ననీటికాలువలు గాన్పించినయెడల బాలురు వానియందుఁ జిన్నచిన్ననీటిచక్రము లమర్చినయంత్రములను నేర్పుతోఁ జేసి నడిపించెదరు.

ఇచ్చటఁ బలువురు గుమిగూడి యేదో చూచుచున్నారు. వారిభుజములమీఁదనుండి వారుచేయునది యేమో చూచుదము. ఆహా! ఇదియొకటక్కరి. ఒకపిల్లవాఁ డొకయరడజను పేడపురుగులను బట్టుకొని వాని చేత బియ్యపుగింజలను గొన్నిఁటి నొక మెట్టవాలుగానున్న దిబ్బమీఁదికిఁ దోలుచున్నాఁడు. ఆతడు కాగితముతోఁ జిన్న బండి నొకదానిఁ జేసి దానిలో బియ్యము పోసినాఁడు. దానికి సన్ననిపట్టుదారములు గట్టి వాని నాపురుగులకుఁ జిగురుతోఁ నంటించినాఁడు.

ఇప్పు డాతనిబాడి సిద్ధమయినది. ఆపురుగులు బల్ల పైకి బండి నీడ్చుకొని నడుచుచున్నవి. అచటిబాలురు జెప్పవా ల్పక దాని వత్సాహ క్రీడఁ జూచుచున్నారు. ఒక్కఁడును వ్రే లుజాపనైనఁ జూపఁడు. మోసగాఁడని యెవ్వరును జెప్పనక్కఱ లేదు. అట్టివ్వారును దాఁకరు. అదిమోటుతనమని వారెఱుంగు దురు. జపానుపిల్లలు పెద్దవారలసాయ మపేక్షింపకయే తమ మాటలను దాము జక్కఁబెట్టుకొందురు. వారిలోఁ దరచు క లహములు కలుగనేకలుగవు. ఒకవేళ కలిగినను నొకపెద్దపిల్ల వాఁడు చెప్పినచొప్పున నందఱునువిందురు. అతఁడు చెప్పినతీర్పున కొక్కరును మాఱుపలుకక విధేయులగుదురు. ఆట మునుపటి వలె సాగిపోవును.

దారిప్రక్క నిసుకతో బొమ్మలు వ్రాయుటవారి కింకొ క ప్రీతికరమయినయాట. కొందఱుబాలురు గూడి పంతములు వే సికొని బొమ్మలను వ్రాయుదురు. ప్రతివానికిని నలుపు, యెఱుపు, పసుపు, నీలము, ననునాలుగురంగులయిసుకసంచులు నాలుగు ను నొకతెల్లయిసుకసంచియు నుండును. మొదటఁ దెల్లయిసుక చతురముగా పఱచెదరు. తరువాత గుప్పెడునల్లయిసుక దీసికొని వ్రేళ్లసందుమనుండి యిసుక జార్చి వ్రాయఁదలఁచుకొన్నబొమ్మ యొక్క వెలుపలిరేఖను గీయుదురు. తరువాతఁ దక్కినరంగు లతో బొమ్మను పూర్తిచేయుదురు. ఇట్టిబాలశిల్పులు మిక్కిలి

చక్కని ప్రావీణ్యమును గనఁబఱచెదరు. కాని, వీరిలోఁ బ్రముఖుఁడైనవాఁడు చేసెడుపనిని జూడ నతివినోదముగా నుండును. అతఁడు దనచేతిని మొదట నీలపుటిసుకసంచిలోను దరువాతఁ బసుపుసంచిలోను ముంచి వాని నొకదానితో నొకటి గలియకుండ, వేఱువేఱుగీతలు పడునట్లు వ్రేళ్లలోనుండి జారనిచ్చును. తరువాత చేతిని గొంచెము వణఁకించి యాకుపచ్చనిగీతలు పడునట్లు రాల్చును. మఱల నీరెంటిని నిమిషములో విడఁదీసి వేఱువేఱుగీతలు పడునట్లు చేయును.

ఇదిగాక యిండ్లలో నాడుకొనునాట లనేకములు గలవు. వానిలో వారికి మిక్కిలి యిష్టమైనది. 'లిపిపేక' యాట. ఇది కొన్ని పేకముక్కలతో నాడఁబడును. అందుఁ గొన్నిఁటిమీఁద సామెతలును, గొన్నిఁటిమీఁద నాసామెతలకు దృష్టాంతములయినబొమ్మలు నుండును. బాలు రందఱు చుట్టును గూరుచుండి పేకముక్కలను బంచుకొందురు. వారిలో నొకఁడు చదువుచుండును. అతఁ డొకసామెతనుజదువగానే దానికి సంబంధించిన బొమ్మఁగలవాఁడు పలికి యాముక్క నిచ్చివేయును. ఇట్లెవరిముక్కలు ముందయిపోవునో వాఁడు గెల్చును. చివరవఱకు నెవరిముక్కలుండునో వాఁడోడును. ఓడిపోయినవాని మొగముమీఁద సిరాగాని మఱియేదైనరంగుగాని పులుముదురు. అట్లో

డినది బాలికయైనయెడల నామెజుట్టులో నొకగడ్డిపరక నుంచుదురు. ప్రతిసామెతయు జపానుభాషయొక్క యక్షరమాలలో నేదేని యొకయక్షరముతోఁ బ్రారంభమగుటచే నీయాటకు 'లిపిపేక' యని పేరువచ్చినది.

జపానుపిల్లల కనేకపండుగలు నుత్సవములును గలవు. ఆసంతోషసమయములయందు వారు చాల యానందింతురు. వింతరంగుల పట్టుబట్టలను గట్టి సూర్యరశ్మి కవి మెరయుచుండఁగా వారందఱు పువ్వులతోఁటవలె గనిపించుచుందురు. మెంపెస్ అనునొకఁడు తాఁజూచినయొకపండుగ నిట్లు వర్ణించుచున్నాఁడు. 'ఇదిపదియేండ్లలోపుబాలికలపండుగ. వారనేకవందలమంది తమ కిమోనోలను పైకిఁ గట్టుకొని లోపలివా కాళ్ళు గనుపడుచు పూలవాటికవలెఁ గనఁబడుచుండిరి. వారందఱు రెండువరుసలగాఁ దీరి యొకవరుస కొకవరుస కొన్నిగజములదూరమున నిల్చిరి. వీరినడుమ నిద్దఱుపరిచారికలు చేతులలోఁ జేరి యొక వెదురుకఱ్ఱను బట్టుకొని నిలిచిరి. ఆకఱ్ఱలకుఁ జివర నొకకాగితముతోఁ జేయఁబడినమద్దెల గట్టఁబడియుండును.

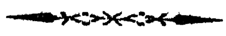
వెంటనే యిద్దఱుపాధ్యాయులు వచ్చి యనేకరంగులు గల బంతులున్నబుట్టలను దెచ్చి యాపిల్లలకును మద్దెలలకును నడుమ పచ్చికమీఁదఁ బోయుదురు. తరువాత నొకసంజ్ఞచేయఁబ

డును. తోడనే బాలిక లందఱు నతివేగమున నొకరిమీఁద నొకరు పడుచుఁ బరుగులెత్తి బంతులను బట్టుకొని మద్దెలల పైకి విసరుదురు.

కొంతసేపైనతరువాత నీబంతులు దగిలి మద్దెలలు జరిగి పోయినతరువాత రంగుకాగితములు, చిన్నచిన్నలాంతరులు, కాగితపుగొడుగులు, జండాలు లోనగునవి యాబాలికలతలలమీఁదను జేతులలోను బడును. ప్రకాశమానమయిన దుస్తులను ధరించి బాలికలందఱు గూడి పూలగుత్తులవలె మెరయుచుఁ దలలు పైకెత్తి యాటవస్తువులకొఱకు నిరీక్షించుచుండుటకంటెఁ జక్కనిముచ్చట నేనెన్నఁడుఁ జూచియుండలేదు.

—

పదునొకండవ ప్రకరణము.



బొమ్మలపండుగ — జెండాలపండుగ.

మూఁడవమాసము మూఁడవదినమునఁ బతిజపానీయుని యింటియందును గొప్పయుత్సాహముతో నుందురు. వారు బాలికలను దమయింటిభాగ్యముగ నెంచుకొనుచుందురు. ఈదినమున బొమ్మలపండుగ ప్రారంభమగును. నాఁడు ధనాగా

రమునుండి (కొట్టు) మిక్కిలియందమయినబొమ్మలను బొమ్మ రిండ్లనుబట్టుకొని వత్తురు. వాని నన్నింటిని దెచ్చి యలమారు మీఁద నొకయెఱ్ఱనిగుడ్డ పఱచి దానిమీఁద వీని నన్నింటిని బెట్టు దురు.

ఇవి ‹యొహీనా› యని పిలువఁబడు గొప్పబొమ్మలు. వీ ని నెంతో జాగ్రతతోఁ గాపాడుచుందురు. కొన్నికుటుంబముల లో వందయేండ్లనాఁటిబొమ్మ లుండును. బొమ్మ యేకాలము నాఁటిదో దానికాకాలపురీతి బట్టలు గట్టి యందులకనుగుణము లయినసరకులతో నలంకరింతురుగావున నీబొమ్మలకుఁ జారిత్రక మయినవిలువ కలిగియుండి బాలురకుఁ దమపూర్వు లెట్లుండెడి వారో బోధింప వినియోగించును.

ఈగొప్పబొమ్మలు గాక సామాన్యపుబొమ్మలు ప్రతిది నము బాలికలాడుకొనునవి కొన్నిగలవు. కాని యాగొప్పబొ మ్మలనుమాత్ర మతిజాగ్రతతో దాఁచి యుంచుదురు. వానిలోఁ గొన్ని మిక్కిలి వెలగలిగియుండును. బొమ్మమిక్కిలి యందము గా నుండి చక్కనిబట్టలు గట్టఁబడుటయే గాక దానియిల్లును అం దలిసామాను నాకాలపువానితో సరిగఁ బోలియుండును. భాగ్య వంతుల యిండ్లలో నీబొమ్మలసామా నరుదుగ దొరకుబంగారు లక్కతోఁగాని వెండితోఁగాని యందమయిన పింగానితోఁగాని

చేయఁబడును. వైభవము దెల్పునట్టిగాని యుపయోగమయినట్టు గాని యొకవస్తువైనను లోటు రానీయరు. జపానుబాలికకుఁ దనబొమ్మవస్తువులతో బంధుగరోజులలో నన్నము వండి గొప్ప బొమ్మలకు ముందు నివేదించి యందఱకు విందు సేయుట యెంతో కుతూహలము.

బాలిక పుట్టఁగానే బొమ్మలను సంపాదించుటకుఁ బ్రారంభింతురు. ప్రతియాఁడుబిడ్డకు నొకజోడుబొమ్మలను బహుమానమిత్తురు. కాలక్రమమున నాబాలిక యాబొమ్మలకుఁ గావలసినపరికరము లన్నియు సంపాదించుకొనును. ఈబొమ్మలెప్పుడు నాబాలికయొక్క సొత్తయియుండును. పెండ్లియయినతరువాత నాబొమ్మల నామె తనతోఁ గొంపోవును.

ఈబొమ్మలపండుగ సమీపింపఁగానే దుకాణము లన్నియు నప్పటికిఁ గావలసినవస్తువులతో నిండుచుండును. అందు చౌకబొమ్మలు మట్టివి. అంతకన్న నెక్కువవి కఱ్ఱవిఁగానుండి విలువయైన దుస్తులతో నలంకరింపఁబడును. ఈబొమ్మలను గిన్నెలు, ప్రొయ్యిలు, చట్రములు, పాత్రలు, మున్నగువానితో బొమ్మలపండుగ యలంకరింపఁబడును. వానివిలువ యనేకవిధములుగ నుండును. కూలివాండ్రు లోనగువారికిఁ గొన్ని పెన్నుల కే దొరకును. గొప్పవారికిఁ గావలసినవి విస్తారముఖరీదు గలిగి యుండును. అందుఁ జక్కగా నగిషీచెక్కినవియు, నలంకరింపఁబ

డిసవియుఁ జక్రవర్తి చక్రవర్తినులయొక్కయు, వారియాస్థానో ద్యోగులయొక్కయు, బొమ్మలును అచ్చట నూడవలసిన యన్ని వస్తువుల ప్రతిమలు నుండును. తక్కినబొమ్మలు జపానునందలి గొప్పగొప్పవారి ప్రతిమలయి యుండును. ఒకడైమియోయును వాని పరిజనంబును దెల్పు ప్రతిమలయియుండి వారివారికుచితమయిన యుడుపులతోడను అలంకారములతోడను జిత్రింపఁబడియుండును.

ఇఁక బాలురకు పెద్దపండుగ జెండాలపండుగ. ఇది వైదవనెల యైదవదినమున వచ్చును. ఇది సమీపించుచున్న దని యందఱకుఁ దెలియును. అది సమీపించినపుడు బాలురున్న ప్రతియింటిముందు నొకపొడుగయినవెదురుకఱ్ఱను బాతిపెట్టుదురు. దానిచివర రంగుకాగితములతోఁ జేయఁబడినయొకచేఁపను వేలాడఁగట్టుదురు. ఆసంవత్సర మాయింటియం దొకమగశిశువు జన్మించినయెడల నాచేఁప మిక్కిలిపెద్దదిగాఁ జేయఁబడును. ఆచేఁపగర్భము గుల్లగా నుండును. అందుచేగాలివీచినపు డది నిండి ఱెక్కలతోడను తోఁకతోడను నీదుచున్నట్లు కనిపించును. చేఁప నీటి కెదురుగా నెక్కి వేగముగా నీదగలదు కనుకను, జలపతనములను (Water falls) దాఁటిపోఁగలదు గనుకను వారిచేఁపను గట్టుటకుఁ గారణము. ఈచేఁపలవలెనే బాలురు సంసారప్ర

వాహము నీది కష్టములను జయప్రదముగాఁ దాఁటఁగిలరనుట కిదిగుఱుతుగా భావింపఁబడును.

ఇట్లు బాలురపండుగ వచ్చుసరికి దుకాణములు వారికిఁ గావలసినబొమ్మలతో నిండియుండును. బాలురకును వారిసోదరీజనంబులకును వలసిన ప్రతిమలు గలవు. అందు బాలురకుఁ గావలసినవి యుద్ధభటులు, శూరులు, సేనానాయకులు, ప్రసిద్ధి కెక్కినపూర్వపుయోధులు, మల్లులు, మొదలగువారి ప్రతిమలు. పూర్వపుజపానీయులు యుద్ధప్రియులు. అందుచేత వారిపిల్లలకు జెండాలు, కవచములు, శిరస్త్రాణంబులు, కత్తులు, విండ్లు, అమ్ములు, బల్లెములు, మొదలగుబొమ్మల నిత్తురు. ఈజెండాలపండుగ వారియుద్ధదేవతయగు "హాకీమాఁ"నుఁ బ్రియమయిన దినమున జరుపఁబడును. నాఁడు వారికిఁ బ్రియమయినయాట ఖేలనానందకరము.

బాలురు రెండు తెగలుగా విభజింపఁబడుదురు. అందొక తెగవారు "హేయికె" యనియు, రెండవతెగవారు "జెంజి"యనియుఁబిలువఁబడుదురు. ఈరెండుపేళ్లును పూర్వపుసామంతరాజులలోని కక్షులపేళ్లు "హేయికె„ తెగవారిలోఁ బ్రతివాఁడు నొకయెఱ్ఱజెండాయును, జెంజి, తెగవాఁడు తెల్లజెండాయును బట్టుకొనును. ప్రతిసైనికుఁడు నొకశిరస్త్రాణమును ధరించును. దాని

యందొకమంటికుండ యుండును. తరువాతయుద్ధము ప్రారంభమయి యిరువాగులవారును వెదురుకత్తులతో నొకరినొకరుతల పడుదురు. అందు సూటిగాఁ జూచికొట్టినవాని దెబ్బకుఁ బ్రతివీరుని నెత్తిమీఁదనున్నకుండ పగులును. దానితో నాతఁడోడిపోయిన ట్లొప్పుకొనవలయును. ఏకపు వారు తమవైరులయొక్కకుండల నెక్కువగఁ బగులఁగొట్టుటగాని యెక్కువజెండాలను బట్టుకొనుటఁగాని జరిగింతురో వారుజయించుదురు.

ఈ ప్రకారము కొమ్ములూనుటయు, నాయుధములను గనఁబఱచుటయు, నింకొకందులకుఁగూడ వినియోగించుచున్నది. ఈమెదవనూన మైదవదివమున ఓనై, యను నొకదుర్దేవత పైనుండి దిగి బాలురను జంపి తినుననియు, లేదా వారికి గొప్పహానినైనఁ గలుగఁజేయుననియు వారు నమ్ముదురు. ఆదేవతకుఁ గత్తులనిన భయము. కనుక నదుల పక్కలను పల్లపువరిపొలముల పక్కలను బెఱుగు కత్తులవంటియొకవిధముయిన చెట్లయాకులను దెచ్చి వానితో నిండ్ల కలంకారములు సేయుదురు. ఒకజపానీయ గ్రంథకర్త యిట్లు వ్రాయుచున్నాఁడు. ఓనీ,కి మధుర కేతనముల (Sweet flag) కత్తివాయియనిన భయము. గనుక నెచటఁ జూచినను దానియాకులే కనిపించుచుండును. ఇంటిచుట్టుఁను వానితోఁ దోరణములు గట్టుదురు. వానినిజూరులనిండ గ్రు

చ్చుదురు. బాలురు వానినిఁ దలకుఁ జుట్టుకొందురు. పరిమళము గల తెల్లని వేరులు రెండుకొమ్ములవలెఁ గట్టుకొందురు. ఇట్లు జెండాలతోడను వెదురుబూరాలూదుటచేతను, ఆపిశాచమును బారఁదోలుదురు. ఆపిశాచనమునకుఁ గొమ్ములున్న మనుష్యులను జూచినను, కత్తులున్న యిండ్లను జూచినను భయము. ఈ జెండాల పండుగయును బొమ్మలపండుగయును గొంతవఱకు మనదసరా పండుగతో సరివచ్చునవిగా నున్నవి. కాని, యంతరభేదములు చాల నున్నవి.

పంచేంద్రియ ప్రకరణము.

—:0:—

ఒకడబ్బుతో తీర్థమేగుట.

ఒకడబ్బు చేతఁ బుచ్చుకొని నీయిష్టమువచ్చినట్లు విచ్చలవిడిగా వ్యయపఱచుకొనవలయు ననిన నీ కెట్లుండును? నీకీమాట హాస్యాస్పదముగఁ దోఁచును. "అబ్బా! ఒకడబ్బా? ఏమిచేసికొనను?" అని నీవు చెప్పుదువు. ఒకపావులా గాని యర్ధరూపాయగాని యున్నను జాలదు. ఒకడబ్బెందులకు వచ్చును? అని నీవందువు కాని జపానులో దానితోఁ జాలపనులు చేయ

వచ్చును. ఆదేశమున కూలి యత్యల్పము. అక్కడ దినమున కాలణాలకంటె నెక్కువకూలి దొరకదు. పన్నెండణాలు రోజున కు దొరకినవాడు భాగ్యశాలి. (ఈకూలి యింగ్లీషువారికి హీనమైనకూలిగాఁ గాన్పించునుగాని పేదపడియున్న మనదేశమున నెక్కువకూలియే.) సంపాదన తక్కువగనుక ఖర్చుకూడ నందులకుఁ దగినట్లుండును. నాగసాకిలో నొకనంతకు ఓహారాయను బాలికయు నామెసోదరుఁడు టారోయును దీర్థమునకుఁ బోయి యేమిచేసెరో చూతము. ఆనాఁటియుదయమున వారు చిరకాలమునుండి నిరీక్షించుచున్న తీర్థము వచ్చిన దని యుల్లాసముతో వేకువనె మేల్కాంచిరి గాని యాంగ్లేయులపిల్లలవలె వారా యుత్సాహమును బైకి యడావడిమూలమునఁ దెలియఁబఱపరైరి. వారినల్లనికన్నులు మునుపటికంటె నెక్కువగఁ బ్రకాశించినవి. అంతే.

తరువాత భోజనములు చేసి (అన్నమునోటఁ గొట్టుకొని) దేవాలయపరిసరమున జరుగుచున్న తీర్థమునకుఁ బోయిరి. వారు మంచియుడుపులను ధరించిరి. ఇద్దఱికిని క్రొత్తకిమోనోలు గలవు. ఓహారాకు సొగసైనయోబీని తల్లిదండ్రు లెన్నో ఖర్చులు మానుకొనికుట్టించిరి. వారితండ్రియును ముత్తవతల్లియునుగూడ వారితోఁజనిరి.తల్లిమాత్రము చంటిపిల్లతో నింటనుండెను. తండ్రి

క్రొత్తగా నుదికినట్టి మోనోను ధరించెను. ఆతనికివిశేష మేమనఁగా నొకగొప్పయోపాఁటోపీయుండును బాహుళ్యమానముచ్చినటోపి యొకటి. అది యతనికి మిగుల పెద్దదిగాని, యుత్తు కాన్పించకుండ ధరించి దాని కాతఁడు మరియు నుండెను. తీర్థమునకుఁ బోయినతోడనే వారి హృదయములు పొంగిపోయెను. అక్కడఁ జూడఁదగినవియుఁ జేయఁదగినవియు, నెన్నో కానిపించెను. అక్కడకు వెళ్ళఁగానే హారాటగోలకు మిఠాయిదుకాణమీఁదికి దృష్టి పరుగెత్తె ను.

ఇచ్చటికిఁ జేరియొక యెనిమిదిపిన్నులును గలవు. (పిన్నులు=1 పా ర్తింగు (దబ్బు) అందొక చిన్నచట బస్సపడినది. ఆదుకాణము రెం డుభాగములుగా నున్నది. అందొక దానియందు పానకము బు డ్లతో నమ్మఁబడుచుండెను. రెండవదానియందు వివిధము లైన రంగులు వేయఁబడినపంచదార గలదు. సోదరి పానకమునకును సోదరుఁడు పంచదారకును బోయిరి. కాని, సోదరుఁడు మొట్ట మొదట ముళ్ళబిళ్ళ (Discan Barrow) మీఁదఁ దన యదృష్టమును బరీక్షించుకొనఁగోరెను. ఒకబిళ్ళమీఁద ముల్లొ కటి యమర్పఁబడియుండును. ఆముల్లు త్రిప్పి వేసినమీఁదట నది మంచిచోటనాఁగిన యెడల దానికొక పంచదారముక్క యొక్కువ గానీయఁబడును. భాగ్యవశమున టామ్ కొక పెద్దముక్క యె

క్కువగా వచ్చినందున నాతఁడు సంతోషించి తనకుఁ దీర్ఘము ప్రారంభమయినవేళ మంచిదని యెంచుకొనెను.

ఇట్లు పంచదార దిని పానకము ద్రాగినతరువాత వారు గారడివాండ్రను, నాటకులను, హస్తలాఘవము చేయువారిని, చేతిపొడుగున మెడఁ జాపఁగలస్త్రీలను, కన్నులవలనకుఁ బెదవులఁ జూచుఁ బురుషులను, నింకననేకమాయలు చేయువారిని జూచుచు నంగళ్ళన్నియుఁ దిరుగ నారంభించిరి. ఇవి చూచుట కొకరిన్ను సుంకము నీయవలెను. వారు చివరకు గారడివానియాట జూడనిశ్చయించుకొనిరి. అతఁడు నోట నిప్పును గ్రక్కెను. ఒక పెద్దకత్తిని మ్రింగివేసెను. చివర నొకసముద్రపుపామును గనఁబఱచెను. అది "సీకీ", అనుజలచరముయొక్కచర్మముతోఁ జేయఁబడినట్లు కనఁబడెను.

అదిచూచి వారు తీర్థమునకెల్లఁ బ్రధానమైన యొకచోటికి వచ్చిరి. పొయ్యియొకటి దగ్గఱబెట్టుకొని యొకఁడుండును. వానిచుట్టు పిల్లలు తేనెపట్టున నీగలుమూగినట్లు మూగియుందురు. అక్కడ నొకరిన్నిచ్చినయెడల నచ్చటనొక్క భక్ష్యమును నీవుస్వయముగఁ జేసికొనవచ్చును. రెండుగంటలసేపు నీవక్కడ నున్నను నాతఁడూరకుండును. ఇచ్చట నప్పచ్చులను జేసికొనుటయు, నిప్పుతో నాటలాడుటయు, గూడఁ గలిసివచ్చును.

గనుక దానికడ కేగుటపిల్లలకుఁ జాలసంతోషముగా నుండును. గనుకనచ్చటికి హారా వెళ్ళకపోయినను టారో వెళ్లెననిన నబ్బురము లేదు. పిల్లలు పొయ్యెచుట్టు నాడుకొనుచుండఁగ నామె పెద్దదిగనుక వారిలోఁ జేరరాదనుకొనెను.

ఇట్లు టారో రొట్టెకాల్చుకొనుచుండగ నామె తనమూఁడవరిన్కు వ్యయముచేసి బొమ్మలాట నొకదానిని జూచి వచ్చెను. తరువాత వారిద్దఱును గలిసి పైకివెళ్ళిరి. ఇద్దఱు చెరియొకరిన్కును బెట్టి పంచదారపాకము బెట్టినచిక్కుడుగింజలను కొనిరి. ఇవి తినుచుఁ దండ్రికొఱకును అవ్వకొఱకు నొకనాటకశాలకడ వేచియుండిరి. అందఱమునక్కడఁ గలిసికొందమని వారు మొదట యేర్పాటుచేసికొని యుండిరి. ఈనాటకము చూచుటకుఁ బెద్దలును, చిన్నలును, స్త్రీలును, బురుషులును, బాలురును, పసిపిల్లలు నెందఱో తండోపతండములుగాఁ బోవుచుండిరి. ఏలయన నచట నొకచారిత్రకమయిననాటక మాడుచుండిరి. అది త్వరలోఁ బ్రారంభ మగును. ఇచ్చటికి వారితండ్రి వచ్చి లోపలకుఁ బోవుటకుగా నొకరిన్కు దీసెను.

లోపలఁ బ్రవేశించి యుచితస్థానముల నాసీను లయిరి. ఆశాలయందలి ప్రదేశ మంతయు నొకయడుగెత్తునఁ జిన్న చిన్న యరలుగా విభాగింపఁబడి యుండెను. అందొకయరలో వీరు ప్రవే

శించి క్రిందఁ గూరుచుండిరి. అక్కడ నన్య తాఁ జెప్పినమాటను విప్పనారంభించెను. ఈమాటలలోఁ గొన్ని భోజనపాత్రలును, గావలసినంత యన్నమును, గలవు. అప్పటఁ గొంత సేపుండి యున్న పానములను సేవించి యాటఁ జూచి యానందించెదరు.

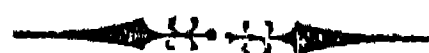
తరువాత తాడ్రీ పొగాకుగొట్టమును వెలిగించి కాల్చ నారంభించెను. ఇక్కడి యనేక వందలమంది పొగఁ ద్రాగుచుండిరి. ఒక్కొక్కయింటిలో నొక్కొక్కకుటుంబము గూరుచుండును. అందఱును వంటగిన్నెలను, అన్నమును, పానమును దెచ్చుకొందురు. తరువాత చుట్టలు, గొట్టములు, తినుబండారపుసరకులు, సాకెయనుసారాయము మొదలగువాని ననేకు లమ్ముచుందురు.

ఆట ప్రారంభమయినతోడనే యందఱు నతి శ్రద్ధాళువు లగుదురు. అది యొక పూర్వచరిత్రమును దెలుపు నాటకము. దానిఁ జూచుటకు పిల్లలనుగూడఁ దీసికొని జపానీయు లందఱు పోవుదురు. పిల్లలు చరిత్రము నిట్లు తెలిసికొందురు. పూర్వపు యుద్ధములు, పూర్వపుకలహములు, దైమియోలకు జరుగుపరస్పరయుద్ధములు, వేయేల? జపానుయొక్క పూర్వచరిత్ర మంతయుఁ బ్రదర్శింపఁబడును. ఏపాత్రయయిన సంతోషమును గలిగించిన యెడఁ జూపరులు దమటోపీలను క్రిందవిసరవేయుదురు. ఒక సేవకుఁడు వీని నన్నిటిని దీసి జాగ్రత్త చేయును. తరువాత వీనికి

బహుమానమిచ్చి యొసగినవారు పుచ్చుకొందురు. హారాయునూ, టాకోయును, ఆఱుగంటల సేపు నవ్వుచు, గేకిసలుకొట్టుచు, తినుచుఁ, త్రాగుచు, నాటజరుగుచున్నంతవఱకుఁ దమయరలోఁగూరుచుండిరి. తరువాత నాటకము సమాప్తమయినది. ఏమన నది చౌకరకము. చిన్ననాటకముగాని పెద్దదికాదు. ఈవలకు వచ్చినతరువాత తాత్రి యిట్లనియె. "ఆహా! నాచిన్నతనమున నిజమయిననాటకము లుండెడివి. వేకువనే లేచి యాఱుగంటల కప్పుడే నాటకశాలలోనికి వచ్చి రాత్రిపదునొకండుగంటలవఱకు నుండెడువారము. ఇప్పుడేనాటకమును దొమ్మిదిగంటల కెక్కు-వ యుండకూడదని దొరతనమువారి శాసనము. ఇది వికృతి తకన్య-న,,

ఇంగ్లీషువర్తకుఁడీయభిప్రాయముతో పిల్లలుకూడ నేకీభవించిరి. వారును అవ్వియుఁగలిసి తమయరలో పఱచినగిన్నెలుమొదలయినసరకు లన్నియుఁ బోగుచేసికొనిరి. తరువాత సందుఱు త్రాము గుమ్మముకడ సేవకులకడ విడిచివచ్చినపాదరక్షలను బుచ్చుకొనుటకై తమతమకొయ్యటిక్కెట్లను దీసికొనిమెల్లగా నడిచిరి. తనుజోళ్లు పుచ్చుకొని తొడుగుకొని హొరాటారోలు గోటుగా నడచి యింటికిఁ బోయిరి. ఖర్చుచేయుటకు వారికడ నింకేమియు లేదు. వారి క్రొత్తడబ్బుతమాషా యయిపోయినది.

పదమూఁడవ ప్రకరణము.



గాలిపటము.

తీర్థమయిన పదునైదుదినములకుఁ జక్కఁగాఁ గాలివీచుచున్న యొక సెలవుదినమునాఁటి మధ్యాహ్నమున టాకోయు, నాతని తమ్ముఁడు ఈటోయును గాలిపటము లెగుర వేయుటకుఁ జనిరి. కొంత మందిబాలురదివఱకె యిండ్లమీఁదినుండియు, గవాక్షములనుండియుఁ గాలిపడగల నెగుర వేయుచుండిరి. కానియీబాలు రిద్దఱికి నంతకంటె విశాలమయిన ప్రదేశము గావలసివచ్చినందున వారు తమవీధి వెనుకనున్న యున్నత ప్రదేశముమీఁదికిఁ బోయిరి. ఇచ్చట నొకగుంపు, బాలుర, వృద్ధులు ననక డెబ్బదియేండ్లవచ్చినపలితశరీరులు మొదలుకొని మూఁడేండ్లుండి తప్పటడుగులిడు కుఱ్ఱవాండ్రవఱకు నందఱు గాలిపటములను బట్టుకొని దీక్షతో వాని నెగుర వేయుచుండిరి. కొంతసేపటికిఁ జంటిపిల్లనువీపునఁ బెట్టుకొని "ఓహారాసాన్", కూడవచ్చెను. ఆశిశువుచేతిలోఁ గూడఁ జిన్నయరచేయియంత గాలిపటము త్రాడుగట్టి యెగుర వేయఁబడుచుండెను.

ఇప్పుడు టాకో మిగులగరువముతో నుండెను. అతఁడిప్పుడు తనపెద్దయుద్ధపటము నెగుర వేయ సిద్ధముగా నుండెను.

అతిబలమయినముదుగుకాగితముతోడను, వెదురుచట్టముతోడను, జేయఁబడి వైయెదడుగులచదరము కలిగి తనతండ్రికంటె పొడుగుగ నుండెను. ఆక్రిందటిదినమున నొకయుద్ధమును పోడిచేసి జిగురుతోఁ గలిపిముప్పదియడుగులవఱకు గాలిపడగయొక్క త్రాటికిఁ బూసి యాతఁడు దాని నెండఁబెట్టెను. ఈ త్రాడుతో నింకొకనిగాలిపడగయొక్క త్రాటిని నరకఁగలిగినయెడల నోడినవానిపట మీతనికి వచ్చును.

ఆబయల ననేకరంగులగాలిపడగ లాకాశంబున నెగురుచుండెను. వానిలో నెఱుపు, పసపు, నీలము, తెలుపు, ఆకుపచ్చ, రంగులచతురపుపడగ లనేకములు గలవు. ఇవన్నియు దేవతలయొక్కయు శూరులయొక్కయు బొమ్మలతో నలంకరింపఁబడి యుండెను. కొన్నిపటములు మత్స్యాకారముగను, గొన్ని డేగలరూపమునను, కొన్ని రాబందులయాకృతిని కొన్ని కొన్నిసీతాకోకచిలుకలపోల్కిని, జేయఁబడి యుండెను. కొన్నింటికి ధ్వనిచేయుటకుఁగాను తిమింగిలపు టెముకలతోఁ జేయఁబడి నబూరలు గట్టఁబడి యవి పడగలెగురునపుడు సంగీతము బాడుచుండెను. ఇఁక యుద్ధపటము లనేకము లెగురుచుండెను. ఒకచోఁ గొన్నిపడగలకు ద్వంద్వయుద్ధము జరుగుచుండెను. వేఱొకచోఁ గొన్నినలుపుపడగలు రక్తపటములతోఁ బోరాడు

చు నొండొంటిం దాఁకుచు, వంగుచు, పైఁబడుచు, నీ ప్రక్కకు నా ప్రక్కకు నెగురుచు నీప్రకారము క్రింది త్రాళ్లు లాఁగుటనుబట్టి విహరించుచుండెను. నడుమనడుమ నొకటి యెగిరి గాలికిఁ గొట్టుకొనిపోవుచుండెను. దాని త్రాడు ప్రత్యర్థిపటముచలనఁ ద్రెంపఁబడి పోరాటమునుండి తొలఁగింపఁబడెను.

టాకో తనపటము నతిశీఘ్రముగఁ బైకెగుర వేసెను. అది చక్కగ నెగురుచుండఁగ దానిసంగతి యంతయు టాకో బోధపఱచుకొనెను. ఒక్కొక్కగాలిపటము యొక్కొక్కరీతి నెగురును గనుక యదియుండు తెలిసికొను టావశ్యకము. అంతట గొంవర్ణముగలపటము యొకటి దానిపైకి వచ్చుచుండెను. అతఁడు పైకిఁ జూచి దానిని 'కనయ' యనుబాలుఁడు దనపటముపై బందెము వేసి విడిచెనని తెలిసికొనెను. ఆపందెమును టాకో వెంటనే యంగీకరింప రెంటికిని పోరాటము ప్రారంభమయ్యెను. తనరాబందును కనయ, టాకో చతురస్రపటముమీఁదికిఁ బంపిన టాకో, త్రాడు విడిచి తప్పించుకొని తరువాతఁ దనపటమును గాలిలోనికిఁ బంపి రాబందుమీఁదఁ బడవైచెను. కాని కనయ, త్రాడు దోఁచుకొని దానికందకుండఁ జేసెను. ఈప్రకారమొండొంటిం దాఁకుచుఁ దప్పించుకొనుచు, గంటకుఁ బైగా, రెండును పోరాడినపిమ్మట గాలి కనయ, రాబందునకనుకూలించి, టాకో

పడగతప్పించుకొనుటకు వీలులేకుండ పైఁబడెను. త్రాడు లాం డాంటెం దగులొ్కని పైనున్న రాబందు క్రిందిపడగను లాంగఁ దీయుచుండెను.

టాగో తనపడగను దప్పించఁ బ్రయత్నించెను గాని కార్యము లేకపోయెను. రాబందు త్రాడు బలముగాను, వాఁడిగాను నుండెను. నిముషములో టాగో త్రాటికి నడి తగ్గిపోయెను. ఆతనిపటము బిగువుగా లాగుచుండుట మానివేసెను. అది తల క్రిందుగా నేలపైఁ బడుచుండెను. కనయ జయము నొందెను. టాగో మర్యాదతో తనయపజయము నొప్పికొనుట కంటె జేయఁదగినది లేదయ్యె. చిరునవ్వునవ్వుచు నాతఁడు జయశాలికి మూఁడుసలాములు చేసెను. కనయయును గాంభీర్యముతో వానికిఁ బ్రతినతులొనర్చి తాగెల్చుకొన్న పడగను దెచ్చుకొనుటకుఁ బరుగెత్తి పోయెను.

టాగో తమ్ముఁడు ఈటో యనువాఁడీచిత్రమునంతను జూచుచుండెను. తనయన్న వోడిపోయి యాతనిపటమును కనయ గెల్చుకొన్నందులకు ఆతఁ డేమియు దీనతను మోమున గనఁబఱపలేదు. కాని, తనపటమునకుఁ ద్రాడు వదలి కనయ తిరిగివెగురవేయువఱకు నెదురుచూచుచున్నప్పుడాతనికన్నులు కొంచెమెక్కువగాఁ బ్రకాశించెను.

ఈటో తనయన్నయొక్క ప్రాతపడగ నొకదానిఁ బుచ్చుకొనెను. అది రెండడుగుల చతురముగలది. దానిత్రాటి ‹కీటో› కూడ గాజుపొడియును జిగురును బట్టించి యుద్ధమునకు సిద్ధమయ్యెను. పదినిముషములలో ‹కనయ› మరల నెగురవేయుటకుఁ బ్రారంభించెను. తనరాబందును మానివేసి తా గెల్చుకొన్న ‹టారో› పడగ నాతఁ డెగురవేయుచుండెను. అదియును, కొంత పైకిఁ బోయినతోడనే యొకచిన్న చతురపుగాలిపటము పెద్దయెత్తునుండి దానిమీఁదికి వచ్చుచుండెను. ఈ ప్రకార ‹మీటో› యుద్ధములోఁ జేరెను. మరల పోరాటము ప్రారంభమయ్యెను.

ఈసంగరము మొదటిదానికంటె పట్టుదలతో నంతకంటె నెక్కువసేపు జరిగెను. కాని, యిందు ‹ఈటో› యొక్కువచాతుర్యమును గనఁబఱచెను. అనేకమంది గుమిగూడి నిశ్శబ్దముగాను గాంభీర్యముగాను దానిం జూచుచుండిరి. వెంటనే గాలి సవ్యమై ‹యీటో› విజృంభించి ‹కనయ› పటముపైఁ దనపటమును జతురతతోఁ బఱపెను. ‹‹చూడుచూడు›› మను కేకలు చూపరులందు బయలుదేరెను. అంతలో ‹కనయ› పటము దొర్లుచుఁ గ్రిందఁబడెను. ‹కనయ› ‹యీటో› లు మామూలు మర్యాదలను జేసికొనిరి. అప్పుడీటో యేమియు మాటలాడకుండ సోదరునిం జూచెను.

టారోయును దనపడగను బట్టుకొనుటకుఁ బరుగెత్తికొని పోయి దానిందెచ్చి తమ్మునితో "యూటా! ఇదినీది. నీవు పుచ్చుకొనుము" అని పల్కెను. అందు కీటా "అక్కఱలేదు. ఎవరివివారు పుచ్చుకొందము. నీనయ్య, నుండి దానిని మరలఁ గెల్చుకొనుటయే నాకు సంతోషము" అనియెను.

పదునాలవ ప్రకరణము.

దేవతాకథలు.

టారోయూటాలింటికి గాలిపడగలు గొనిపోయి, యలసినవారగుట విశ్రమించుటకై యాసీనులయిరి. తరువాత లక్కగిన్నెలు పెట్టుకొని భోజనము చేసి వారియవ్వ నొకకథ చెప్పుమనియడుగగా నామె యాదేశపుపిల్లల కతిప్రీతికరమయిన 'మొమొటారో' యొక్కకథను జెప్పఁదొడఁగెను. పూర్వకాలమున నొకముసలివాఁడును, ముసలిదియు నొకపర్వతము పక్కను బ్రవహించుచున్న యొకనదీతీరమున వాసముసేయుచుండిరి. ప్రతిదినమును ముసలివాఁడు కొండమీఁదికిఁ బోయి కట్టెలు గొట్టి

యింటికిఁ దెచ్చుచుండును. ముసలిది నడకిఁ బోయి బట్టలుదికి తెచ్చుచుండును. పిల్లలు లేనందున నాముసలిది తరుచు వగచు చుండెను. ఒక్క కొడుకుగాని, కూతురుగాని యుండెనా యెం తయదృష్టవంతురాలనై యుందునోయని యనుకొనుచుండును.

ఇట్లుండ నొకనాఁడు నదిలో నామె బట్టలుదుకుచుండఁగా నేదో నదిలోఁ గొట్టుకొనివచ్చుచుండెను. అది చూడఁగ నొకగొ ప్పపండుగాఁ గాన్పించెను. ఆమె దానింబట్టుకొని యింటికిఁ దీసి కొనిపోవుచుండఁగా నందులో నొకపిల్ల యేడుపు వినవచ్చెను. అంతట నామె వెనుకముందు నిటునటు చూచెనుగాని యెచ్చ టను బిడ్డ గనిపించదాయెను. మఱల నేడుపు వినవచ్చెను. అం దుమీఁదట నది యాపండులోనుండియే వచ్చుచుండె నని యెంచి దానింగోసిన నామెసంతోష మునొందఁగ దానినడుమ నొకపిల్ల గూరుచుండి యుండెను. ఆపిల్లనుదీసికొని పెంచి పండులో దొరకినందున నాపండునామము బట్టి యాపిల్లవానికి 'మొమొ టారో'యని పేరుపెట్టెను.

మొమొటారో బలవంతుఁడుగాను చక్కఁగాను పెరిగి పదునేడేండ్లవయసువాఁడైనతరువాత ధనముసంపాదింపవలె నని బయలుదేరెను. ఒకద్వీపమునందలి నివసించుచున్న రాక్షసి నొ క్కదానినిఁ జంపి ధనము గడింపవలెనని యాతఁడు నిశ్చయించు కొనెను. ఇట్లు బయలుదేరిన నాతనికి దారిలోఁ గినుటకుఁ గావ

లసినంతయాహారమును సమకూర్చి యిచ్చెను. దానిం బుచ్చుకొని, వాఁడు బయలుదేరి కొంచెము దూరము పోయి యొక కందిరీగను జూచెను. అది "మొమొటారో! నీయాహారములో నాకుఁ గొంచెమిచ్చితివేని నేను నీతో వచ్చి నీకు సాయ మొనర్చెద నని చెప్పెను. వల్లెయని యాతఁ డట్లిచ్చెను. తరువాతఁ గొంతదూరము పోఁగా నొక పీతగనిపించి యదియు నాతనితో నట్టి యేర్పాటు చేసి కొని కూడఁ జనెను. మఱికొంతదూర మేగిన తరువాత నొక పోకచెక్కయుఁ బిమ్మట నొక తిరుగలిరాయియు నట్లే యతనికి తోడుపడ నేతెంచిరి.

ఇట్లయిదుగురును గలిసి యాద్వీపమునకుఁ బోయి యా రాక్షసియిల్లు చేరునప్పటికది యింటఁ లేకుండె. ఆయదనుజూచి వారొక యుపాయమును బన్నిరి. పోకచెక్క యక్కడనున్న నిప్పులోఁ బడెను. పీతయొక్క నీటిగిన్నెలోఁ దాఁగియుండెను. కందిరీగ యొక మూలనొదిగి యుండెను. తిరుగలి యింటిపై కెక్కెను. మొమొటారో యింటి వెలుపలఁ బొంచియుండెను.

కొంత సేపటికి రాక్షసి యింటికివచ్చి చలిగాచుకొనుటకు నిప్పులవద్దకుఁ బోయెను. వెంటనే పోకచెక్క పేలి చేతుల నిండ నిప్పులుపోసెను. ఆరాక్షసి లేచిపోయి చేతులురెంటిని నీటిగిన్నెలో ముంచెను. తోడనే యందున్న పీత యాచేతులం గఱచి నొప్పించెను. ఆరక్కసి యట్లోచేతులు విడిపించుకొని

మూలకుఁ బోయి కూర్చుండెను. అంతటఁ గందిరీగ లేచి మొద లంతయు దద్దుర్లుగట్టునట్లు కుట్టెను. దీనికి భయపడి రక్కసి యింటిలోనుండి యావలకుఁ బరుగెత్తిన నింటిమీఁదనున్న తిరు గలిరాయి నెత్తిమీఁదఁ బడి దానిం జంపెను. ఇట్లు తనకే మియు శ్రమగలుగకుండ తనయుదారగుణమువలన సంపాదించు కొన్న కృతజ్ఞులయిన స్నేహితులసహాయము చేత మొమొటారో యారక్కసియొక్క ధనమంతయుఁ దీసికొని భాగ్యవంతుఁడ య్యెను.

తరువాత వారియవ్వ, బాటసారులకును, బాలురకును రక్షకుఁడును, ఆర్తశరణ్యుండునునగు 'జిజో' యనువానికథను జెప్పెను.

రోడ్డు ప్రక్కలఁ బ్రతిచోటను 'జిజో' యొక్క బొమ్మ లుండును. కొన్నిచోట్ల రాతితోఁగట్టబడిన పెద్దబొమ్మలును, గొన్నిచోట్లఁజిన్న చిన్న కఱ్ఱబొమ్మలును, బెట్టఁబడి యుండును. వానిమొగములు కరుణఁ జిలుకుచుండును. ఒకచేతఁ బెద్దకఱ్ఱయు రెండవచేత నొకబంతియు నుండును. అతఁ డొకతామరపూవు మీఁద నిలిచియుండును. అతనిపాదములకడ గులకరాళ్లగుట్ట యుండును. ప్రతిమార్గస్థుఁడు నక్కడ నొకగులకరాయివైచి చనుచుండును. కాఁబట్టి మీ రెన్నఁడు గులకరాయి యుప్పనము జె

ల్లించకుండఁ ‘జిజో’, బొమ్మను దాటి పోకుఁ డని యాయువ్వతన మనుములకు భయము చెప్పెను. చనిపోయిన ప్రతిబిడ్డయుఁ బాతాళలోకమందలి ‘సోజు క్వా’, యనునదిని దాఁటవలయును. దానియొడ్డున నొకముసలిపంది యుండును. అది నదిని దాఁటుచున్న పిల్లలనుబట్టుకొని వారిబట్టలు దొంగిలించి వారిచేత నానదియొడ్డున రాళ్లుపేర్పించును. దాని కది యెల్లప్పుడు నెడతెగని పనియై యుండును. ఈ ‘జిజో’, యాపిల్లలను గాపాడును. దాని పాదముల కొకరాయి సమర్పించిన నది పిల్లల కీబాధనుతప్పించును.

పల్లెపిల్లవాఁ డగు ‘‘ఉరషిమా’’ యనువానికథ యొకటి యచ్చట నందఱును జెప్పుకొందురు. ‘‘ఉరషిమా’ యనువాఁడొకచక్కనిపల్లెపిల్లవాఁడు. వాఁడు జపానుసముద్రమీఁదనివసించుచుఁ బ్రతిదినమును దల్లిదండ్రుల కొఱకుఁ జేఁపలఁబట్టి తెచ్చుచుండును. ఒకనాఁ డట్లు చేఁపలకుఁ బోయిమరల రాఁడయ్యె. వానితల్లి చాలసేపు వేచియుండెనుగాని యెంతసేపటికి నాతని పడవజాడ గానరాలేదు. ఇట్లు కొన్నిదినములు గడచిపోవఁ దుదకాతఁడు మృతుఁ డయ్యెనని యెంచుకొనిరి. కాని, యాతఁడు చావలేదు, సముద్రముమీఁద నతనికి సముద్రునికూఁతురు ప్రత్యక్షమై వానిని, దనసదనమునకుఁ గొనిపోయెను. అచ్చట నెప్పుడును వసంతకాలముగా నుండును. అచట వారిరువురును బ

రస్పరానురాగముమీఱ సుఖంబులం దేలుచుఁ గొంతకాలము గడపిరి. అంతటఁ దావచ్చి చాలకాల మయ్యె ననియుఁ దల్లి దండ్రులు దనకొఱకు దుఃఖపడుచుఁ దానుమృతినొందె నని తలం తు రనియుఁ దనసఖితోనుపీరను చెప్పెను. ఎట్టకేల కాతఁడుపో వుట కామె యంగీకరించి యొకపెట్టె నాతనిచేతి కిచ్చి దీని నెప్పుడును, మూసియుంచవలయుననియు, నట్లు మూసియుంచి నన్నినాళ్లు నేను నీతో నుండెద ననియు, దీనిం దెఱచినతోడనే నేనును నీసతతవసంతకాలముతోనున్న యిద్దేశమునుగూడ నదృ శ్య మగు ననియుఁ జెప్పెను.

ఉరషీమాయు నాపెట్టెను బుచ్చుకొని దానినెప్పుడును మూసి యుంచెద నని చెప్పి యింటికిఁ జనెను. కాని, యతని యూరు మాయమయ్యెను. ఆయొద్దను నెచ్చట నిండ్లున్నయాన వాలయినను లేదు. అచటి కనతిదూరమునఁ దా నెన్నఁడుఁ జూచి యెఱుఁగనిపట్టణ మొకటి కానవచ్చెను. వాస్తవముచేత నతఁడా దేవకన్యతోఁ గడపిన ప్రతివారము నొకశతాబ్దము కాలమై యుం డెను. గనుక యాతఁడు మున్నున్నచోటు మఱచిపోయెను. ఇ ట్లునిరాశుఁడై మనను కలఁగి యాకన్య చెప్పినమాట మఱచి యాపె యిచ్చినపెట్టను దెరచెను. శ్యామలవర్ణముగలమంచొ కటి వెంటనేసముద్రముమీఁద వ్యాపించెను. దానితోడనే

యురమీను శరీరమం దాకవింతమార్పు గలిగెను. చక్కనివాఁడై యౌవనమందున్నయాతఁడు నిమిషములో లేవలేనిముసలివాఁడై యొడ్డునఁ బడి చచ్చిపోయెను. ఆబుట్టలో నాదేవకన్య వారిసు ఖదినములన్నిఁటిని బంధించి యుంచెను. అవి తప్పించుకొని పోఁ గానే యతఁడు తక్కినమనుష్యులవంటివాఁడే యయి జరామర ణము లాకస్మికముగ వాని నాక్రమించెను.

పదునైదవప్రకరణము

తేనీళ్ళయిండ్లు — దేవాలయములు.

జపానీయులమనసులకు దేవాలయములనగనే తేనీళ్లయిం డ్లు జ్ఞాపకమువచ్చును. ఏమనిన నెచ్చట దేవాలయము లుం డునో యచ్చటఁ దప్పక తేనీళ్ళయిండ్లుకూడ నుండును. కాని తేనీళ్లదుకాణములు ప్రత్యేకము దేవాలయములదగ్గఱమాత్రమే కాక ప్రతిచోటను నుండును. జపానులోఁ దేనీళ్లయిండ్లు పెద్ద విందులు జరుగుచోటులుగా నుండును. అవి కొన్ని గడ్డితో నే యఁబడినచిన్నకుటీరములుగా నుండి కూలివాండ్రులోనగువారు వచ్చునవియై యుండును. మఱికొన్ని మంచిభవనములుగా నుండి

సరంబీ సేయఁబడి ప్రశస్తమయినబల్లలు మొదలగుసామానులను గలిగియుండును.

తేనీళ్లయంగడియం దొకతేనీళ్లుమాత్రమే యమ్మఁబడవు. అది నీకు విడిదిగా వినియోగించి భోజనము మొదలగునవి దొరకుచోటు. పల్లెటూళ్ళలో నదియే పూటకూటియిల్లుగా నుండును. ఈతేనీళ్ళయిండ్లలోఁ బ్రత్యేకముగాఁ దేనీళ్లు తప్పమఱేమియుదొరకనియెడల నచ్చటఁ బ్రయాణము చేయుయూరోపియనులయవస్థ యడుగనక్కఱ లేదు. అక్కడ నమ్మెడు తేనీళ్లు వారి కెవ్వరికిని రుచియింపవు. ఈవిషయము నందఱు నేకగ్రీవముగా నంగీకరించి యున్నారు. నీవది త్రాగినను ద్రాగకున్నను దానిఖరీ దిచ్చినఁ జాలును. ఆఖరీదైన నెంతో యుండదు. ఒకటిన్నరయణా యుండును.

బాటసారి యెవ్వఁడేని తేనీళ్ళయింటిలో నడుగుపెట్టగానే యక్కడ నుండుబాలిక లెట్టనిచోక్కాలు దొడిగి వానికి వంగి నమస్కరించుదురు. అది మారుమూలదేశమయి పూర్వాచారము లింకను విరివిగా వాడుకలోనున్న యెడల సాష్టాంగనమస్కారము చేయుదురు. తరువాత తేనీళ్ళు దెచ్చుటకుఁ బరుగెత్తుదురు. పరుగెత్తుట గౌరవమునకు గుఱుతు. నడిచి వెళ్లుట నిర్లక్ష్యమును సూచించునని వారియాశయము. తరువాత నొకలక్కపాత్రలోఁ బోసి తేనీళ్ళను దానితో నైదుతేనీటిగిన్నెలను

వచ్చును. ఈగిన్నెలకుఁ బట్టుకొనుటకుఁ గొక్కెము లుండవు. ఆ తేనీళ్ళలోఁ బాలుగాని పంచదారగాని వేయరు. అవి గడ్డి రంగు గలిగి చేదుగా నుండును. అందుచేత నవి యైరోపాదేశీయులకు మిగుల వెగటుగా నుండును. అయినప్పటికి గిన్నె నెత్తి పెదవులదగ్గఱ బెట్టుకొని [illegible] పెన్నులనిచ్చివేసినఁ జాలును. ఇట్లు తేనీళ్ళు నిచ్చునాచారము జపానునం దంతట గలదు. ఇది తేనీటియంగడియందేగాక ప్రతిచోటను జరుగును. ఎవ్వరైన స్నేహితుఁడు చూడవచ్చినయెడల వెంటనే తేనీళ్ళు సిద్ధముగా నుండును. మంచిషాపుకానికిఁ బోయితిమేని ముందు తేనీళ్ళు పుచ్చుకొనకుండ వ్యవహారము ప్రారంభము కాదు. కొనవచ్చిన వారు చాలసరకులు గొనుచు నెక్కువసేపుండినయెడల మధ్య మధ్య తేనీళ్ళీయఁబడును. పట్టి తేనీళ్ళు నీకిష్టము లేనియెడల చెర్రీ పువ్వులరసమందుఁ బోయుదురు. కాని, పాలును జక్కెరయును గోరునైరోపియనులకదియును రుచియింపదు. నీవారాత్రి యట నాగియున్నయెడలఁ గొన్ని తెఱలు లాగి నీకొకగది నేర్పఱచి బొంతలతోఁ బ్రక్క వేయుదురు. వారు నీకు సమకూర్చునవి యివి మాత్రమే. ఇంక నేమయిన నీకుఁ గావలసినయెడల వానిని నీవే తెచ్చుకొనవలెను.

పట్టణములలోనిగొప్పరకము తేనీళ్లయిండ్లలో మంచిమంచివిందులు జరుగును. ఒకజపానీయుఁడు తన స్నేహితులకు విందు

చేయఁగోరిన యెడల నాతఁడు వారిని దనయింటికిఁ బిలువక యొక ప్రసిద్ధికెక్కిన తేనీళ్లయింటికి బిలుచుకొనిపోవును. అచ్చట భోజనపదార్థము లన్నియు సమృద్ధిగా సమకూర్చుటయే గాక భోజనానంతరము వినోదార్థము "గెయిషా" యనుభోగముమేళ మును గుదిర్చి నృత్తగీతముల దనయతిథుల సంతోషపెట్టును.

ఇట్టి విందు పరదేశస్థుల కెంతయు వింతగాగోచరిం చును. గుమ్మముకడనే బూట్సు విడువవలయును. తరువాతఁజాప లమీఁద నడచిపోయి కొన్నిగంటలు క్రింద మడమలమీఁద గూరుచుండవలెను. దీనితో వారికిఁ గాళ్లునొప్పులెత్తి గోడ కుఁ జేరఁబడి కాళ్లు జాపుకొనవలసి వచ్చును. వాని ముందొకపీట యుండిన నుండును. లేదా, లేకపోవును. పీటయున్నను నది యొక యడుగెత్తుమాత్ర ముండును. ఇంక దా నిమీఁద గుడ్డ, గ్లాసులు, కత్తులు, కారులు, గరిటెలు, చేరు మాలు మొదలగున వెవ్వియు నుండవు. యూరోపియనుల కివి గావలెను. రెండుపుల్లలతో నన్నమును దినవలయును. ఇవి వానిముందుఁ బెట్టగానే యవి రెండు నెప్పుడును గలిసియున్నట్లు తోఁచును. ఇట్లు కలిపి యుంచుట వాని నిదివఱకు వాడుకచే యని క్రొత్తపుల్ల లని దెల్పుటకు. ఈరెంటిని విడఁదీసి యీరెం డు పెన్సిలువంటిపుల్లలతో నన్నము దినుటెట్లని యబ్బురపడును.

మూసీలను బాలికలు మొదటఁ దేనీళ్లు దెచ్చి ప్రతియతిథికి నిచ్చును. దానితో విందు ప్రారంభ మగును. పరిచారికలందఱు మిగుల నందమయినవస్త్రములను ధరించి మెరసెడు పట్టీలను గట్టుకొని యుందురు.

తేనీళ్లతరువాతఁ జిక్కనిపిండితోడను జక్కెరతోడను జేయఁబడిన తేనెలో వేసిన తెల్లనియప్పచ్చులను వడ్డించెదరు. తరువాత రెండుమూఁడుగిన్నెలు దెచ్చి ప్రతివారిముందును బెట్టుదురు. వీనిలో నెంకుచేఁపలు వాసనగొట్టెకుపులుసులో వేసిన యొకవిధమయినసముద్రపుచేఁపలు, ఉడకఁబెట్టఁబడిన తామరగింజలు నుండును. దాహమునిమిత్తము 'సాకె' యనుకూటిసారాయముఁగూడ నిత్తురు.

పరదేశస్థుఁడు వీని నొకదానితరువాత నొకటిరుచిచూచి యొకటికంటె నొకటి వెగటుగా నుండుటచే నవి యట్లుంచి, తరువాతిదాని కెదురుచూచుచు నూరకుచుండును. వీనితరువాత వడ్డింపఁబడునవి పచ్చిచేఁపలు వీనిని బులుసులో ముంచి తిందురు. తరువాత నన్నము వడ్డింతురు. ఇప్పుడు మొదటఁజెప్పఁబడినపుల్లలు విచిత్రముగాఁ బనిచేయును. ఆదేశస్థు లాకట్టెపుల్లలు గాని దంతపుపుల్లలుగాని పుచ్చుకొని మితిమీరినచాతుర్యముతో నతివేగముగా నన్నమును దమనోటిలోనికి గొట్టుకొందురు.

కాని దురదృష్టవంతుఁడగు విదేశస్థుఁడయి దాఖుసిముసముల కొకమెత్తుకైన లోపలకుఁబోక చివర కొకగదిలొ నిన్నుని ప్రార్థింప వలసివచ్చును.

తరువాత వడ్డన చేపలపులుసు, నుడకఁబెట్టినచేపలు, వీనితో బంగాళాదుంపలును, వడ్డించెదరు. కాని చేపలగుచి విరుద్ధముగా నుండును. గుంపలు తీయగానుండును. అవి పంచదారతోఁ బాకముఁ బట్టుదురు. తరువాత నింకొకవిధమయిన పులుసును, ఊరుగాయలును, వడ్డించెదరు.

కట్టకడపట నుప్పులో నూరఁబెట్టిన Prunes పండ్లు వడ్డించెదరు. విదేశీయుఁడు మొదటవానిలో నొకపండును నోటఁబెట్టుకొనును గాని దానియుప్పదనమునకుఁ దాళఁజాలక వెంటనే మరలఁ దీసివేసికొనవలసినవాఁడగును. ఇట్లొకదానితరువాత నొకటి చూచి యేదియుఁ దనకుసరిపడక యెక్కడఁజూచినను భోజనపదార్థములేగాని తినుట కొకమెత్తుకైన లేద,నుపూర్వపునావికులపాటను స్మృతికిఁ దెచ్చికొనును.

భోజనానంతరము విందులను నృత్యగీతములచే నానందింపఁజేయుటకుఁ బట్టుబట్టలును గట్టి గోటుగా నీటుగా 'గెయిషా' యనువారవనితలు వత్తురు. ఆనృత్తగీతములు రెండును గూడ విదేశీయులకు రుచింపవు. ఆవారకాంత మొగమునకు దెల్లరంగును, పెదవులకెఱ్ఱరంగును వేసికొని యొకవిధమైన

చితారు శ్రుతి వేసికొని పాడునుగాని యందు సంగీత మంతగాఁ గాన్పింపదు. అది యొక పెద్దరోదనముగా నుండి ఐరోపియనులకు శృతికటువుగా నుండును. ఇఁక నృత్యమన్ననో ముఖ్యముగ వానిసంజ్ఞలవలె నుండును. అనేకవిధములయిన యభినయములు గలిగి దానియర్థమును వినని యయొక్క చలనములవలన దెలుపుచుండును. సంగీతమునందును, అభినయమునందును, ఐరోపియనులను బ్రమాణముగాఁ దీసికొనవచ్చునా యనునది వివాదాంశము. పైని జెప్పఁబడిన సంగీతాభినయములు మనదేశపు మేజువాణీని బోలియున్నట్లు దోఁచుచున్నవి. అవి తెలిసినమొదల మనకాహ్లాదకరములుగానే యుండవచ్చునని తోఁచెడిని. ఈవిషయమున నచటికేగి వచ్చినమనవారియభిప్రాయ మేమో తెలిసిన మేలు.

ఇంత సేపలసి విహారగించినమీదటఁ గూడ ఐరోపియనుల కాఁకలిమాత్రము తీరదు. అతఁడు బండికిఁ బోవుచుండగాఁ బరిచారిక లన్నపుగిన్నెలు బట్టుకొనిబండికడ్డము వత్తురు. ఆగిన్నెలలో నాతఁడు దిగఁబెట్టినచ్చినపదార్థములుండును. వారిమర్యాదప్రకార మాతఁడు వానినిఁ దనతోఁగూడఁ బట్టుకొనిపోవలయును.

పదునాఱవ ప్రకరణము.

—:o:—

తేనీళ్లయిండ్లు — దేవాలయము.

(శేషము)

జపానీయులు దేవాలయములయందు మిగుల భక్తిగల వారు. వారు తరుచుగా నాలయములకుఁ బోవుచుందురు. అక్కడకుఁ బోవుట కేవలము దైవప్రార్థనముకొఱకే గాక యచట జరుగునుత్సవములు, తీర్థము లోనగువానిం జూచుటకుఁ గూడఁ బోవుచుందురు. ఏదేని యొకయుత్సవమునాఁడు దేవాలయమునకుఁ బోయి చూచినయెడల మెట్లమీఁదలోపలకుఁ బూజకుఁ బోయినవారిగొడుగులు జోళ్లు వందలకొలఁది కనఁబడును. తరువాత లోపలకుఁ బోయినవారందఱు క్రిందఁగూరుచుండి పూజ జరుగకుండనున్నయెడలఁ జుట్టలు గాల్చుచు మాటలు చెప్పుకొనుచుందురు. పిల్లలీగుంపులోఁ గ్రిందఁ బ్రాఁకులాడుచుందురు.

ఆలయములో పూజయయినతరువాత జనులందఱు విడిపోయి భోజనము చేయుటకైనఁ జల్లనితావును జూచుకొందురు. ఆలయమునకుముందు టూరోయనఁబడు నొకకఱ్ఱమంటపముండును. కొన్నికొన్నియాలయములముం దిట్టివనేకములు వరుసగా నుండును. ఆలయము కఱ్ఱతోఁ గట్టఁబడి కొన్నియెడలఁ

చిన్నదిగాను, గొన్నిమొకలఁ బెద్దదిగాను నుండును. దానిచుట్టు దుకాణములును, దేవళ్ళయున్ను నుండును. చాలదుకాణముల లో ముఖ్యమయిన దేవతలబొమ్మ లుండును. ప్రతిచోటను స స్తభాగ్యదేవతల ప్రతిమలుండును. ఇవి ప్రతిజపానీయగృహమం దును మిక్కిలి భక్తితోఁ జూడఁబడును. తరువాత సస్యపాలకు లగుధాన్యదేవతలదంపతులబొమ్మ లుండును. వానితోఁ గో య్యలతోఁ జేయఁబడినపక్కి లుండును. సహాయము చేయుటకును, రక్షించుటకు ననేక చేతులుగల కరుణాదేవతగూడ జనరంజకమ యి న ప్రతిమ.

తరువాత రంగులు, పొడరుపెట్టెలు మొదలగు చిల్లరవస్తు వులమ్ముదుకాణముండును. గారడివాండ్రు, మాంత్రికులు, పై రుమానులు (జెట్టీలు) మొదలగువాండ్రపాక లుండును. తేనీ ళ్ళయిం డ్లనేకము లుండును. అక్కడ భక్తులు తేనీళ్ళుచు సాకే యను మద్యమును సేవించుచుందురు.

బాలికలు దేవాలయమునకుఁ జేరియున్నదుకాణము లలో దేవునికి నివేదనచేసిన చిక్కుడుకాయలను బటానీగింజలను అన్నమును కొనుక్కొందురు. వీనితో గుడిమీఁదనుండుపావుర ములను మేపుదురు. ఇవి తినుటకాపావురములు గుడిమీఁదనుం డి దిగి వచ్చును. మెట్లమీఁదబిచ్చగాండ్రు వరుసలుతీర్చి కూరు

చుందురు. వీరి కొక్కపైసా యిచ్చుచుందురు. అక్కడియర్చ కులు ప్రార్థనాశ్లోకములను గాగితములమీఁద వ్రాసి యమ్ము దురు. వానినిఁ గొని దేవునివిగ్రహమునకు ముందు నారసము లకుఁగట్టుదురు. జనులకు విశ్వాసము గలిగినదేవునిముం దనేక వేలకాగితపుముక్క లిట్లు కట్టఁబడి యుండును.

ఆలయపుతోఁటలు చాలరమణీయములుగా నుండును. అక్కడ జపానీయులయద్భుతమయిన యారామరక్షణాచాతుర్య మును జూడవచ్చును. కొన్నిచెట్లనేకవందలసంవత్సరములనాఁ టివయ్యును, గొన్నియంగుళములపొడవుకంటె నెక్కువపొడవుం డవు. కొన్నిచెట్లు మిక్కిలి పొడుగుగా నుండి యొకపడవమాది రిగా గాని యేదేనియొకదేవునివిగ్రహమువలెఁ గాని యగపడు నట్లు పెంపఁబడి యుండును.

పూఁతకాలమున నీవనములసౌందర్యమును జూచుట కనేకమంది యాలయములకుఁ బోవుదురు. "ప్లమ్" అనునది పిబ్రవరిలోను, ‘చెర్రీ, అనునదియేప్రిలు మేనెలలలోనుబూ యును. వీనియందమును జూచి యానందించుటకు జనులు గుంపులుగూడి పోవుచుందురు. పూఁతకాలమున వందమైళ్ళ దూరమున నున్నతోఁటనైనను జూడఁబోవుటకు జపానీయులు వెనుదీయరు.

చిన్ననాఁటినుండియు వారికిఁ బ్రకృతిసౌందర్యమును బరిశీలించుటొకవిద్యగా నేర్పఁబడును. పసితనమున వారిని దల్లిదండ్రులుద్యానవనములకుఁ దీసికొనిపోయి చూపింతురు. పెద్దవాండ్రు పనిని మానియైన సంతోషముతో పూఁదోటను జూడనేగెదరు.

పదునేడవ ప్రకరణము.

రిక్షావాఁడు.

ప్రసిద్ధమయినఫూజిసానుపర్వతమునుగూర్చి చెప్పితిమి. తేనీళ్లయిండ్లనుగూర్చియు దేవళములనుగూర్చియు ముచ్చటించితిమి. ఇఁక నిప్పుడు జపానునందు ముఖ్యమయినరిక్షావానింగూర్చి కొంతవఱకుఁ జెప్పవలయును. వాఁడు ధనవంతుఁడుగాని గౌరవముగలవాఁడుగాని కాఁడు. వాఁడెప్పుడును దరిద్రుఁడై కూలిజాతిలోఁ జేరినవాఁడుగా నుండును. కాని, వానియుపయోగమునుబట్టి వానికా ప్రాముఖ్యత వచ్చినది. వాఁడు గుఱ్ఱపువాఁడుగను, గుఱ్ఱముగను గూడ వినియోగించును. వాఁడు తనబండితో వీథిలో వేచియుండి నీవందులో నెక్కినతోడనే బండి బుజముమీఁదఁ బెట్టుకొని పరుగెత్తును.

జిన్‌రిక్షా యని వానిప్రసిద్ధమైన పేరు. దానికి మనుజవేగముగలబండి యని యర్థము. అది పెద్దటపాపెట్టెవలె నుండును. వానకాలమున నుపయోగించుటకు దానికి నూనెకాగితము, పైకప్పుగా నుండును. కూర్చుండుటకొక పెట్టె యుండును. మూటలు పెట్టుకొనుటకు పెట్టెముక్రింద నొకయర యుండును. రెండు తేలికయయిన చక్రములును, రెండు పొడుగుకఱ్ఱలును బండికుండును. రిక్షావాఁడు కొంచెము డబ్బుగలవాఁడైన దొరలవాసబండికి మంచి రంగులు వేయఁబడి యుండును. ఎంతపేదవానిబండికైనను గొంతయలంకారము తప్పక చేయఁబడి యుండకమానదు.

రాత్రులు ప్రతిరిక్షాకును బహునేర్పువిచిత్రరంగులతో డుగు గలిగి గుండ్రముగా నుండునొక కాగితపులాంతరు కట్టఁబడి యుండును. బాడిదాండ్రు పరుగెత్తుచున్నప్పుడు ఈలాంతరులు రమణీయముగాఁ గనఁబడుచుండును. ఈరిక్షా ప్రచారములోనికి వచ్చియానది. మొదటిరిక్షా నలువదియేండ్ల క్రిందట జేయఁబడినది. త్రోడనే యవి దేశమంతట నతిశీఘ్రముగా వ్యాపించినవి. ఈరిక్షాబండి జపానునకు కోటికి లిఖ్యైవలె నగపడినది. మొట్టమొదట పనిలేనివారి కనేకుల కది పనిఁగల్పించినది. ఈబండ్లు వాడుకలోనికి రాఁగానే యనేకమంది పడుచువాండ్రు పని ప్రారంభించిరి. ఇది యస్పృశ్యులైనవారికిని బట్టలకును గూడ ననుకూలించినది.

పట్టణములలో వీధులు మిగుల యిరుకుగాను, జనసమ్మర్దము గాను నుండుటచే నచ్చట గుఱ్ఱపుబండ్లు ప్రమాదకరములుగా నుండును. అక్కడ గుఱ్ఱము లెచ్చటనో గాని యుండవు. ఒకవేళ నెవ్వఁడైన గుఱ్ఱము నెక్కి పోవుచున్న యెడల దానిముందొకఁడు బూరనూదుచు దారిచేయుచుండును. రిక్షావాఁడెల్లగాక నేర్పుతో సన్నిగంటిని దప్పించుకొనిబండి నీడ్చుకొని పోవును.

ఇఁక గ్రామములలో మార్గములు సన్నములుగాను, మిగుల పొడుగాను, నుండును. పొలములమధ్య నుండుకాలిత్రోవలేగాని యంతకంటె మంచిమార్గము లుండవు. తేలికగా నుండుటచేతను, విస్తారము స్థలమక్కఱలేక పోవుటచేతను, అచ్చట రిక్షా యెక్కువయుపయోగముగా నుండును.

రిక్షాలో నొక్కఁడుమాత్రమే కూర్చుండును. ఒక్కఁడే లాగును. కాని యొక్కొక్కప్పుడు దానిలో నిద్దఱుకూరుచుండుటకూడ తటస్థించును. ఒక్క యూరోపియనునకు సరిపడిన చోటులో నిద్దఱుజపానీయులు సుఖముగాఁ గూరుచుండఁగలరు. ప్రయాణికుఁడు త్వరగాఁ బోవలసిన యెడల నాతఁడు రెండుమను జాయములను దనబండికిఁ గట్టించును. సమతలమున వారు బండి ముందుండిలాగి యెత్తు ప్రదేశము నెక్కవలసివచ్చినప్పు డొక్కఁడు వెనుక కేగి త్రోయును. ధూమనౌకమీఁదఁగాని, పొగ

బండిమీఁదఁగాని, పోయి జపానులో నెక్కడఁదిగినను గావలసిన న్నిరిక్షాబండ్లు బాడుగకుఁ గట్టుటకు సిద్ధముగా నుండును. రిక్షావాళ్లను, వారివయసెంతయున్నను B(oys) కుఱ్ఱవాండ్రని పిలుతురు. ఎవరైన నొకసారి కనిపించునట్లైనను, వాండ్రు బండివెనుక నిలిచి యిత్తడిగొట్టములతోఁ బొగ ద్రాగుచుండురు. వారు నల్లనిలాగును జొక్కాయును దొడుగుకొందురు. చొక్కా వీపుమీఁద వానివానిగురుతును దెలుపు తెల్లనిబొమ్మ వ్రాయఁబడి యుండును. తెల్లనిపెద్దటోపి యొకటి వానితలమీఁద నుండును. ఎండగాయుచున్నప్పుడు టోపి తీసివేసి చెమట, కండ్లలోనికి గారకుండ నొకగుడ్డను దలకుఁ గట్టుకొందురు. ఎండదెబ్బవలనిభయము రిక్షా వానికి లేదు.

నీవు వారికంటఁ బడఁగానే యిరువదిమంది యొకచేతితో రిక్షా నీడ్చుకొనుచు రెండవచేయి నీవైపున కెత్తి (రిక్షారిక్షా, యని యరచుచు వత్తురు. అందొకరిక్షా నెక్కుకొని నీవెక్కుదువు. వెంటనే యాకుఱ్ఱవాఁడు కఱ్ఱలమధ్యకుఁ బోయి బండిబుజముమీఁదఁ బెట్టుకొని తనబలవేగములు నీకుఁ దెలియునట్లు గబ గబ పరుగెత్తును.

ఇట్లు పోఁగాఁబోఁగా నీవొకసన్ననివీథిఁ బ్రవేశింతువు. అక్కడ ననేకమందిపిల్లలు పెద్దవాండ్రును, స్త్రీలును, పురుషులు

ను, గూడ నుందురు. దారినడచుట దుర్లభముగా నుండును. ప్రక్క నొక దారియుండును. కాని, యా దారిలో నంగడివాండ్రు దుకాణములు పెట్టుకొందురు. అందుచేత నావీథివెంటఁ బోవు వారును, ఆడుకొనుపిల్లలును వీథినడుమ నడువవలసి వచ్చును.

నీబండివాఁడీవీథినడుమ మెల్లమెల్లఁగాఁ దప్పించుకొను చు, బంతులాడుకొనుపిల్లలగుంపుకడ నొక్క త్రుటిమాత్ర మాఁగు చు లాగుకొని పోవుచుండును. పిల్ల లనేకములైన యాటలాడు చు నిన్నుఁ దొంగిచూచు చుందురు. వారియాటవస్తువు లొకప్పు డు నీబండిలోఁబడును. నీవు వానిఁదీసి వారలకు విసరి వేయుదువు. అందులకు వారు సగౌరవముగా నమస్కరించు చుందురు. అంతలో నీతలమీఁద చప్పుడు వినఁబడును. అదేమనిచూచిన నొక యింటి మీఁద నిద్దఱుపిల్లలు నొకముసలివాఁడును గాలిపడగ లెగుర వే యుచుందురు. ఇవియన్నియుఁ జూచిన నా దేశమున గుఱ్ఱములు లేకుండుటయే మంచిదయ్యె నని నీవనుకొందువు. ఎంతసాధ యినగుఱ్ఱమయిన నీయల్లరులలో బెదరక మానదు.

వెలతక్కువగా యుండుట రిక్షా కింకొక విశేషము. కు ఱ్ఱవాఁడు ప్రయాణముచేసినకాలమునకు గంట కేడర పెన్నులచొ ప్పున నీవిత్తువు. ప్రయాణముచేయక యున్న కాలమునకు గంట కు రెండర పెన్ని లీయవలయును. రోజునకు రెండున్నర షిల్లింగు

లిచ్చినరోజంతయు వాఁడు నీకుఁబనిచేయును. కాని వారిలో కొందఱు విదేశీయులను మోసపుచ్చి గంటకు రెండు పెన్నులు పుచ్చుకొందురు.

ఇట్లు రిక్షావాఁడు వర్తకునివలెఁ గన్పడుట కడుశోచనీయము. దీనివలన సేవకునకుండవలసినగౌరవము వానికుండుట లేదు. సేవకుఁడు తనలాభమునకంటె యజమానిలాభము నెక్కువగఁ బాటించును.

కానివిదేశీయుఁ డొక్కరిక్షావానిని నియామకముగఁ గుదుర్చుకొన్నయెడల వాఁడు స్నేహితునివలె వినియోగించును. ఎక్కడకుఁ బోవలెనో యేమి చేయవలెనో, వాఁడే చెప్పును. ఎక్కడ నేమియుండునో వానికిఁ దెలియును. వానింగూర్చి యన్నియుఁ దెల్పును. ఏవైనకొనుటకుఁ బోయినయెడల వాఁడు కూడవచ్చి షాపువాఁడు నిన్ను దగాచేయకుండఁ జూచును. నీవేదయిన పనిమీఁదఁ బోయినయెడల నీవుండుటకు మంచితేనీళ్ల యిల్లు చూచి, నీకు వండిపెట్టి, నీబట్టలుదికి, పడకిల్లు నేర్పఱచి, హోటలువాఁడిచ్చినబిల్లు సరిగా నున్నది లేనిది చూచి వానికిచ్చి నౌకరులకు జీతమిచ్చి యన్నియుఁ జక్కఁబెట్టి నీమెప్పు వడయును.

నీ పేదయిన నొకయాలయముకడఁ గాని, పూలతోఁటకడ గాని యాఁగినమొదల నీలోపున వాఁడచ్చటి తేనీళ్లయింటికడ నిలిచుక విశ్రమించును. అరలోనున్న తనయాహారపుమూటఁ దీసి కొని యచ్చట దానిభుజించి నీవు వచ్చువఱకుఁ బొగ ద్రాగుచుఁ గూర్చుండును.

పదునెనిమిదవ ప్రకరణము.

గ్రామములు.

జపానుకాపు మిక్కిలి పట్టుదలతో పనిచేయుచు రాత్రిం బవళ్లు తనపొలములోఁ బనిచేయును. వాఁడు వారమున కేడు రోజులును గూడఁ బనిచేసి పొలము సిద్ధమయి పంటకు వేచియుండవలసినదినములలో మాత్ర మెప్పుడయిన నొకరోజు సంతకుఁ గాని తీర్థమునకుఁగాని పోవును.

పొలమంతయు గునపముతోఁ దిరగవేసి కలుపు తలయెత్తకుండ చక్కనితోఁటవలెఁ జేయఁబడును. అనేక పైరులు పండును. అందు ముఖ్యమయినది ధాన్యము. ధాన్యము పండనిసంవత్సరము వారు కఱవుపలన బాధపడుదురు.

ధాన్యము పండుటకు నీరు విస్తారము గావలసియుండును. కాబట్టి సమీపమున నున్న నదిలోనుండి గాని, కాలువలోనుండి గాని, చేలను దడిపి దమ్ముచేసి యందులో మొక్కలు నాటుదురు. ఈపని స్త్రీలును బురుషులునుగూడ మోకాలులోతుబురదలోఁ జేయుదురు. ఇదిమిగుల కష్టమును, మలినము నయిన పని. స్త్రీలును బురుషులునుగూడఁ దమదుస్తులను బైకిఁ గట్టుకొని యీపని చేయుదురు. మొక్కలు నాఁటినతరువాతఁ దిరిగి రెండుమూఁడుసారులు కలుపు దీయుటకై యీబురదలోఁ బని చేయవలసివచ్చును.

వరి పంటకు వచ్చినతరువాత చేలలోనున్న నీరుఁ దీసివేసి పొలము లెండనిత్తురు. ఈపొలములవిస్తీర్ణమును, ఆకారము న నేకవిధములుగ నుండును. విస్తీర్ణముకొన్నిచతురపుగజములు మొదలొకయకరమువఱకు నుండి యకరము విస్తీర్ణముగలపొలము పెద్దదిగా నెంచఁబడును. పొలమునకుఁ బొలమునకు నడుమఁ గంచెలుగాని దళ్లుగాని యుండవు. నేల మిగుల విలువగలిగినదగుటచేత నట్లు లెదుగనిచ్చుటకు వారికి వీలులేదు. ఇవి లేకున్నను బొలములహద్దులు జక్కగా నెవరివి వారికిఁ దెలిసియుండును.

ఇంకొకముఖ్యమయినపంట కాగితముచేయుటకై పైరు పెట్టఁబడునది. జపానుదేశపుపనులలోఁ గాగితము ప్రధానమయి

నది. అది ప్రతిచోటను ప్రతిపనికి నుపయోగపడును. జపానీయుఁడు కాగితపుయింటిలో నివసించును. కాగితపుగిన్నెతోఁ ద్రాగును. కాగితపులాంతరు వెలుతురునఁ జదువుకొనును. కాగితపుదారములతోఁ గట్టలు కట్టుకొనును. కాగితపుజేబురుమాలును వాడుకొనును. కాగితపువస్త్రములను కాగితపుజోడును, కాగితపుటోపిని ధరించును. ఎండవానలకుఁ గాగితపుగొడుగును వేసికొనును. ఇంక ననేకపనులకుఁ గాగితము నుపయోగించును. వారఱువదికంటె నెక్కువరకములకాగితములను చేయుదురు. ఒక్కొక్కరకముకాగిత మొక్కొక్కపనికి వినియోగించును. చించుటకు వీలులేనంతగట్టిగాను, ఎంతవాన కురిసినను నీరుదిగనిదిగాను కాగితములను వారు చేయుదురు.

జపానుదేశమునకుఁ బోయితిమేని మనకుఁ బల్లెవాఁడు చేఁపలు బట్టుటఁ గనిపించును. వాఁడనేకవిధములుగ వానిని బట్టుకొనును. వాఁడు గాలమును, వలను, నుపయోగించును. పెద్దప్రవాహములో వలఁబన్నుచుండఁగా వానిఁ జూడవచ్చును. ఈవల, గుండ్రముగా నుండి పన్నెండు లేక పదునాలుగడుగుల వెడల్పుండును. ఈవలచుట్టు బరువయిన యినుపగుండ్లు మునుఁగుటకుఁగాను గట్టఁబడును. ఈవల మడిచి బుజముమీఁదఁ బెట్టుకొని యొకయుక్తసమయమున నీటిలోఁ బారవైచును. దీనినిదిను

టకుఁ జేఁపలన్నియు నక్కడకుఁ జేరును. అప్పుడు వీఁడు వలను నీటిమీఁదఁ జాపకట్టుగా విసరివేయును. ఇనుపగుండ్లు నీటిలో మునిఁగి యాచేఁపలు గొట్టములోవలెఁ జిక్కుకొనును. బలమయిన యొకపగ్గము వలకు ముడివేసి యుండును. దానితో వీఁడు వలను పైకి లాగును. ఇనుపగుండ్లు బరువుచేత దగ్గఱగాఁ జేరి వల నడుగున మూసివేసి చేఁపలను బంధించును.

ఒక్కొక్కప్పుడు వాఁడు విల్లును బాణములు నుపయోగించును. ఇందుకు ముందునీటిలో నొకవిధమయినచేదుపండ్లను ఆకులను బడవేయును. దీనివాసనకుఁ జేఁపలుపైకి వచ్చి కొట్టుకొనుచుండును. వానిని బాణములతోఁ గొట్టి బాణములకుఁ గట్టఁబడిన త్రాడుతో నొడ్డునకు లాగుకొనును.

రాత్రికాఁగానే సమీపమున నున్న గ్రామజనులు నీటియొడ్డునకు వచ్చి మిణుగురుపురుగులను బట్టుకొనుచు, విలాసముగా నుందురు. ఈచిన్న పురుగులు నీటిమీఁద మెరయుచుఁ జీఁకటిలో ననేకవేలచిన్న చిన్న దీపములవలెఁ గనఁబడుచుండును. వానిని బట్టుకొని పట్టిపంజరములలోఁ బెట్టుదురు. ఆపంజరము క్రిందఁ జిన్న మట్టిముద్ద యుంచి దానిమీఁద నొకజొన్న గింజ మొలవేయఁబడి యది యొకటిరెండంగుళము లెదిగియుండును. అదిగాక యందొకనీటిగిన్నె కూడ నుండును. వీనివలన నామిణుగురుపురుగు

చాలకాలము జీవించియుండి పిల్లలకు సంతోషము నిచ్చుచుం డును.

నదికి సమీపమున నొక గ్రామము ముండును. దానివీథిన డుమ నొకచిన్న నీటికాలువ ప్రవహించుచుండును. ఆకాలువ యనేకపనులకుఁ బనికివచ్చును. ఆదుకాండ్రందు బట్టలుదుకుదు రు. కూరలు గడుగుదురు. స్నానమున కందునుండి నీళ్లు తెచ్చు కొందురు. దానిప్రక్కల జాలచోట్లకట్టలను త్రిదెబ్బలు వినవచ్చు ను. పిమ్మట నీకాలువనుండిపిలుస ననేకనీటిచక్రములు దిరుగుచుం డును. సినిమారాలమున కొయ్యనోక్కల్లు చెట్లలో దోలువఁబడిన దోశ్లలో బియ్యమును దంపుచుండును. నీవువీథివెంట నడుచుచు నింటిముందటిభాగము లన్నియు దెరచియుండును గనుక యె వ్వరేమిచేయుచున్నదియుఁ జూడవచ్చును. ఇంటికున్న మూలల న్నియు గూడ వీథిలోనికిఁ గనిపించుచుండును.

ఇంగ్లీషునందువలె పొడుగయినవెదుళ్లు పెరుగుచుండును. అవి యనేకపనుల కుపయోగించును. కనుక వారికి దానియం దాద రమెక్కువ. వెదురునకల్లు చిగుళ్లను వాసములుగను, ఆకులు పైకప్పుగను, బనికివచ్చును. దానితో గిన్నెలు, పెట్టెలు, పళ్లెము లు, తెప్పలు, నీటికాలువనతూములు, నీటిబిందెలు, చేపలుబట్టుకో య్యాలు, పూలపాత్రలు, గొట్టములు, విసనకఱ్ఱలు, గొడుగులు,

మొదలగు ననేకవస్తువులను జేయుదురు. లేఁత వెదురు మొలకలను తిందురు. అది మిగుల రుచ్యముగా నుండును.

వేసంగిలో సాయంకాలమునఁ బనిపాటులయిన తరువాత యూరి వారందఱు దేవాలయపుచావడివద్దకుఁ జేరి బయట నృత్యము చేసెదరు. చావడినిండ నందమయిన దీపములు వెలిఁగింతురు. అందొకటి "టోరో," యనునది ప్రధానమైన దీపము. "టోరో" యనగా బుట్టలోని దీపమని యర్థము. ఆ బుట్ట రెండడుగుల చతురము ను అయిదడుగుల పొడవు నుండును. దానికొకవైపున నాలయములోని దేవుని పేరు వ్రాయఁబడి రెండవప్రక్క నా యూరివా రెవ్వరయిన గూర్చు పద్యమును వ్రాయుటకు విడిచిపెట్టబడియుండును. "టోరో" మీద వ్రాయఁబడుటకు బద్యము గూర్చు గౌరవము దక్కించుకోవలయునని ప్రతివారును స్పర్థతో యత్నింతురు.

యౌవనులయిన స్త్రీపురుషులు చుట్టును గూడి నాట్యము చేయుదురు. నడుమ నొకఁడు నిలిచియుండును. వాఁడు కీర్తనయును అడుగును జెప్పుచుండును. ఈ నాట్యము చేయువారు పడుచువారుగాను, వివాహముకానివారుగాను, నుండుదురు. పెద్దవాండ్రు ఆలయపుమెట్లమీఁదఁ గూరుచుండి వినోదమును చూచుచుందురు. [ఇది మన దేశపు రామభజనతో సరివచ్చును.]

పందొమ్మిదవ ప్రకరణము

గ్రామములు. (శేషము)

వాన కురియునప్పుడు జనులు తమపైన గడ్డితో నేసుకొన్నట్టుందురు. కూలివాండ్రకు వానకాపుగూడ గడ్డితో నల్లంబడిన చిన్న పాకపంటిది. దానికొనలు పైకి వ్యాపించియుండును. దీనితోడను గొడుగువలెనుండు టోపీతోడను వాడు తడియకుండ శరీరమును సుఖముగా నుంచుకొనును. టోపీని పెట్టుకొనని వారు పెద్దకాగితపుగొడుగును వేసికొందురు.

వేసవికాలములలో నచట వానలు విస్తారముకురియును. అప్పుడు ప్రయాణము చేయుట సహ్యముగా నుండదు. మంచి మార్గములు బురదలు గలిగియుండును. మంచివికాని త్రోవలు బురదగలిగి యుండును. అక్కడ రిక్షా లాగువానికాలికట్టుజోడు మాటిమాటికి నూడిపోవుచుండును. ఈజోళ్లు ప్రతిదారిలో ననేకములుగా బడియుండును. అవి శీఘ్రముగా నరిగిపోవుటచే వానిని దారిప్రక్కలను విడిచివేయుదురు. అవి ప్రతిరోడ్డు ప్రక్క ప్రతియింట నమ్మబడుచుండుటచేతను వానివిలువ మిక్కిలి తక్కువగుటచేతను అరిగిపోయినవి దారిలో విడిచి వెంటనే క్రొత్తవి దొడుగుకొనుచుందురు. గడ్డిచెప్పులనుమనుష్యులు దో

దుగుకొనుటయేగాక గుఱ్ఱములకు వానితోడనే లాడము కట్టుదు రు. దట్టమయినగడ్డిచెప్పులను గుఱ్ఱపుకాళ్ళకు గట్టిపెట్టుదురు. ఈయేర్పాటంత బాగుగ నుండదు. అవి యతిత్వరలో నరిగిపో వును గనుక మైదానిమంటనిజీవునకుం దగిలించి యుంచుకొనవ లెను. ప్రతిగ్రామములోను క్రొత్తవి కొనవలసియుండును. ఇవి పెన్నునకు నాలుగిత్తును.

ఆగ్రామములందుం బ్రయాణముచేయు విదేశీయుండు తన్నందఱుం దేరిచూచుటకు సహించుకొనవలెను. తమకంటె భిన్నమయినమనుష్యుండు వారికింగనుపించెనా వానినందఱువిను వకపరిశీలించి చూడ నారంభింతురు. అంతియెగాని తక్కినప ర్యాదకు మాత్రమేమియు లోటుండదు. వారు వానిచుట్టును మూగి విసిగించరు. ఒకవేళ నెవ్వరయిన సమీపమునకు వచ్చి నం దక్కినవారు వారిని వెంటనే మందలించి తొలంగింతురు. "ఆల్ఫ్రెడ్ పార్సన్సు"అనునింగ్లీషుచిత్రకారుండొకండిట్లు చెప్పు చున్నాండు.

"నేను జపానున బొమ్మలు గీయుచుండంగానాపనిం జూడంగోరి కొందఱు గుంపుగూడిచేతికలిసమీపముగాం జేరిరి. అదిచూచి నేను ఫలాహారము చేసినతేనీళ్ళయంగడివాం డది నా కిబ్బందిగా నుండునని యెంచి మఱునాండు నేనచ్చటం బనిచేసి

కొనుటకై వచ్చువారికి నాస్థలముచుట్టును చిన్నదడి గట్టియుంచె ను. దడియనగా నక్కడక్కడ నాలుగువెదురుకఱ్ఱలు పాతఁ బడెను. అవిదాఁటి యొక్కరును లోనికి రారైరి. వారివినయ విధేయత లెట్టివనగా రహదారికొకదార మడ్డుగట్టిన దానియొఁగి పోవును.,,

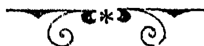
జపానున నేదారియందుఁ జూచినను యాత్రాజనులు తరుచు గానవచ్చుచుందురు. వారిలోఁ జాలమంది ఫూజిసాన్ అనుపావనపర్వతమునకుఁ బోవుచుందురు. యాత్రికునివస్త్రములను బట్టి యతఁడు ఫూజికిఁ బోవుచున్నాఁడని తెలియవచ్చును. అతఁ డు తెల్లనికిమోనో, తెల్లనిమేజోళ్ళు, తెల్లనిచెప్పులు, తొడిగి యంతయుఁ దెల్లనివస్త్రములతో నుండును. తెల్లనిటోపీని ధరించును. ఎండవానలనుండి కాపుదలగా నొకచాప బుజములమీఁద నుండు ను. మెడలోఁ బూసలతావళమును దానికొకగంటయు నుండును. అతఁడు నడచునప్పుడాగంట విరామము లేక మ్రోగుచుండు ను. చేతిలో నొకక్రొత్తచెప్పులకట్టయుఁ జివర కాగితపుపొన్ను గలచేతికఱ్ఱయు నుండును.

వానియాత్రకుఁ దగులుబడి యత్యల్పము. వానికిఁ గావల సినభోజన మతిసామాన్యము. అరపెన్నిచ్చిన వానికిఁ బరుండు టకుఁ బరుపులు దొరకును. కొన్నిచోట్ల గ్రామములోవా రెవ

రయిన నూరక యాతిథ్య మొసంగుటయుఁ గలదు. తనయతిథిని సత్కరించుట కా గ్రామవాసి తనకొట్టులోనుండి మంచిసామానును దెచ్చును. పల్లెలలోనూరందరికి సరిపడినసామా నంతయు నొకకొట్టులో వేయుదురు. ఆకొట్లు బలముగాను విశాలముగాను గట్టఁబడి పైన మట్టిగిలాబా గాని, గచ్చుగాని, చేయఁబడి యినుపతలుపు లమర్పఁబడియుండును. అక్కడ తరుచుగా నూళ్లు కాలిపోవుట కలదు. కనుక యాయూరు తగులఁబడినను నూరివారిసొత్తుమాత్ర మాకొట్టులో భద్రముగా నుండి యిండ్లు మరలనతిశీఘ్రములో సిద్ధము కాఁగానే వారిసామాను వారికుండును.

పరుండవలసివచ్చినప్పుడు కొయ్యతలుపులు తీసి బిగించి వేయుదురు. వారియిండ్లు పగలెల్లఁ దెరచియున్నను, రాత్రులు ముద్రవేసినట్లు మూసివేయుదురు. అంతట గస్తితిరుగు గ్రామనౌకరుగాక తక్కినవారందఱు నిశ్శబ్దముగా నిద్రింతురు. వాఁడుమాత్రము రెండుపుల్లలు టక్కుటిక్కుగొట్టుకొనుచునటు నిటు దిరుగుచుండును. తాను నిద్రపోక నిద్రించువారికిఁగావలసియున్నాననియు, నేను మిమ్ములను వెదకుచున్నానని దొంగలకుఁ దెలియుటకును వాఁడాపుల్లను వాయించుచుండును.

ఇ రు వ ది య వ ప్ర క ర ణ ము.



ఆరక్షకభటుఁడు—యుద్ధభటుఁడు

జపానునందు పోలీసువాండ్రు పెద్దమనుష్యులుగా నుందురు. వారు సామురాయియనుసద్వంశస్థులయి ప్రజలందఱిచేతను గౌరవింపఁబడుచుందురు. వాఁడుజపానీయులలో మిగులపొట్టివాఁడుగా నుండి నాలుగడుగులపదియంగళములు మొదలు అయిదడుగులవఱకు నుండునుగాని వానియధికారముమాత్రము మిక్కిలి పొడుగుగా నుండును. పూర్వము సామురాయిలు చెదరిపోయినప్పుడు వారు ప్రవేశించుటకుఁ దగినవృత్తులు లేకపోయెను. వ్యవసాయము వర్తకము వారికి నిరసనములయ్యెను. కానిచాలమంది సేవకులు అచ్చుపనివాండ్రు, ఆరక్షకభటులు నయిరి. ఇదివింతగాఁ గనిపించును గాని దానికి మంచి కారణములు గలవు.

సేవకవృత్తి యీదేశమందు గౌరవముగాఁ జూడఁబడుటచేఁ జాలమంది సేవకు లయిరి. చదువనేర్చినజాతిలోవారగుటచేతను, జపానుదేశపు చిక్కుగలవర్ణమాలను సులభముగాఁ దెలిసికొనఁగలిగినవారు వారే యగుటను నసేకులు ముద్రణమునఁ

ప్రవేశించిరి. సహజముగ యుద్ధాభిలాష గలవారగుటచేతను, అధికారము చేయుట వారి కభ్యాసమగుటచేతను బెక్కుమంది యారక్షకభటులయిరి. ప్రజలమీఁద వారికిఁగలయధికారమునకు మేర లేదు. దానికిని బలమయిన కారణములు గలవు.

నలువదియేండ్ల క్రిందట జపాను దేశప్రజనులందఱు పాలితులు, పాలకులు, నని రెండు తెగలుగ విభజింపఁబడియుండిరి. సామంతరాజులును వారిపరిజనులయిన సామురాయిలు2000000 మందియుఁ బాలకజాతిలోనివారు. మిగిలిన 38000000 మందిజనులును బాలితులు. పూర్వము డైమియో యొకఁడు తననగరు విడిచి ప్రయాణమైనయెడల నాతఁడు కాగోయనుపబడుఁబడిన యొకబండిలోఁ బోవును. బండిలోఁగూడ నాతనిసామురాయిలు కావలియుందురు. ప్రజలలో నెవరైన నాబండిని జూచిన తోడనే యాతఁడు దారివిడిచియైనఁ బోవలెను. లేనా బండిపోవునంతవఱకు సాష్టాంగముగా నేలఁబడి యుండవలె. అతఁడట్లుచేయకున్నచోఁ గూడనున్న సామురాయిలు వెంటనే యాతనిఁబొడిచి చంపుదురు. దానికెవ్వరు నడ్డుపెట్టరాదు. రెండుకత్తులజాతికిఁ జేరనివారి నిట్లుచేయునాచారము ప్రజలకు సామురాయిలయెడల మిగుల గౌరవముగలవారినిగాఁ జేసినది. ఆగౌరవ మిప్పు డారక్షకభటులకు సంక్రమించినది.

జపానీయ ఆరక్షక భటుఁడు (పోలీసువాఁడు) కు స్త్రీయందుఁగూడ గౌరవాస్పదుఁడు. అతఁడెంతపొట్టివాఁడైనను నతనిముందర నెంతపొడుగైన విదేశీయుఁడును నిలువఁజాలఁడు. జపానుదేశ పురుషులలో నాతఁడెంతయు నారితేరినవాఁడయి యుండును. ఈ పద్ధతి ప్రకారము మల్లుఁడు దన ప్రతిశత్రుని దనకు లొంగిపోవు వఱకుఁ దనయిష్టము వచ్చినట్లు పట్టుకొని విసరివేయవచ్చును. ఒక చిన్న జపాను పోలీసువాఁడు ఆఱడుగులుగల రష్యాదేశపు నావికుని బట్టుకొన్న ట్లొకరు వ్రాయుచున్నారు. వారియుభయుల పోరాటము ను రాక్షసుఁడును బాలుఁడును బోరునట్లు తోఁచెను. నావికుఁడు మాటిమాటికిని దనయల్ప ప్రతిశత్రునిమీఁదఁ బడఁజూచెను గాని యాతఁడు చులకనగాఁ దప్పించుకొని తానతనిఁబట్టుటకు సమయము నిరీక్షించుచుండెను. చిట్టచివర కది తటస్థించెను. నావికుఁడు ఆగ్రహముతో నొక త్రోపుత్రోసెను. అప్పుడా రక్షక భటుఁడు వానిని గుత్తితోఁ బట్టుకొనెను. ఆనావికుఁడు సరిగా పోలీసువాని నెత్తిమీఁది కెగిరెనుగాని, తోడనే యొకపండ్రెండడుగుల దూరమునఁ గుప్పవలెఁ గూలెను. అతఁడు సొమ్మసిల్లి పోయి లేచునప్పటికిఁ బోలీసువాఁ డాతని పట్టుకొని త్రాడు కట్టి సగర్వముగా స్టేషనునకుఁ గొనిపోయెను.

ఇక్కడ బోలీసువానికిఁ బ్రజలవలన నేమియుఁ జిక్కులు లేవు. వారుమాటాడకుండ వెంటనే చెప్పినమాట విందురు.

ఎక్కడనైన నొకగుంపు చేరిన వేషము వేసికొన్న పోట్రివాఁడు వచ్చిపొండని చెప్పినతోడనే యందఱు బికాబికలై పోదురు. ఒక్కొక్కప్పుడు పోలీసువాఁడు కూలీలకును రిక్షావాండ్రకును దప్పుచేసినందులకుపన్యాస మిచ్చుచుండును. నేరముచేసినవాఁడును దనటోపీని చేతులలోఁ బెట్టుకొని వినమ్రుఁడయి వినుచుండును.

చదువుకొన్నవాఁ డగుటచేత పోలీసువానికి శిల్పముల యందును శిల్పులయందు నాదరణ మెక్కువ గలిగి యచ్చటి ప్రకృతినిజిత్రించుచున్న విదేశీయులకు సాయపడ ముచ్చటపడుచుండును. "మార్టిమన్ మెంపిస్" అనునతఁడిట్లు చెప్పుచున్నాఁడు.

" అచట పోలీసువానిని జూఁడఁజాలసంతోషకరముగా నుండును. నేనొకషాపును వ్రాయుచున్నప్పు డెవ్వరయిన మార్గస్థుఁడు కిటికిలోనుంచి చూచినయెడల నాకుఁ గావలసిన దేమో యాతఁడు వెంటనే గ్రహించును. నేను వ్రాయుటయగువఱకు నాతఁడాషాపులోఁ జూచుచు కదలక మెదలక బొమ్మవలె నట్లె నిలిచి యుండును. పోలీసువాఁడీలోపున వీథిపైకిఁ గ్రిందికిఁ దిరుగుచు నాకుసాహాయ్యము చేయుటకు సంతోషము కలిగి యున్నగాక యన్నిదిక్కులు చూచుచు నావీథిని వచ్చువారి నెవ్వరిని రానీక మఱియొకదారిని బోవునట్లు చేయును.

జపానుయుద్ధభటులఖ్యాతి లోకమంతయు నిండియున్న యీదినములలో మనమిచ్చట విశేషముగాఁ జెప్పనక్కఱలేదు. వానియోర్పు, వానివిధేయత, వానిధైర్యము రష్యాతో యుద్ధముజరిగినప్పు డత్యద్భుతముగా వెల్లడియయినవి. లోకములోని సైన్యశక్తికిని నావికాశక్తికిని ప్రధానమయిన దేశములలో జపానొకటి యని యిప్పుడు నిశ్చయమయినది.

జపానుభటుఁ డట్టివాఁడగుటకు వారిగృహశిక్షయే కారణము. చిన్ననాఁటనుండి వారికి రెండువిధాయకకృత్యములుగా నేర్పఁబడును. ఒకటి తల్లిదండ్రులకు విధేయత. రెండు దేశసేవ. ఈమాఱుమాఁటాఁడని విధేయత యొకస్వభావమయి భటులయినప్పుడు వారికత్యంతోపకారియగును. అతఁడు సైన్యములోఁ గలియకమునుపే శిక్షితుఁడగుచున్నాఁడు. అదివఱకుఁ దల్లిదండ్రులకును బెద్దలకు నాతఁడు జూపువిధేయత నిప్పుడు డధికారులయెడలఁ గనఁబఱచును.

అతని రెండవవిధియైన దేశసేవకూడ సంపూర్ణభటత్వమునకు సహాకారమగుచున్నది. అతఁడుదన ప్రాణమును నిర్విచారముగా దేశమునకొఱకును, చక్రవర్తికొఱకును సమర్పింప సిద్ధముగా నుండుటయేగాక దేశమునకై తనయావచ్ఛక్తిని బాటుపడి సేవచేయును. ఎంతయల్పపనినైన నాతఁడు చులకనగాఁ

జూడదు. అది తప్పినయెడలఁ బరీక్షకాలమున కేమిలోటు వచ్చునో యనిభయపడుచుందురు. పెద్దసిరంగి నమస్పాటులో నెంత జాగ్రతగా నుందురో చిన్నబొత్తమును దుడుచుటలోఁగూడ నంతజాగ్రతగా నుందురు. ఇట్లల్పాల్పవిషయములయందుఁగూడ నింతటిమెలకువ గలిగియుండునభ్యాసమే జపాను రష్యాను జయించుట కొకసాధన మయినది.

యుద్ధసమయమున నుత్తరువునకు శంకయనునది లేదు. మొన్నటియుద్ధమునఁ జాలమంది తమవారికిఁ ద్రోవయిచ్చుటకై తాముచచ్చుటకుఁ బోవుచున్నామని నిశ్చయముగా నెఱిఁగియుండియు వెనుకదీయలేదు. "బన్ జై" యని కేకలువేయుచు ముందుకుఁ బోయి శత్రువులయాయుధాగ్నియందుఁ బడి తమదేశమునకుఁ బ్రాణము లర్పించిరి.

ఇరువదియొకటవ ప్రకరణము.

రెండు గొప్ప యుత్సవములు.

జపానీయులకు రెండుగొప్పపండుగలు గలవు. వానింగూర్చి యిదివఱకు మనము చెప్పుకొనియుండలేదు. అవి మిగుల ప్రధానమయినవి. అందొకటి సంవత్సరాది. రెండవది ‘‘బాన్‌మత్సూరి,, యను పెద్దలపండుగ. సంవత్సరాదిపండుగ వారికి మిక్కిలిగొప్పది. కొన్నిరోజులెవ్వరు నేపనినిం జేయక హాయిగా దినములు గడపెదరు. ఈపండుగ శీతాకాలములో వచ్చినను ప్రతివీథియు వసంతకాలమునందువలెఁ బచ్చనితోరణములతోడను, పందిళ్లతోడను, రమణీయముగ నలంకరింపఁబడును. గుమ్మమునకు రెండువైపులను పచ్చనిచెట్లును వెదుళ్లును పాతుదురు. ఇవివృద్ధాప్యమును దెలుపును. [illegible]గున నున్నవీనినన్నింటిని గలిపి పచ్చనిగడ్డిత్రాడుతో తోరణము గట్టుదురు. ఈత్రాడుదయ్యమును లోపలకు రాకుండఁ గాపాడును. కనుక క్రొత్తసంవత్సరము సౌఖ్యముగా నుండును. వీథులమధ్య మధ్య జెండాలును, పచ్చనియాకులగల చెట్లకొమ్మలు నిలిపినవీథులు వనవాటికలవలెఁ గాన్పించును.

జపానీయులమర్యాద చెప్పతరముగానిది. వీథులలోఁ గలిసికొనినచిన్నవాండ్రు గూడ నొకరికొకరు నమస్కరించుకొందు

రు. ఈమర్యాద యీపండుగరోజులలో ద్విగుణమగును. ఈ రోజులలోఁ జేయవలసినసమస్కారవిధి ప్రత్యేకముగ నుండును. పరిచయముగలయిద్దఱుగలిసికొనినప్పుడు సమస్కారణమును మ ఱవరాదు.

ఈదినములలో విశేషముగ విందులును బహుమానము లును జరగును. జపానీయులెల్లప్పుడు బహుమానముల నిచ్చి కొనుచుందురు. ప్రతితరగతివారికి వారివారితరగతిననుసరించి బహుమానము లేవియీయవలయునో యెట్లీయవలయునో వానికి విధులు గలవు. ఆమూటకుఁ గట్టఁబడిన యాకారపురంగును ప్రాఁతరంగును బట్టి బహుమానమును దెలిసికొనవచ్చును.

గొప్పవారును కొద్దివారునుగూడహాస్యమునకుఁ బ్రారం భింతురు. వారొకరినొకరు పిల్చుకొని యుత్సవములకుఁ బోవు దురు. మంచిమంచితీర్థములకుఁ బోయి ప్రేక్షింతురు. విందు లా రగింతురు. ఎడతెగకుండ తేసిల్లును (సాకే) యనుమద్యమును ద్రాగుదురు. బజారులురాత్రి మిగులసందముగాఁ గనిపించును. వీథులును దుకాణములవరుసలును నానావిధములగురంగులు గలదీపములతో నలంకరింపఁబడును. దీపము లాఁకులోఁ పములు మొదలాఁటిమొగులపొడుగువఱకు నుండును. చూడవచ్చినజను లందఱు మంచిమంచివస్త్రములను ధరించెదరు. బొమ్మచప్పుడును

బ్రతిగుకాణముమీఁదను వాయించెడుగంటలచప్పుడును రోదసి నింపును.

మధ్యమధ్య నూరేగింపుటుత్సవమునకుఁ దారియిచ్చుటకుఁ గుంపులువిడిపోవును. పెద్దరాక్షసితలకాయ భయంకరమయినరంగులతోఁ జేసి దానినొకఁడు ధరించి మనుష్యుఁడుగనపడకుండ బట్టలు గప్పుకొని యొకఁడు నాట్యముచేయుచుండును. వానిముందు బూరా లూదుచు, డప్పులు వాయించుచుందురు. తరువాతఁ గొందఱుకూలీలు రథమునొకదానిని లాగుకొని వచ్చుచుందురు. ఆరథముమీఁదఁ గొందఱునాటకు లేదోపురాణగాథను నాటకమునుగాఁ బ్రదర్శించుచుందురు. దానితరువాత గొందఱుబాలురు హెచ్చరికతోఁబూర్వపునృత్యమును సల్పుచుందురు. సంవత్సరాదినాఁడు సాయంకాలమునవిచిత్రమయిన సంత జరుగును. క్రొత్తసంవత్సరము రాకముందు పాతయప్పులన్నియుఁ దీర్చివేయుట జపానీయులయాచారము. అప్పుతీర్చనియెడల వానికింకఁ బరపతి యుండదు. కనుక యప్పుదీర్చుటకుఁ జేతఁ బైకము లేనివారు తమవస్తువులలో నేవియయిన సంతకుఁ గొనిపోయి యమ్మి ఋణము దీర్చుకొనఁజూతురు. టోకియో పట్టణమునఁ బ్రతిప్రయాణికుఁడు నీసంతకుఁబోవును. రెండుమైళ్లదూరమున రెండువైపులను దుకాణములుండును. ఇవియన్ని

యు సూనెదీపములతో సలంకరింపఁబడును. ఈదుకాణములలోఁ బేదలగుజపానీయుల యిండ్లలో నెన్నిరకములవస్తువు లుండు నో యన్నియుఁ జూడనగును. ప్రతివాఁడును దనసరకులను గావడితో మోసితెచ్చికొంతస్థలము చూచుకొని యక్కడఁ దనసరకులను దుకాణము పెట్టును.

చాపలు, చెక్కడములు, బట్టలు, జోళ్లు, నగలు, పాత్రలు, వెండిగిన్నెలు, కంచుగిన్నెలు, మొదలగునవన్నియు నమ్మఁ దెత్తురు. ఒక్కొక్కప్పుడు మిక్కిలియందమయినవస్తువులు వచ్చును. నగిషీచెక్కిన వెండి, కంచుసామానులు, దంతపుపెట్టెలు, గుళ్లు గోపురములు, లోపలు పనినేర్పును వెల్లడించు, ననేకచిత్రమయినవస్తువు లాబజారునకు వచ్చును. సంవత్సరమునకానాఁటిరాత్రి యున్నియుబజారునకు వచ్చును.

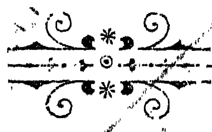
పెద్దపండుగ వేసవికాలములో వచ్చును. అది యొక్కొక్కచోట నొక్కరీతిగాజరుగును. ప్రతిచోటను మంచిదుస్తులుధరించి వరుసలుదీర్చి యూరేగుదురు. వారుచేతులలో విసనకఱ్ఱలును, కేతనములును, లాంతరులును బట్టుకొని పాటలు పాడుచుందురు. పెద్దపెద్దపట్టణములలో నొక్కొక్కవిధముగా నా పండుగ జరుపఁబడును.

నాగసాకీపట్టణమున నాక్రింద టియేఁడు మృతినొందినవా రిచైత్యము లన్నియుఁ మొదటినాఁడు దీపములతోఁ వెలిగింపఁ బడును. రెండవనుమూఁడవదినములలో నన్ని చైత్యములమీఁదను దీపములను బెట్టుదురు. అప్పుడు స్మశానవాటిక యంతయు ననేకరంగులుగల దీపములతోఁ బ్రకాశించుచుండును. స్మశానవాటికకుఁ బోవుదారులన్నియు నంగళ్లతో నిండి దీపములు వెలిఁగింపఁబడును. కొండలమీఁద మంటలు వేయుదురు. బాణాసంచులను గాల్చుదురు. రుద్రభూమికడఁ జేరి విందు లారగించి మద్యపానము సేయుదురు. నాఁడు మృతినొందిన పెద్దలయాత్మలన్నియు నచ్చటనుండి తమతో విందారగించునని వారినమ్మిక. కడపటినాఁడు పెద్దలు ప్రయాణమయిపోవుటకొఱకు విశేషకేళిని సన్నాహము చేయుదురు.

మూఁడవనాఁడు తెల్లవారగట్ల రెండుగంటలకా కస్మికముగాఁ దీపావళితో నొకపెద్దయూరేగింపుటుత్సవముతో కొండలమీఁదనుండి క్రిందికిదిగిసముద్రముకడకు వత్తురు. కొండలుయున్నపటివలె నిర్మానుష్యము లయిపోవును. సంధ్యారాగమును మునుపు పితృదేవతలందఱు నోడనెక్కి పోవలెను. గనుక వారిసంతతివారు వారికిఁ జిన్నచిన్నగడ్డిపడవలు చేసి యందు గొన్నిపండ్లను, కొంతధనమును సమకూర్చి యుంచుదురు.

ఈపడవలో నదిపడవకు రుద్రభూమిలో వెలిగించినలాంతరు లన్నియు నుంచఁబడును. గడ్డితోచాపలువిప్పఁబడును. అప్పుడు పడవలన్నియు గాలికెగిరిపోయి త్వరలోనే దీపములన్నియును నంటుకొనును. ఈప్రకారముపడవలన్నియుఁ బరశురామప్రీతి యైపోవును. పెద్దలుశీఘ్రగమనంబునఁ దమలోగసమునకుఁ బోవుదురు. కడపటిపడవ మునుగగనే కడపటిదీప మారిపోయి కడపటిపితృదేవత భూలోకమునుండి పోవుదురు.

సమాప్తము.



హిందూదేశ ఆర్థిక చరిత్ర.



రమేశచంద్రదత్తుగారి గ్రంథము తెలుగు నాలుగు సంపుటములుగా వెలువడుచున్నది. సంపుటము ౧కి ౩౦౦ పేజీలగును. ప్రథమసంపుటము ముద్రణమై సిద్ధముగానున్నది. ఇందు భూమిపన్నులు, వానిపద్ధతులను దేశమునందలి పూర్వకాలపు చేతిపనులు మొదలగు విషయములు గలవు. మొదటి సంపుటము. ... ...—0—0

వలయువారు సువర్ణలేఖా కార్యస్థానము

తణుకు అని వ్రాయవలెను.